

สรุปผลการดำเนินงาน
คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการศึกษา

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สรุปผลการดำเนินงาน
คณะกรรมการข้าราชการชั้นเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
สภาชั้นเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ชื่อเรื่อง	สรุปผลการดำเนินงานคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ปีที่พิมพ์	กรกฎาคม ๒๕๖๐
ครั้งที่พิมพ์	พิมพ์ครั้งที่ ๒
จำนวนหน้า	๙๙ หน้า
จำนวนพิมพ์	๑,๐๐๐ เล่ม
จัดทำโดย	กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๖๗
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๑๑๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๑๒๒

สาร

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ตามที่มีการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้ สมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่น ตามที่สภามอบหมาย โดยให้สานงานต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)

เพื่อให้การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสภาฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จึงได้มีการพิจารณาศึกษาในเรื่องต่าง ๆ โดยการ ประชุม การเดินทางศึกษาดูงาน การสัมมนา และมีมติตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานชุดต่าง ๆ ขึ้น เพื่อสานงานต่อจาก สปช. ซึ่งจากการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการพบว่าการศึกษาไทยมีปัญหาที่ ซับซ้อนเนื่องจากสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข การมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงไปของโครงสร้างประชากร ซึ่งทั้งหมดส่งผล กระทบต่อสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

จากคำกล่าวที่ว่าการศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ ดังนั้น การศึกษาจึงถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญที่คนใน ประเทศจะต้องมีเพื่อที่จะทำให้สามารถปรับตัวต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่จากการเฝ้าติดตามดูการศึกษา ของไทยกลับพบว่าระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถที่จะพัฒนาคนให้สนองต่อสภาพการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็วได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบการบริหารการศึกษาที่ไม่มี ประสิทธิภาพ ระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ครู ที่ยังเป็นการเรียนการสอนแบบท่องจำ ระบบการการจัดสร งบประมาณที่ไม่เพียงพอและงบประมาณที่ได้ไม่ถึงตัวผู้เรียน ความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาและ ปัญหาอื่น ๆ อีกมาก จากปัญหาเหล่านี้ทำให้เด็กไทยในปัจจุบันมีปัญหาในเรื่องของการเรียนรู้ ไม่สามารถที่จะ ก้าวทันต่อสังคมโลกที่เข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ คือ สังคมแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยปัญหาดังกล่าวสะท้อน ออกมาจากผลการจัดลำดับคุณภาพผู้เรียนทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลกที่ลำดับคุณภาพการศึกษาไทยจัด อยู่ในลำดับที่ต่ำ ผู้เรียนจบออกมาแล้วไม่มีงานทำ เด็กและผู้ด้อยโอกาสไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้และ ออกจากระบบการศึกษากลางคันเป็นจำนวนมาก รวมไปถึงเรื่องของการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ของไทยยังมีน้อย ไม่สามารถที่จะแข่งขัน

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นคณะกรรมการจึงได้มีการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยเสนอ เป็นแผนการปฏิรูปในเรื่องต่าง ๆ ที่เสนอตรงต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการต่อไป และมีบางส่วนที่เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมทั้งประสานการทำงานร่วมกัน ในการที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและวิทยาศาสตร์ให้เป็นรูปธรรม สำหรับการปฏิรูปใน ครั้งนี้คณะกรรมการตั้งเป้าในการนำเสนอแผนปฏิรูปต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทั้งหมด ๑๗ เรื่อง นอกจากนี้ยังมี ๙ แผนปฏิรูปที่เสนอตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยแผนปฏิรูปทั้งหมด เป็นไปตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการที่ให้การศึกษาคือต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาให้ เด็กไทยเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ ส่งเสริมให้เด็กได้มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน มีความ รับผิดชอบ ต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติ ข้อเสนอการปฏิรูปการปฏิรูปครั้งนี้ต้องเป็น การศึกษาเพื่อคนทั้งประเทศ คือ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้กับคนทุกคน ทั้ง ๔ ช่วงวัย คือตั้งแต่ปฐมวัย วัยเรียนที่อยู่ในระบบและนอกระบบการศึกษา วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ

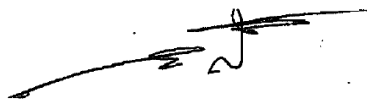
การปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้คณะกรรมการฯ ได้ให้ความสำคัญหลัก ๔ เรื่อง คือ ๑) การปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น คนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STAR STEMS และการศึกษาวิถีพุทธ ๒) การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนถึงก่อนวัยเรียน เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยทองของการพัฒนาสมอง ร่างกายและจิตใจของเด็กซึ่งพบว่า ร้อยละ ๘๐ นั้นจะพัฒนาตั้งแต่ในครรภ์มารดาถึง ๘ ขวบ เนื่องจากการจัดการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัยมีขอบเขตที่กว้างมากขึ้นจึงต้องมีการปฏิรูปวิธีการเรียนรู้ใหม่ โดย ๓) การพัฒนากระบวนการแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลง โดยการปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning) และท้ายสุดเป็นระบบที่ถือเป็นจุดคานงัดที่สำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือ ๔) การปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา แต่การปฏิรูป ๔ เรื่องสำคัญนี้จะสำเร็จได้จะต้องอาศัย การสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ด้วยการระดมความร่วมมือของคนทุกกลุ่มเข้ามาร่วมจัดการศึกษา อาทิ ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการศึกษาในระบบก็ต้องถูกแก้ไขโดยเสนอให้มีการปฏิรูปแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ตั้งแต่การแก้ปัญหากระบวนการบริหารจัดการทั้งระบบ ด้านบุคลากร เสนอการอาชีวศึกษาแบบทวิภาคี การแก้ปัญหาระบบการอุดมศึกษา และเสนอเรื่องของการสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเด็กนอกระบบวัยแรงงาน ผู้สูงอายุ และบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา ซึ่งทั้งหมดถูกกำหนดไว้ในร่างกฎหมาย ๒ ฉบับคือ (ร่าง) พ.ร.บ.การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. และ (ร่าง) พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และยังมีการเสนอหลักการปฏิรูปการปฐมวัยไว้ด้วย นอกจากนี้ยังเสนอให้มีการปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา เพราะเรื่องงบประมาณถือเป็นจุดสำคัญที่จะส่งเสริมให้การปฏิรูปการศึกษาตามที่คณะกรรมการฯ ได้เสนอไว้เกิดขึ้นได้จริงและเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ด้านการศึกษาแล้ว คณะกรรมการฯ ยังได้เสนอแผนปฏิรูปวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อนวัตกรรม : พัฒนาระบบการเรียนรู้และระบบการคิดแบบวิทยาศาสตร์ และการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐาน และปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อนวัตกรรม และการปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืนด้วย ซึ่งรายงานแผนการปฏิรูปที่กล่าวมาทั้งหมดคณะกรรมการฯ ได้มีการเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอตรงต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไปแล้ว

เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่กล่าวมาทั้งหมด คณะกรรมการฯ จึงได้จัดทำหนังสือ “สรุปผลการดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา” เล่มนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการรวบรวมและเผยแพร่ผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ และผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ แก่ผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจได้รับทราบและนำไปเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป ซึ่งหนังสือเล่มนี้เป็นการจัดพิมพ์ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ นับตั้งแต่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ - ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ โดยสาระหลักคือสรุปผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการฯ ที่เป็นการสานต่อจาก สปช. ใน ๕ วาระปฏิรูปคือวาระปฏิรูปด้านการศึกษา จำนวน ๓ วาระ คือ วาระที่ ๑๖ ๑๗ ๑๘ และวาระปฏิรูปด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฯ จำนวน ๒ วาระ คือ วาระที่ ๒๐ และ ๒๑

กระผมในนามของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ขอขอบคุณคณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ คณะทำงานชุดต่าง ๆ ในคณะกรรมการฯ ตลอดจนจนสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน หัวหน้าส่วนราชการ รวมทั้งส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนภาคประชาสังคมและประชาชนผู้สนใจทั่วไป ที่ได้ใช้เวทีของคณะกรรมการฯ ในการเสนอแนวทางในการปฏิรูปด้านการศึกษา และวิทยาศาสตร์ฯ รวมถึงการไปร่วมประชุมเพื่อชี้แจงแถลง

ค

ข้อเท็จจริงและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อีกทั้งขอขอบคุณคณะทำงานจัดทำหนังสือเล่มนี้ ตลอดจนข้าราชการในกลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา กลุ่มงานคณะกรรมการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักกรรมการ ๓ ที่ได้รวบรวมและจัดทำเนื้อหาของเอกสาร สุดท้ายขอขอบคุณสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ได้มอบหมายให้สำนักงานพิมพ์จัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ จนสำเร็จไปได้ด้วยดี

(นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐

คำนำ

ตามที่มีการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้ สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่น ตามที่สภามอบหมาย โดยเป็นการดำเนินการต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ คณะกรรมการได้ เสนอแผนการปฏิรูปต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสภาได้มีมติเห็นชอบแผนขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษาของคณะกรรมการ ตามแผนหลัก ๔ แผน ได้แก่ (๑) การปฏิรูประบบการเรียนรู้ (วาระปฏิรูปที่ ๑๘ สปช.) (๒) การปฏิรูประบบการจัดการศึกษา (วาระปฏิรูปที่ ๑๖ สปช.) (๓) การปฏิรูป ระบบการคลังเพื่อการศึกษา (วาระปฏิรูปที่ ๑๗ สปช.) และ (๔) การปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ การวิจัย เพื่อนวัตกรรม (วาระปฏิรูปที่ ๒๐ - ๒๑ สปช.) รวม ๑๗ เรื่อง

สำหรับผลการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และ วิทยาศาสตร์ฯ นั้น คณะกรรมการได้นำเสนอรายงานตามแผนดังกล่าวข้างต้นต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศ และสภาได้มีมติอนุมัติ พร้อมทั้งได้นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการประสานงาน ๓ ฝ่าย เพื่อ พิจารณาแล้วเห็นชอบ ซึ่งอยู่ในระหว่างการเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและ ดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ ยังมีรายงานบางส่วนได้ส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคคลที่สนใจเกี่ยวกับการปฏิรูป การศึกษาและวิทยาศาสตร์ คณะกรรมการจึงได้จัดทำสรุปผลการดำเนินงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการ ปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับนี้ขึ้น ซึ่งเป็นการพิมพ์ครั้งที่ ๒ โดยฉบับนี้มีการปรับแก้ไขชื่อรายงาน จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่องการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics) และเรื่องการพัฒนาและ เพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน เพื่อให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ วิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้ปรับแก้ สำหรับเนื้อหาในเอกสารเป็นการนำเสนอสรุป แผนการปฏิรูปพร้อมทั้งแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปทั้งหมดของคณะกรรมการที่เสนอต่อสภา ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและที่ส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้ที่ สนใจ รวมถึงเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ของหน่วยงานในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไป

นายวินัย ดะห์ลัน

เลขาธิการคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
สารประธาน	ก
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
รายนามคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๑
ที่มา อำนาจหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๓
บทสรุปผู้บริหาร	๔
สรุปแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการ	๗
๑. เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์	๗
๒. กรอบยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา	๙
๓. การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษามีส่วนร่วม	๑๑
๔. กลุ่มเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาตามกรอบแนวคิดใหม่	๑๒
สรุปผลการดำเนินงานคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๑๕
๑. เป้าหมายร่วมของการสื่อสารสาธารณะ	๑๕
๒. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการ	๑๕
๓. สรุปผลงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๑๗
- ตารางสรุปแผนการปฏิรูปการศึกษาและรูปแบบการดำเนินงาน	๑๙
๔. ผลงานของคณะกรรมการที่เป็นรูปธรรม มีผลให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติออกคำสั่งตามมาตรา ๔๔ และมีนโยบายของฝ่ายบริหารออกมาตามแผนปฏิรูปที่คณะกรรมการเสนอ	๒๔
๕. ความสอดคล้องของแผนการปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการกับคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (ตามมาตรา ๔๔)	๒๕
๖. สรุปแผนปฏิรูปตามยุทธศาสตร์ภายใต้ภารกิจการดำเนินงานของคณะกรรมการ	๒๗
๖.๑ แผนการปฏิรูประบบการเรียนรู้ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น : คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ	๒๗
๖.๒ แผนการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ	๒๙
๖.๓ การพัฒนาครู : กระณีการแก้ปัญหาวิกฤตการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลง โดยการปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning)	๓๐
๖.๔ แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก	๓๒
๖.๕ แผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา	๓๔
๖.๖ แผนการปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.	๓๖

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๖.๗ แผนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ.	๓๙
๖.๘ แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และร่าง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	๔๑
๖.๙ แผนการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนโดยการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็ก	๔๒
๖.๑๐ แผนการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี	๔๓
๖.๑๑ ปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม	๔๕
๖.๑๒ แผนการปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	๔๘
๖.๑๓ แผนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา	๕๑
๖.๑๔ การจัดการศึกษาวิถีพุทธเพื่อการปฏิรูปการศึกษาให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ	๕๕
๖.๑๕ การสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม	๕๗
๖.๑๖ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics)	๕๙
๖.๑๗ การพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน	๖๐
๖.๑๘ แผนการปฏิรูประบบการเงิน การคลัง เพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ (demand-side financing)	๖๒
๖.๑๙ แผนการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทย	๖๗
๖.๒๐ แผนการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (The National Institute of Halal Science : NIHAS)	๗๑
๖.๒๑ แผนการจัดการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่	๗๓
ภาคผนวก	๗๔
ภาคผนวก ก รายชื่อคณะกรรมการและคณะทำงาน	๗๕
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการเรียนรู้	๗๕
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา	๗๗
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา	๗๙
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม	๘๑
- คณะอนุกรรมการจัดทำแผนและแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา (Social Movement)	๘๓
- คณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการคลังเพื่อการศึกษา (ด้านอุปสงค์)	๘๔
- คณะทำงานพิจารณาการรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy)	๘๔
- คณะทำงานพิจารณาความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)	๘๕
- คณะทำงานพิจารณาการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ	๘๖
- คณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา	๘๗
- คณะทำงานการศึกษาวิถีพุทธ	๘๘
- คณะทำงานการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน	๘๙
ภาคผนวก ข รายชื่อคณะทำงานจัดสรุปผลการดำเนินงาน	๙๐

รายนามคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
ประธานกรรมการ

พลเอก พหล สง่าเนตร
รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

พลเอก พอพล มณีรินทร์
รองประธานกรรมการ คนที่สอง
และผู้ช่วยโฆษกกรรมการ

พลอากาศเอก วัชร มณีชัย
รองประธานกรรมการ คนที่สาม

ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาศย์
รองประธานกรรมการ คนที่สี่

น.ส. ปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา
โฆษกกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

นายวินัย ดะห์ลัน
เลขานุการกรรมการ

นางกอบกุล อภากร ณ อยุธยา
กรรมการ

พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรมา
กรรมการ

พลอากาศเอก ศราทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา
กรรมการ

พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุน
กรรมการ

นายชูชัย ศุภวงศ์
กรรมการ

นายณัฐ ฆพานนท์
กรรมการ¹

นายประยูร เขียววัฒนา
กรรมการ

พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว
กรรมการ

พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย
กรรมการ

พลเอก วุฒินันท์ สีสายุทธ
กรรมการ

นายสมเดช นิลพันธุ์
กรรมการ

พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ
กรรมการ

นายอุทัย เลาหวิเชียร
กรรมการ

¹ พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเมื่อวันที่ ๑ พ.ค. ๖๐

**ที่มา อำนาจหน้าที่ และแนวทางในการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ**

เนื่องด้วยในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ ทั้งนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เป็นคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย กรรมการ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ รวม ๒๐ คน โดยมีอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับสภา ข้อ ๗๓ (๕) ดังนี้

“ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำ แนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูปพร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย”

โดย คณะกรรมการกำหนดลักษณะ/วิธีดำเนินการตามกรอบและแนวทางในการดำเนินงาน ดังกล่าวข้างต้น ดังต่อไปนี้

๑) การประชุมประจำสัปดาห์

การประชุมจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดระเบียบวาระเพื่อพิจารณาศึกษา วิเคราะห์ จัดทำ แนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูปพร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้สัมฤทธิ์ผล โดยในการดำเนินงานของคณะกรรมการตั้งแต่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ – ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการประชุมไปแล้วทั้งสิ้น ๗๒ ครั้ง

๒) การตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงานต่าง ๆ ขึ้นมาพิจารณาในเชิงลึกในการวิเคราะห์ จัดทำ แนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูปพร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้สัมฤทธิ์ผล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ โดยในการดำเนินงานของคณะกรรมการตั้งแต่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ – ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการมีการตั้งคณะอนุกรรมการ จำนวน ๕ คณะ และคณะทำงานในคณะกรรมการ จำนวน ๔ คณะ นอกจากนั้น ในคณะอนุกรรมการยังมีการตั้งคณะทำงานขึ้นมาพิจารณาศึกษาด้วย

๓) การดำเนินกิจการอื่น ๆ

การดำเนินกิจการอื่น ๆ ของคณะกรรมการเป็นไปเพื่อประโยชน์ของคณะกรรมการในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข้อเท็จจริงและรายละเอียดอื่น ๆ อันจะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการและเป็นส่วนหนึ่งในเหตุผลที่จะนำเสนอในรายงานเพื่อสภาพิจารณาต่อไป การดำเนินกิจการอื่น ๆ ของคณะกรรมการ ได้แก่ การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดสัมมนา การเดินทางไปศึกษาดูงาน/ศึกษาข้อเท็จจริงในประเทศ และการวิจัยเชิงสำรวจ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น โดยในการดำเนินงานของคณะกรรมการตั้งแต่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ – ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวน ๒๔ ครั้ง จัดสัมมนา จำนวน ๑๒ ครั้ง

บทสรุปผู้บริหาร

สืบเนื่องจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือ (คสช.) ได้ทำการยึดและควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีการกำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศ โดยมีการตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติขึ้นมา โดยการปฏิรูปประเทศไทยครั้งนี้ คสช. มีเป้าหมาย คือ การนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สำหรับเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดการพัฒนาประเทศ คงไม่มีอะไรสำคัญไปกว่าทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ และคงไม่มีใครกล้าปฏิเสธว่าการที่จะมีทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุดได้จะต้องถูกพัฒนาหล่อหลอมมาจากการศึกษา ดังคำกล่าวที่ว่า การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ ซึ่ง คสช. ก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว และมองเห็นว่าที่ผ่านมาการศึกษาของประเทศนั้นมีปัญหามากมาย จนต้องได้รับการปฏิรูปอย่างจริงจัง ดังนั้น ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว จึงได้มีการกำหนดให้ การศึกษาเป็น ๑ ใน ๑๑ ด้านที่ต้องมีการปฏิรูป โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นผู้เสนอแนวทางในการปฏิรูป ทั้งนี้ เมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติได้สิ้นสุดลง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ มาตรา ๓๙/๒ ได้กำหนดให้มีสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศขึ้นมาแทนสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ สืบต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและความสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่

ข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๒ กำหนดให้สภาอาจตั้งคณะกรรมการธิการให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณา กระทำกิจการ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย โดยจะกำหนดเป็นคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญก็ได้ ซึ่งใน ข้อ ๗๓ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้นเพื่อพิจารณา หรือดำเนินการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย เพื่อให้การปฏิรูปประเทศสัมฤทธิ์ผล โดยให้มีคณะกรรมการสามัญประจำสภาสิบเอ็ดคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยสมาชิกไม่น้อยกว่าสิบเอ็ดคนแต่ไม่เกินยี่สิบสามคน ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง แผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูปพร้อมกำหนดเวลาการปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย

ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ภารกิจของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจึงได้สานต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ในด้านการศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ภายใต้กรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศที่ คสช. กำหนด คือ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน รวมถึงตามกรอบทิศทางที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ที่ต้องการให้จัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกันเพื่อความรวดเร็วและให้สามารถเกิดการขับเคลื่อนการปฏิรูปได้คณะกรรมการยังได้มีการทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปศึกษาและวิทยาศาสตร์ให้เป็นรูปธรรม สำหรับการปฏิรูปในครั้งนี้ คณะกรรมการตั้งเป้าในการนำเสนอแผนปฏิรูปต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทั้งหมด ๑๗ เรื่อง นอกจากนี้ยังมีนอกจากนี้ ยังมี ๙ แผนปฏิรูปที่เสนอตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยแผนปฏิรูปทั้งหมดเป็นไปตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการ ดังนี้

๑. เป้าหมายของการพัฒนาคนไทยในอนาคต ที่กำหนดไว้ใน (ร่าง) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ได้ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการ (ร่าง) พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และ (ร่าง) พ.ร.บ.การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. และหลักการปฏิรูปการปฐมวัย ที่เสนอโดยคณะกรรมการว่าการศึกษาธิการ ว่าการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ พัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ ส่งเสริมให้เด็กได้มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติ (ถือเป็นการปฏิรูปการศึกษาที่มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจนที่สุด) โดยมุ่งเน้นการปฏิรูประบบการเรียนรู้ และการปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. กลุ่มเป้าหมายในการจัดการศึกษา มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้กับคนทุกช่วงวัย ใน ๔ ช่วงวัย คือ ตั้งแต่ปฐมวัย วัยเรียนที่อยู่ในระบบและนอกระบบการศึกษา วัยแรงงาน และที่สำคัญคือวัยสูงอายุ ทั้งนี้ ในการปฏิรูปครั้งนี้คณะกรรมการได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา และก่อนวัยเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง ร่างกายและจิตใจของเด็กซึ่งพบว่าร้อยละ ๘๐ นั้นจะพัฒนาตั้งแต่ในครรภ์มารดาถึง ๘ ขวบ โดยนำเสนอไว้ในหลักการในการปฏิรูปปฐมวัย และการศึกษาตลอดชีวิต นอกจากนี้ คณะกรรมการโดยกำหนดไว้ใน (ร่าง) พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (ร่าง) พ.ร.บ.การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ.

๓. ปฏิรูปแนวทางการจัดการศึกษา โดยการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมด้วยการระดมความร่วมมือของคนทุกกลุ่มเข้ามาร่วมจัดการศึกษา อาทิ ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริษัทเอกชน โดยการกระจายอำนาจไปยังระดับจังหวัด ให้จังหวัดทำงานประสานกับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมและภูมิสังคมโดยแนวทางการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งตามแนวทางนี้คณะกรรมการได้มีการดำเนินการโดยผ่านการจัดทำแผนการสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

๔. ปฏิรูประบบจัดการศึกษา ภายใต้เป้าหมายและหลักการปฏิรูปดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการได้เสนอการปฏิรูประบบการจัดการศึกษาโดยดำเนินการปรับปรุงในหลายด้านเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันทั้งระบบ ได้แก่ การจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพพร้อมหลักการปฏิรูปปฐมวัย การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยปฏิรูประบบบริหารบุคลากร การจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก การพัฒนาครู โดยปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active learning) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เช่น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน(O-NET) และผลการสอบตามโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ(PISA) การปฏิรูปอาชีวศึกษาสู่ระบบทวิภาคี การอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ (ร่าง) พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (ร่าง) พ.ร.บ.การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. การปฏิรูประบบอุดมศึกษา การปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา การปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา

๕. ปรับระบบกระบวนการเรียนรู้ เนื่องจากสภาพสังคม ประเทศ และโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาของไทยสามารถสร้างคนรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วทั้งที่ คณะกรรมการจึงได้เสนอให้มีการปฏิรูประบบการเรียนรู้ทั้งในเรื่องของช่วงเวลา หลักสูตร ครู วิธีการเรียนการสอนช่วงเวลาการสอนและเทคโนโลยีและสื่อการสอน ได้แก่ การปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น คนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STAR STEMS การปฏิรูประบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การขับเคลื่อนการศึกษานอกระบบสู่การศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบของ Unconventional Education รวมถึงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการจัดทำมาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียง การขับเคลื่อนการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (การเปิดศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง) และการศึกษาวิถีพุทธเพื่อการศึกษาให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๖. การปฏิรูประบบการเงิน การคลัง เพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ (Demand-side Financing) โดยเสนอเป็นหลักการวิธีการจัดสัดส่วนงบประมาณตามหลักอุปสงค์ตรงสู่ผู้เรียนให้เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามสภาพและความเป็นจริงของผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษา และเป็นไปตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถจัดการระบบการเงิน และทรัพยากรเพื่อการบริหารงานบุคคล และบริหารงานด้านวิชาการได้ด้วยตนเอง รับผิดชอบต่อผลลัพธ์ เพื่อสร้างคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยทุกภาคส่วนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วม

๗. ปฏิรูปวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม : พัฒนาระบบการเรียนรู้และระบบการคิดแบบวิทยาศาสตร์ และการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐาน และปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อ นวัตกรรม การปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และการจัดตั้งสถาบัน วิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ การพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics)

ทั้งนี้ ในการปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์ที่คณะกรรมการได้เสนอครั้งนี้ยึดแนวทางตาม ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. และยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้การปฏิรูปเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำประเทศไทยไปสู่เป้าหมายใหญ่ของประเทศ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และประเทศไทยในยุค ๔.๐ ตามนโยบายรัฐบาล นั่นคือ การสร้างให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงให้ความสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ให้ความสำคัญต่อประชาชนในทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับเพื่อให้ทุกคนในประเทศร่วมก้าวเดินไปข้างหน้าพร้อม ๆ กัน เป็นการปฏิรูปประเทศที่ไม่มีอะไรทิ้งใครไว้ข้างหลัง

.....

สรุปแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการ

๑. เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์

สำหรับการกำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการครั้งนี้ได้ยึดหลักการที่ว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศ คือ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ภาพที่ ๑ เป้าหมายการปฏิรูปประเทศ

จากการพิจารณาเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ร่วมกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยุทธศาสตร์การปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการได้นำมาพิจารณากำหนดเป็นเป้าหมายและแนวทางปฏิรูปการศึกษาดังนี้

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (สปท.)

ภาพที่ ๒ เป้าหมายและแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

จากเป้าหมายการปฏิรูปประเทศที่ต้องการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยมีการปฏิรูปการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าวคือ การศึกษาต้องทำให้คนเป็นคนดี เก่งและรับผิดชอบ โดยที่การสร้างคนไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้คณะกรรมการการจึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์เป็นดังนี้

๒. กรอบยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา

ยุทธศาสตร์การปฏิรูป	หลักการ/วิธีการ/แผนการปฏิรูป							ความสอดคล้องกับนโยบายของฝ่ายบริหาร/ รัฐธรรมนูญ
เป้าหมายคนไทย	การปฏิรูปการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ พัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ ส่งเสริมให้เด็กได้มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติ							กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๖๐ นโยบายแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
กลุ่มเป้าหมายในการจัดการศึกษา	จัดการศึกษาให้กับคนทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาและก่อนวัยเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง ร่างกายและจิตใจของเด็กในรูปแบบของการพัฒนาปฐมวัย							
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	ระดมความร่วมมือของคนทุกกลุ่มเข้าร่วมจัดการศึกษา อาทิ ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริษัทเอกชน โดยการกระจายอำนาจไปยังระดับจังหวัด ให้จังหวัดทำงานประสานกับท้องถิ่น / (๑๕) การสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Social Movement) (เสนอสภาแล้ว)							มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๘ / ๒๕๕๙ เรื่องการบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๑๐ / ๒๕๕๙ เรื่องการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๑๑ / ๒๕๕๙ เรื่องการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๕๙ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่อง ให้อำนาจการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ที่ ๗๓/๒๕๕๙ ให้ออ.สมศ. พิจารณาตำแหน่ง มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา หนังสือสั่งการ สพฐ.ที่ ศธ.๐๔๐๐๔/ว๑๖๘ ลงวันที่ ๒๗ มี.ย. ๕๙ เรื่อง แนวทางการดำเนินการตามนโยบายการปฏิรูประบบประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา นโยบาย แนวทางการจัดตั้งคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อ.ก.ค.ศ.สพฐ.) โดยมอบให้สำนักงาน ก.ค.ศ.ไปพิจารณา/คำสั่ง คสช.ที่ ๑๖/๒๕๖๐ เรื่องการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา * ในส่วนแผน (๓) (๕) (๙) นายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามแผนที่เสนอแล้ว - (๗) (๑๐) บรรจุไว้ในร่าง พ.ร.บ.แผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศฯ ของ สนช. และร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ ๑๕ ปี ของ ศธ.
ระบบการจัดการศึกษา	การแก้ไข พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (๕)	โรงเรียนขนาดเล็ก (๖)	การปรับการเรียนการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning) (๗)	- อาชีวศึกษาสู่ระบบทวิภาคี (๘) - แผนการจัดการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ (อยู่ระหว่างดำเนินการประสานร่วมกับ ศธ.)	(ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ (๑)	(ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาตลอดชีวิต (๓)	การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา (เสนอสภาแล้ว) (๘)	
	- พัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพพร้อมหลักการปฏิรูปปฐมวัย (เสนอสภาแล้ว) (๑๒)		- การประเมินและเลื่อนวิทยฐานะครู (ส่ง ศธ.แล้ว)	- การปฏิรูปธรรมนูญในระบบการศึกษา (อยู่ระหว่างดำเนินการ)	- การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส (ส่งกรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว)		- การปฏิรูปการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการจัดทำมาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียง (ประสานงานร่วมกับ ศธ.) - การขับเคลื่อนการศึกษานอกระบบสู่การศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบ Unconventional Education (ประสานงานร่วมกับ ศธ.)	

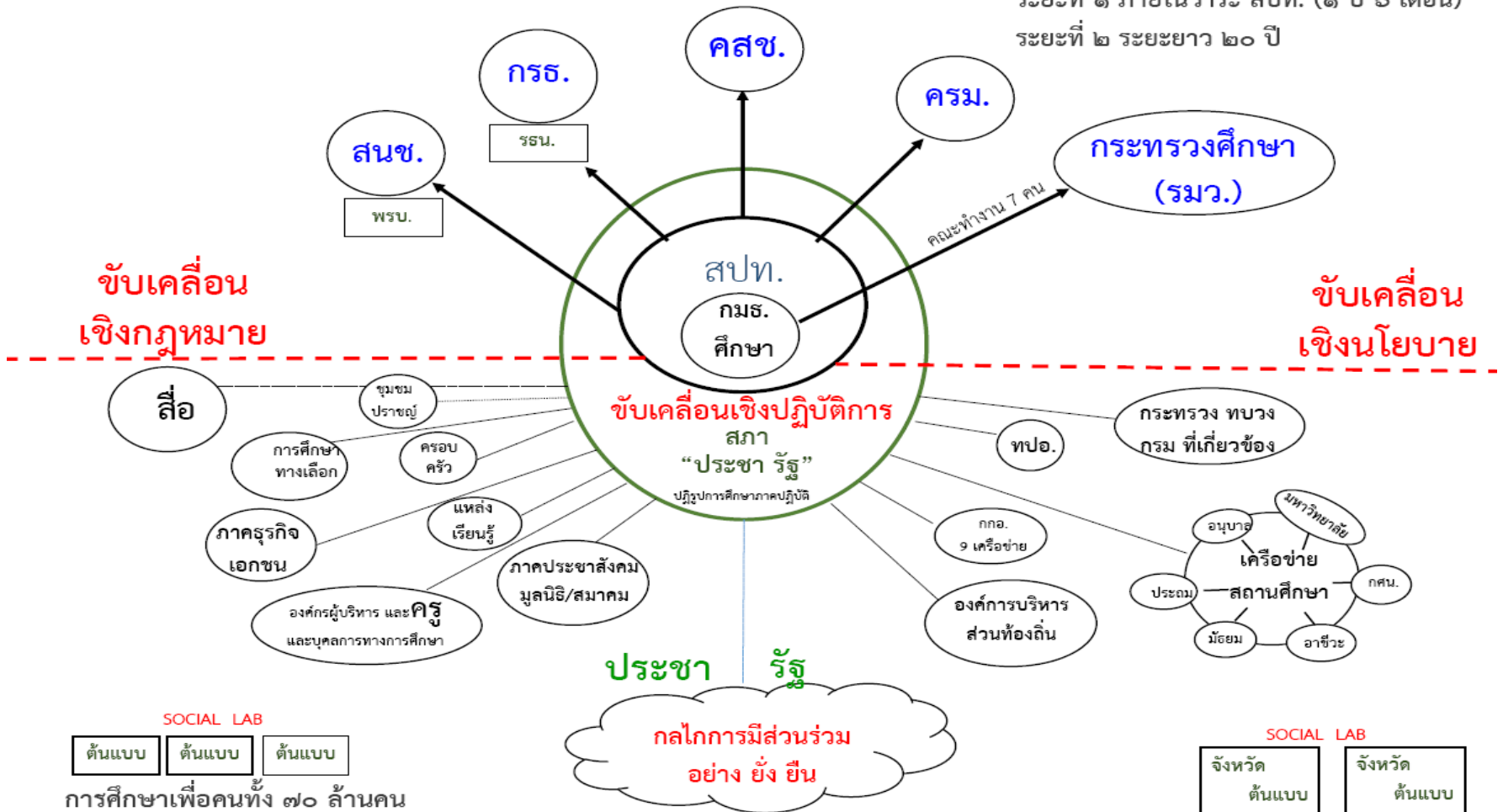
๒. กรอบยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา (ต่อ)

ยุทธศาสตร์การปฏิรูป	หลักการ/วิธีการ/แผนการปฏิรูป			ความสอดคล้องกับนโยบายของฝ่ายบริหาร/ รัฐธรรมนูญ
ระบบการเรียนรู้	(๒) ปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น คนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ โดย - ปฏิรูประบบการเรียนรู้ด้วยแนวทาง STAR STEMS และทฤษฎีการปลูกต้นไม้ในกระถาง - การเรียนการสอนใช้แนวทาง SBL หรือ Scenario Based Learning หรือ Situation Based Learning	- ปฏิรูประบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ส่งให้ศธ. แล้ว) (๑๔) การศึกษาวิถีพุทธเพื่อการปฏิรูปการศึกษาให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (เสนอสภาแล้ว)	- การขับเคลื่อนการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ขับเคลื่อนร่วมกับการเปิดศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงฯ ๗๔๒๔ ศูนย์ของกศน.และกอ.รมน.) (ประสานงานร่วมกับ ศธ.)	• กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๖๐ • คำสั่ง มท ๐๒๑๑.๑/ว๓๗๔๓ เรื่อง “การใช้กลไก คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.)” เร่งปลูกฝังค่านิยมอันดีงามแก่เด็กและเยาวชน • นายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามแผนที่เสนอแล้ว (๒) * บรรจุไว้ในร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ ๑๕ ปี ของ ศธ. (๒)
ระบบการคลัง	๑) ปฏิรูประบบการคลัง (ส่ง ศธ.แล้ว)			
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม	๑) ปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อนวัตกรรม - การขับเคลื่อนการปฏิรูป ระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยเพื่อนวัตกรรม (๑๑) ๒) พัฒนาระบบการเรียนรู้และระบบการคิดแบบวิทยาศาสตร์ และการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐาน - การปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (เสนอสภาแล้ว) (๑๓) - การจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (ประสานส่ง ศธ.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว) - การพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน (๑๗) (อยู่ระหว่างการดำเนินการของสภา) - การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics) (๑๖) (อยู่ระหว่างการดำเนินการของสภา)			• กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพียงชุดเดียว โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานโดยรวม คณะกรรมการด้านการวิจัยระดับชาติทั้ง ๓ คณะไว้ด้วยกัน ในการประชุม ค.พ.น. ครั้งที่ ๓ / ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๔ ก.ค. ๕๙ • นายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามแผนที่เสนอแล้ว (๑๑) * มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๖๒/ ๒๕๕๙ เรื่องการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ (๑๑)

เพื่อให้สามารถการดำเนินการภายใต้เป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่กำหนดให้สามารถบรรลุได้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนซึ่งคณะกรรมการได้กำหนดกลไกการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมดังนี้

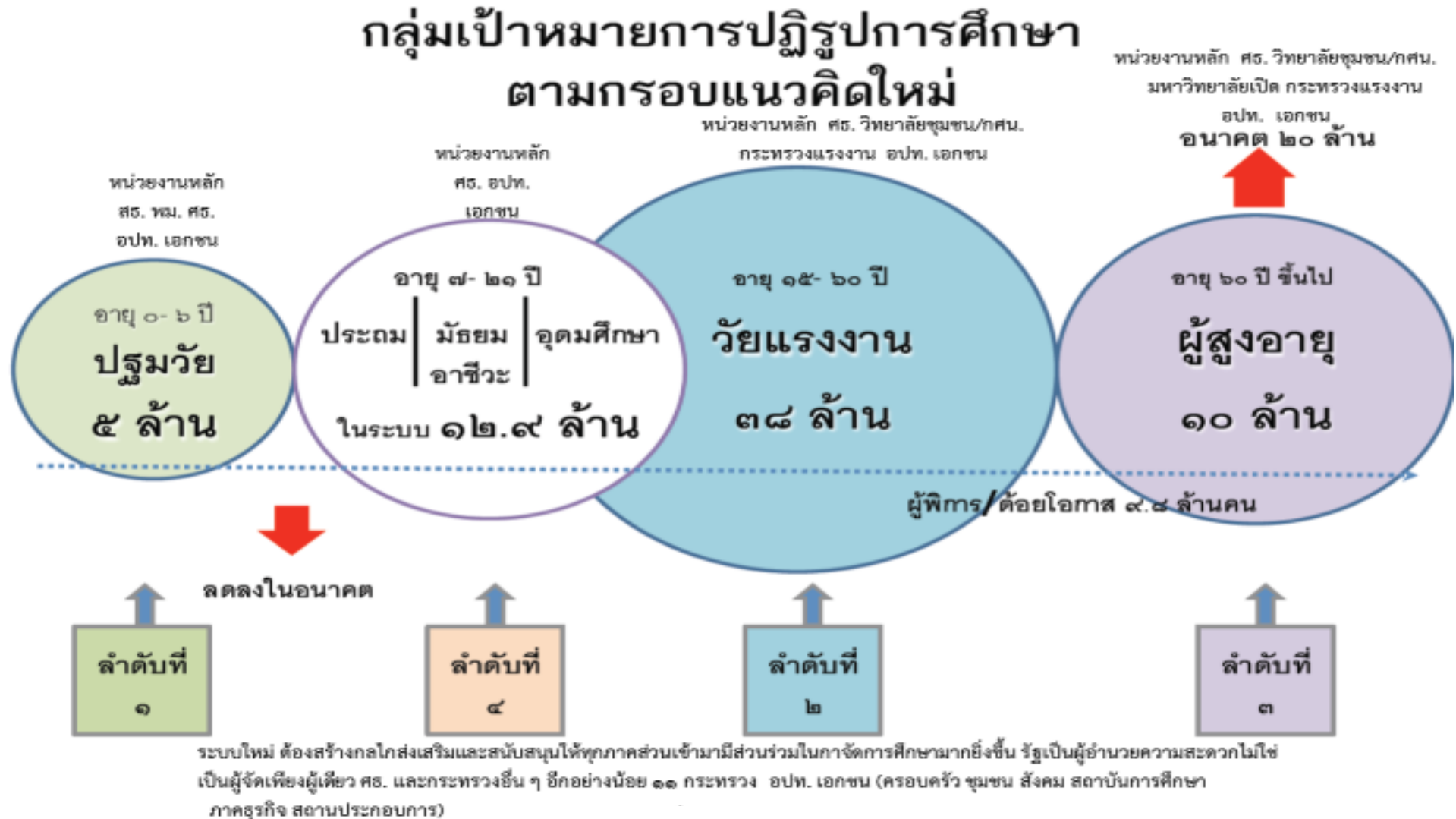
การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม

ระยะที่ ๑ ภายในวาระ สปท. (๑ ปี ๖ เดือน)
ระยะที่ ๒ ระยะยาว ๒๐ ปี

ภาพที่ ๓ แนวทางการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมการปฏิรูปการศึกษา

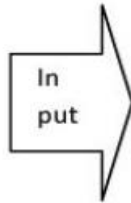
๔. กลุ่มเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาตามกรอบแนวคิดใหม่

เด็กไทยต้อง “ตื่นติดดิน บินเหนือฟ้า” ตอบโจทย์ ยุทธศาสตร์ชาติ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ครูกับนักเรียน เรียนรู้ไปด้วยกัน

- ก่อนตั้งครรรภ์
- แม่ตั้งครรรภ์
- เด็กก่อนวัยเรียน
- เด็กวัยเรียน
- วัยรุ่น
- วัยทำงาน
- ผู้สูงวัย

“โรงเรียนชุมชน”

ศูนย์กลางการพัฒนาคนตลอดชีวิต”

Unconventional Education

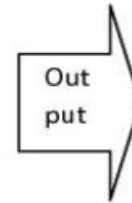
ระดมสรรพกำลัง

รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ

สถานประกอบการ สถาบันศาสนา

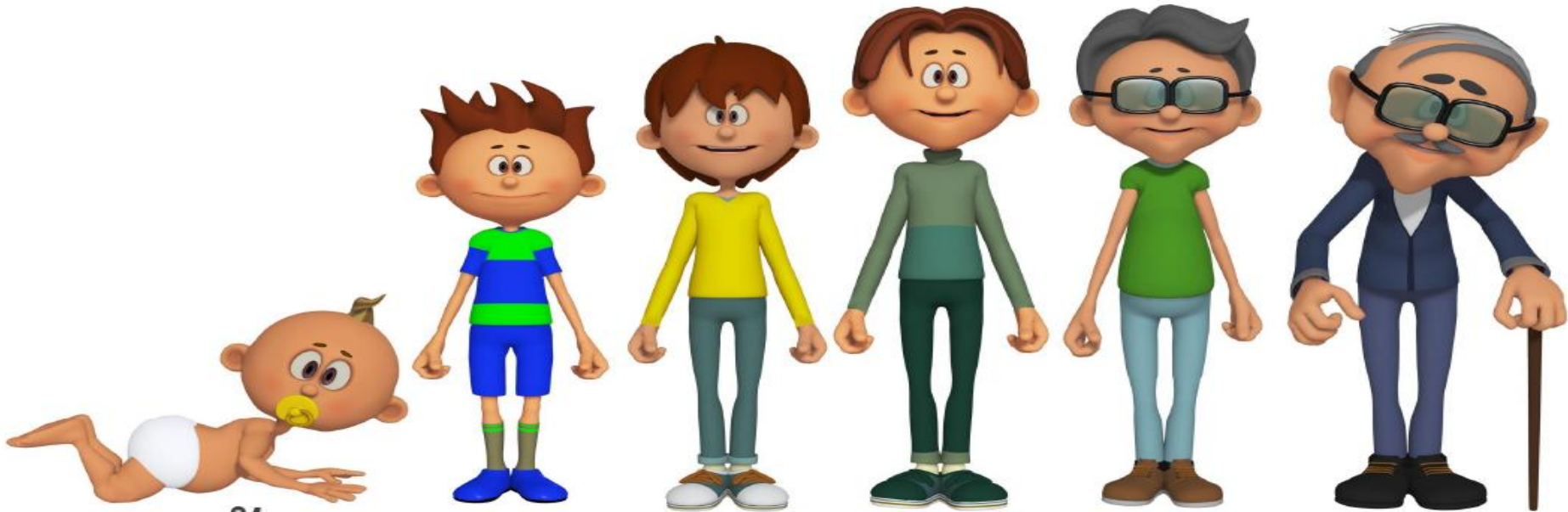
ภาพที่ ๕ คุณลักษณะเด็กไทยที่ต้องการ

เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศไทย สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมายการปฏิรูปด้านการศึกษา

“ผู้เรียนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ”

ตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาจนตลอดชีวิต
ทั้ง ๗๐ ล้านคน

สรุปผลการดำเนินงาน
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑. เป้าหมายร่วมของการสื่อสารสาธารณะ

(๑) การทำงานของ กมธ. การศึกษา สปท. เป็นไปตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย (ขับเคลื่อนงานต่อจาก สปช.)

(๒) มีการทำงานร่วมกับแม่น้ำสามสายมาโดยตลอด และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและรัฐธรรมนูญและนโยบายของฝ่ายบริหาร (คสช. - มาตรา ๔๔ และ ประกาศและกฎกระทรวงฯ.) และขับเคลื่อนร่วมกับประชารัฐ

(๓) เผยแพร่ผลงาน กมธ. ด้านการศึกษา สปท. ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาและวิทยาศาสตร์ทั้งที่เสนอ สปท. และปฏิรูปการศึกษาร่วมกับ ศธ.

Key Message: การพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีข้างหน้า ต้องเริ่มที่การพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เป็น ๑) คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ ๒) เชี่ยวชาญตามความถนัดของตน และ ๓) มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ภารกิจของ สปท. จึงเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้ตอบโจทย์เป้าหมายประเทศ โดยสานต่องานสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ในด้านการศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใน ๕ วาระ ได้แก่

- ๑) วาระปฏิรูปที่ ๑๖ ปฏิรูประบบการจัดการศึกษา
- ๒) วาระปฏิรูปที่ ๑๗ ปฏิรูประบบการคลังเพื่อการศึกษา
- ๓) วาระปฏิรูปที่ ๑๘ การปฏิรูประบบการเรียนรู้ด้านการศึกษา
- ๔) วาระปฏิรูปที่ ๒๐ ระบบวิจัยเพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของประเทศ
- ๕) วาระปฏิรูปที่ ๒๑ ระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อเป็นโครงสร้างทางนวัตกรรมของประเทศ

๒. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการขับเคลื่อน

การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

๑) **เป้าหมายของการพัฒนาคนไทยในอนาคต** โดยกำหนดให้การปฏิรูปการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ ส่งเสริมให้เด็กได้มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวคณะกรรมการจึงได้มีการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

- ปฏิรูประบบการเรียนรู้
- ปฏิรูประบบการจัดการศึกษา
- ปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- ปฏิรูประบบการคลังเพื่อการศึกษา
- การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา (Social Movement)

๒) กลุ่มเป้าหมายในการจัดการศึกษา จัดการศึกษาให้กับคนทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กตั้งแต่วัยในครรภ์มารดาและก่อนวัยเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง ร่างกายและจิตใจของเด็กในรูปแบบของการพัฒนาปฐมวัย ซึ่งในเรื่องนี้ได้บรรจุไว้ใน ร่าง พ.ร.บ. ๒ ฉบับและหลักการสำหรับประกอบการร่างกฎหมาย ๑ เรื่อง ที่เสนอโดยคณะกรรมการ ได้แก่

- (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
- (ร่าง) พระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ.
- หลักการปฏิรูปการปฐมวัย

๓) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระดมความร่วมมือของคนทุกกลุ่มเข้ามาร่วมจัดการศึกษา อาทิ ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริษัทเอกชน โดยการกระจายอำนาจไปยังระดับจังหวัด ให้จังหวัดทำงานประสานกับท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับสังคมพหุวัฒนธรรมและภูมิสังคม โดยคณะกรรมการได้เสนอไว้ใน การสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

๔) ระบบจัดการศึกษา โดยดำเนินการปรับปรุงในหลายด้านเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันทั้งระบบ ได้แก่ ระบบบริหารบุคลากร การจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก การพัฒนาครู โดยปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active learning) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เช่น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และผลการสอบตามโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) การปฏิรูปอาชีวศึกษาสู่ระบบทวิภาคี การอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ (ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. การปฏิรูประบบอุดมศึกษา การปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา การปฏิรูประบบการเงินด้านการศึกษา การปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา หลักการปฏิรูปการปฐมวัย

๕) ระบบการเรียนรู้ ปรับระบบกระบวนการเรียนรู้ทั้งช่วงเวลา หลักสูตร ครู วิธีการเรียนการสอนช่วงเวลาการสอนและเทคโนโลยีและสื่อการสอน ได้แก่ การปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น คนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ การปฏิรูประบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การขับเคลื่อนการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (การเปิดศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง) และการศึกษาวิถีพุทธเพื่อการปฏิรูปการศึกษาให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๖) การปฏิรูประบบการเงิน การคลัง เพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ (demand-side financing) โดยเสนอเป็นหลักการวิธีการจัดสรรงบประมาณตามหลักอุปสงค์ตรงสู่ผู้เรียนให้เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามสภาพและความเป็นจริงของผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษา และเป็นไปตามบริบทของพื้นที่

๗) ระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม ๑) พัฒนาระบบการเรียนรู้และระบบการคิดแบบวิทยาศาสตร์ และการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐาน ๒) ปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยเพื่อนวัตกรรม - การขับเคลื่อนการปฏิรูป ระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยเพื่อนวัตกรรม การปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics) และการพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน

๓. สรุปผลงานคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาสนองงานของสภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ในด้านการศึกษาและด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม คณะกรรมการตั้งเป้าในการนำเสนอแผนปฏิรูปต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทั้งหมด ๑๗ เรื่อง และได้เสนอผ่านสภาฯ ไปแล้ว ๑๕ เรื่อง นอกจากนี้ยังมี ๒ แผนปฏิรูปที่เสนอตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากแผนปฏิรูปทั้งหมดจะออกมาเป็นร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต

แผนปฏิรูปทั้งหมดแบ่งได้เป็น ๒ กลุ่มดังนี้

กลุ่มแรก คือ แผนปฏิรูปจำนวน ๑๗ เรื่องที่เสนอสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ประกอบด้วยแผนปฏิรูปหลักที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นโดยเร็วใน ๔ เรื่อง และแผนสนับสนุนจำนวน ๑๓ เรื่อง รวม ๑๗ เรื่อง ดังนี้

๑. ปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น คนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (นายกรัฐมนตรีเห็นชอบ และได้มีข้อสั่งการเพิ่มเติมให้ทำภายในปี ๖๐ รวมทั้งบรรจุไว้ในร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ ๑๕ ปี ของ ศธ.)

๒. การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ” (นำเสนอสภาแล้ว)

๓. การพัฒนาครู : กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลง โดยการปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning) (ผ่านวิป ๓ ฝ่ายแล้ว รอเสนอนายกรัฐมนตรี และได้มีการบรรจุไว้ในร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ ๑๕ ปี ของ ศธ.)

๔. ปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยในสาระสำคัญของแผนคือการเสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระบบใหม่ที่เหมาะสม (ผ่านการพิจารณาวิป ๓ ฝ่าย แล้ว) ทั้งนี้ ได้บรรจุไว้ในร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ร่าง พ.ร.บ.แผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาของ สนช. และร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ ๑๕ ปี ของ ศธ. แล้ว และอยู่ระหว่างการปรับแก้ไขกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการที่นำเสนอ

๕. การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (ผ่านการพิจารณาของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และวิป ๒ ฝ่ายแล้ว)

๖. การจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่าง พ.ร.บ.การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. (นายกรัฐมนตรีเห็นชอบ และได้มีข้อสั่งการเพิ่มเติมให้ทำภายในปี ๖๐)

๗. แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และร่าง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีข้อเสนอแนะให้ตั้งคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อ.ก.ค.ศ.สพฐ) และแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (นายกรัฐมนตรีเห็นชอบ และได้มีข้อสั่งการเพิ่มเติมให้ทำภายในปี ๖๐ และมีคำสั่ง คสช.ที่ ๑๖/๒๕๖๐ เรื่องการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา)

๘. การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนโดยการควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก (ผ่านวิป ๓ ฝ่ายแล้ว รอเสนอนายกรัฐมนตรี และ รมต.ศธ.ได้กำหนดแนวนโยบายในการดำเนินการแล้ว)

๙. การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี (ผ่านวิป ๓ ฝ่ายแล้ว รอเสนอนายกรัฐมนตรี และ รมต.ศธ.ได้กำหนดแนวนโยบายในการดำเนินการแล้ว)

๑๐. แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ซึ่งนายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามแผนที่เสนอแล้ว คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ใช้คำสั่งตามมาตรา ๔๔ (คำสั่งที่ ๒๓ / ๒๕๕๙) ให้ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ระวังการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือแจ้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตพื้นที่ให้ชะลอการประเมินสถานศึกษาไปจนกว่าการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาจะแล้วเสร็จ (คำสั่ง สพฐ. ที่ ศธ. ๐๔๐๐๔/ว ๑๖๘) รวมทั้งมีหนังสือจาก สมศ. ถึงประธานกรรมการการศึกษา เรื่องการชะลอการประเมินภายนอกรอบที่สี่ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๓/๒๕๕๙ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (เพิ่มเติม) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา นับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ โดยไม่มีความผิด

๑๑. ปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม (นายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามแผนที่เสนอแล้ว และคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งตามมาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๖๒ / ๒๕๕๙ เรื่องการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยกำหนดให้มีสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยยุบเลิกสภาและคณะกรรมการด้านการวิจัยระดับชาติทั้ง ๓ คณะ)

๑๒. การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา (นำเสนอสภาแล้ว)

๑๓. การปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (นำเสนอสภาแล้ว)

๑๔. การศึกษาวิถีพุทธเพื่อการปฏิรูปการศึกษาให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (นำเสนอสภาแล้ว)

๑๕. การสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (นำเสนอสภาแล้ว)

๑๖. การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics) (คณะกรรมการนำเสนอเสนอสภา อยู่ระหว่างการดำเนินการของสภา)

๑๗. การพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน (คณะกรรมการนำเสนอเสนอสภา อยู่ระหว่างการดำเนินการของสภา)

กลุ่มที่สอง คือ แผนปฏิรูปจำนวน ๙ เรื่องที่เสนอกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑. ข้อเสนอให้ยกเลิก TQF ๓-๗ (ส่งให้ศธ.แล้ว)

๒. แก้ไขพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาใหม่ (ส่งให้ศธ.แล้ว)

๓. การปฏิรูประบบการเงิน การคลัง เพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ (demand-side financing) (ส่ง ศธ.แล้ว)

๔. ปฏิรูประบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (ส่งให้ศธ.แล้ว)

๕. การประเมินและเลื่อนวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ส่งให้ศธ.แล้ว)

๖. แผนการจัดการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ (อยู่ระหว่างดำเนินการประสานร่วมกับ ศธ.)

๗. การปฏิรูปธรรมาภิบาลในระบบการศึกษา (อยู่ระหว่างดำเนินการของ กมธ.)

๘. การจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (ส่งให้ศธ.แล้ว)

๙. การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส โดยเป็นการทำงานร่วมกับ ๔ คณะกรรมการ ได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ด้านสังคม ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และด้านการปกครองท้องถิ่น (ส่งครม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว)

ตารางสรุปแผนการปฏิรูปการศึกษาและรูปแบบการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ กมธ. ด้านการศึกษา	หลักการ / วิธีการ / แผนปฏิรูป	ความสอดคล้องกับนโยบาย
๑) ปฏิรูปการศึกษา โดยการกำหนด เป้าหมายของการ พัฒนาคนไทยใน อนาคต	กมธ.ได้กำหนดเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยในอนาคตให้เด็กไทยเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบ ต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติ เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ กมธ. ได้ กำหนดหลักการ วิธีการ แผนปฏิรูปไว้ดังนี้ (๒) การปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น คนดีมีวินัย ภูมิใจ ในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) (๙) การปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) โดย การปฏิรูปการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ - พัฒนาเด็กไทยให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ - ส่งเสริมให้เด็กได้มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน - มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติ (เป็นการปฏิรูป การศึกษาที่มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจนที่สุดซึ่งไม่เคยมีมาก่อน)	● กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ● มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๑๑/ ๒๕๕๙ เรื่องการบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ● นโยบายแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลา เรียน เพิ่มเวลารู้”
๒) กลุ่มเป้าหมาย ในการจัดการศึกษา	เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ กมธ. ได้กำหนดหลักการ วิธีการ แผนปฏิรูปโดยเป็นการจัด การศึกษาให้กับคนทุกช่วงวัย โดยจัดการศึกษาให้กับคนทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการพัฒนา เด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาและก่อนวัยเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง ร่างกาย และจิตใจของเด็กในรูปแบบของการพัฒนาปฐมวัย กมธ.ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิรูป เสนอ สปท.	● มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่อง ให้จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ● มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๘/๒๕๕๙ ● มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๑๐ / ๒๕๕๙

ยุทธศาสตร์ กมธ. ด้านการศึกษา	หลักการ / วิธีการ / แผนปฏิรูป	ความสอดคล้องกับนโยบาย
	(๑) การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖+๑๗+๑๘ - สปช.) (๓) การปฏิรูปการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่าง พ.ร.บ.การศึกษาตลอดชีวิต เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป๑๖+๑๗+๑๘ - สปช.) (๑๒) การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ (เสนอสภาแล้ว)	
๓) การมีส่วนร่วม การจัดการศึกษา	เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ กมธ. ได้กำหนดหลักการ วิธีการ แผนปฏิรูปการมีส่วนร่วม การจัดการศึกษา โดยระดมความร่วมมือของคนทุกกลุ่มเข้ามาร่วมจัดการศึกษา อาทิ ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน ศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริษัทเอกชน โดย การกระจายอำนาจไปยังระดับจังหวัด ให้จังหวัดทำงานประสานกับท้องถิ่น ภูมิสังคม สังคมพหุวัฒนธรรม คณะกรรมการได้เสนอไว้ในแผนปฏิรูป คือ (๑๕) การสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมี ส่วนร่วม (นำเสนอสภาแล้ว)	
๔) ปฏิรูประบบจัด การศึกษา	เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ กมธ. ได้กำหนดหลักการ วิธีการ แผนปฏิรูปให้การจัด การศึกษาต้องครอบคลุมทุกมิติคือทุกภาคส่วน ทุกช่วงวัย ทุกระบบการศึกษา ทุก กลุ่มเป้าหมายและองค์ประกอบการศึกษาทั้งระบบ โดยคณะกรรมการได้มีการ เสนอแผนต่อ สปท. ดังนี้ (๑) การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่าง พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เสนอ สปท. (วาระ ปฏิรูป ๑๖+๑๗+๑๘ - สปช.) (๔) แผนการปฏิรูปอาชีวศึกษาสู่ระบบทวิภาคี (วาระปฏิรูป ๑๖ - สปช.) (๕) แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน	● กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ * มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๘ / ๒๕๕๙ เรื่องการบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน • มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๑๐ / ๒๕๕๙ เรื่องการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค • มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๑๑/ ๒๕๕๙ เรื่องการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ กมธ. ด้านการศึกษา	หลักการ / วิธีการ / แผนปฏิรูป	ความสอดคล้องกับนโยบาย
	คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และร่าง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) (๖) การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียน (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) (๗) การพัฒนาครู: กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลง โดยการปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning) (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) (๑๑) การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา (เสนอสภาแล้ว) (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) (๘) การปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) (๙) แผนเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) (๑๐) การปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ” (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) (เสนอ สปท.แล้ว) - ข้อเสนอให้ยกเลิก TQF ๓-๗ (ส่งให้ศธ.ดำเนินการแล้ว) - แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประกันคุณภาพการศึกษา (ส่งศธ.ดำเนินการแล้ว) - การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส (ส่งกรม .และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว) - แผนการจัดการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ (อยู่ระหว่างดำเนินการประสานร่วมกับ ศธ.) - การปฏิรูปธรรมาภิบาลในระบบการศึกษา (อยู่ระหว่างดำเนินการ)	• มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๕๙ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) • มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย - มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๓๓/๒๕๕๙ ให้ผอ.สมศ.พ้นจากตำแหน่ง • มาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๓๐/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา • หนังสือสั่งการ สพฐ.ที่ ศธ.๐๔๐๐๔/ว๑๖๘ ลงวันที่ ๒๗ มิ.ย. ๕๙ เรื่อง แนวทางการดำเนินการตามนโยบายการปฏิรูประบบประเมินและประกันคุณภาพการศึกษา . • นโยบาย แนวทางการจัดตั้งคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อ.ก.ค.ศ.สพฐ.) โดยมอบให้สำนักงาน ก.ค.ศ.ไปพิจารณา/คำสั่ง คสช.ที่ ๑๖/๒๕๖๐ เรื่องการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา * ในส่วนแผน (๓) (๕) (๙) นายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามแผนที่เสนอแล้ว - (๗) (๑๐) บรรจุไว้ในร่าง พ.ร.บ.แผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศของ สนช.และร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ ๑๕ ปี ของ ศธ.

ยุทธศาสตร์ กมธ. ด้านการศึกษา	หลักการ / วิธีการ / แผนปฏิรูป	ความสอดคล้องกับนโยบาย
๕) ปฏิรูประบบ การเรียนรู้	เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ กมธ. ได้กำหนดหลักการ วิธีการ แผนปฏิรูป โดยปรับกระบวนการเรียนรู้ทั้งช่วงเวลา หลักสูตร ครู วิธีการเรียนการสอน ช่วงเวลาการสอนและเทคโนโลยีและสื่อการสอน โดยเสนอแผนปฏิรูปคือ (๒) การปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น คนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๘ – สปช.) - ปฏิรูประบบการเรียนรู้ด้วยแนวทาง STAR STEMS และทฤษฎีการปลูกต้นไม้ในกระถาง (การเรียนการสอนใช้แนวทางการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง SBL หรือ Scenario Based Learning หรือ Situation Based Learning) - ปฏิรูประบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (๑๔) การศึกษาวิถีสู่เพื่อการพัฒนาการศึกษาให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (เสนอสภาแล้ว) <u>ประสานงานร่วมกับ ศธ. ดังนี้</u> - การขับเคลื่อนการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (การเปิดศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง) (ประสานร่วมกัน ศธ.) - การขับเคลื่อนการศึกษานอกระบบสู่การศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบ Unconventional Education (ประสานร่วมกัน ศธ.) - การปฏิรูปการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการจัดทำมาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียง (ประสานร่วมกัน ศธ.)	● กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ● คำสั่ง มท ๐๒๑๑.๑/ว๓๗๔๓ เรื่อง “การใช้กลไก คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.)” เร่งปลูกฝังค่านิยมอันดีงามแก่เด็กและเยาวชน ● นายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามแผนที่เสนอแล้ว (๒) * บรรจุไว้ในร่างแผนยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ ๑๕ ปี ของ ศธ. (๒)
๖) การปฏิรูป ระบบการคลัง เพื่อการศึกษา	เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ กมธ. ได้กำหนดหลักการสำหรับการปฏิรูประบบการคลังเพื่อการศึกษา เพื่อเสนอเป็นหลักการวิธีการจัดสัดส่วนงบประมาณตามหลักอุปสงค์ตรงสู่ผู้เรียนให้เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามสภาพและความเป็นจริงของผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษา และเป็นไปตามบริบทของพื้นที่การ โดยเสนอแผนการปฏิรูปคือ การปฏิรูประบบ	● กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ยุทธศาสตร์ กมธ. ด้านการศึกษา	หลักการ / วิธีการ / แผนปฏิรูป	ความสอดคล้องกับนโยบาย
	การเงิน การคลัง เพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ (demand-side financing) (วาระปฏิรูป ๑๗ - สปช.) (ส่ง ศธ.แล้ว)	
๗) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ นวัตกรรม	เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ กมธ. ได้กำหนดหลักการ วิธีการ แผนปฏิรูป ดังนี้ ๑) พัฒนาระบบการเรียนรู้และระบบการคิดแบบวิทยาศาสตร์ และการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐาน ๒) ปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยเพื่อนวัตกรรมโดยมีการเสนอแผนต่อ สปท. ดังนี้ (๑๐) การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยเพื่อนวัตกรรม (๑๓) การปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (เสนอ สปท.แล้ว) (๑๖) การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics) (คณะกรรมการพิจารณำเสนอสภา อยู่ระหว่างดำเนินการของสภา) - การจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (ส่งให้ศธ.แล้ว) วาระปฏิรูป ๒๐ , ๒๑ สปช.) (๑๗) การพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน (คณะกรรมการพิจารณำเสนอสภา อยู่ระหว่างดำเนินการของสภา)	● กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ● กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทช.) เพียงชุดเดียวโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานโดยรวมคณะกรรมการด้านการวิจัยระดับชาติทั้ง ๓ คณะไว้ด้วยกัน ในการประชุม คพท. ครั้งที่ ๓ / ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๔ ก.ค. ๕๙

๔. ผลงานของคณะกรรมการที่เป็นรูปธรรม มีผลให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติออกคำสั่งตามมาตรา ๔๔ และมีนโยบายของฝ่ายบริหารออกมาตามแผนปฏิรูปที่คณะกรรมการเสนอ

แผนเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก

คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ใช้คำสั่งตามมาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๒๓ / ๒๕๕๙ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. คำสั่งนี้ เป็นการให้ ผอ. สมศ. ระวังการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว และให้รอง ผอ. รักษาราชการแทน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่คณะกรรมการได้เสนอแผนเร่งด่วนผ่านสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปก่อนหน้านี้เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก โดยมีสาระสำคัญคือแนวทางและวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สมศ. ดำเนินการอยู่นั้นไม่สามารถทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การศึกษาชาติที่กำหนดไว้ จึงเสนอให้มีการชะลอการประเมินโดย สมศ. ออกไป ๒ ปี จนกว่าจะมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาใหม่ที่เหมาะสมและผลการประเมินสามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง

ในเวลาต่อมาคณะกรรมการจึงได้นำเสนอแผนการปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษาผ่านสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศโดยในสาระสำคัญของแผนดังกล่าวคือการเสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระบบใหม่ที่เหมาะสม และกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือแจ้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตพื้นที่ให้ชะลอการประเมินสถานศึกษาไปจนกว่าการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาจะแล้วเสร็จ รวมทั้งการกำหนดแนวทางการประเมินแบบใหม่ที่สอดคล้องตรงกันกับที่ทางคณะกรรมการได้เสนอไว้ในแผนการปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา และมีคำสั่งของ คสช. คำสั่งที่ ๗๓ / ๒๕๕๙ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพิ่มเติม ที่ให้ ผอ. สมศ. พ้นจากตำแหน่งโดยไม่มีความผิดและให้รักษาการ ผอ. สมศ. พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเกษียณอายุราชการ ทั้งนี้ เพื่อความต่อเนื่องของแผนดังกล่าว คณะทำงานกฎหมายการประกันคุณภาพการศึกษาในอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อจัดทำแผนแก้ไขพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาใหม่เพื่อนำเสนอตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเมื่อพิจารณาเสร็จแล้วได้นำเสนอแผนดังกล่าวต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาดำเนินการในการปรับแก้ไขกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการกำลังอยู่ระหว่างการปรับแก้ไขกฎกระทรวงให้เป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการนำเสนอ

แผนปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยเพือนวัตกรรม (นายกรัฐมนตรีเห็นชอบตามแผนที่เสนอแล้ว และคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งตามมาตรา ๔๔ คำสั่งที่ ๖๒ / ๒๕๕๙ เรื่องการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยกำหนดให้มีสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน โดยยุบคณะกรรมการด้านการวิจัยระดับชาติทั้ง ๓ คณะ)

๕. ความสอดคล้องของแผนการปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษากับคำสั่งคณะกรรมการการศึกษาสงวนแห่งชาติ (ตามมาตรา ๔๔)

สืบเนื่องจากการทำงานของคณะกรรมการการศึกษาระดับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สปท. ได้มีการทำงานสานต่อจากงานที่ สปช. ด้านการศึกษาและพัฒนาคนได้ทำไว้ทั้งหมด ขณะเดียวกันยังมีการทำงานร่วมและประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปศึกษาให้เป็นรูปธรรม ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินการในเรื่องที่เร่งด่วนเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาโดยใช้คำสั่งตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๕๕๗ จะเห็นได้ว่าทุกคำสั่งออกมาล้วนมีความสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปที่คณะกรรมการการศึกษานำเสนอ สรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการการศึกษาสงวนแห่งชาติได้มีการออกคำสั่งตามมาตรา ๔๔ ที่เกี่ยวข้องกับการการปฏิรูปการศึกษา จำนวน ๖ คำสั่งที่มีความสอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่คณะกรรมการการศึกษานำเสนอ ดังนี้

คำสั่งที่ ๘ / ๒๕๕๙ เรื่องการบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน

คำสั่งนี้เพื่อเป็นการปฏิรูปการอาชีวศึกษาโดยการรวมการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าด้วยกัน จะทำให้เกิดเอกภาพในการจัดการศึกษาของอาชีวศึกษาแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคีที่เสนอโดยคณะกรรมการช่วยส่งเสริมและขยายผลโครงการทวิภาคีของกระทรวงศึกษาธิการที่กำลังดำเนินการอยู่ โดยแผนดังกล่าวได้นำเสนอแนวทางที่จะส่งเสริมและขยายผลโครงการทวิภาคีของกระทรวงศึกษาธิการให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศทั้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ ภาคเกษตรกรรม เป็นต้น เนื่องจากแผนดังกล่าวจะเน้นและให้ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาสามารถเกิดขึ้นได้จริงและเป็นรูปธรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น เนื่องจากตามแผนดังกล่าวจะเน้นและให้ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

คำสั่งที่ ๑๐ / ๒๕๕๙ เรื่องการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

คำสั่งนี้ ให้ยุบเลิกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และให้มีคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการที่ได้อนุมัติเป็นประธาน เพื่อจะทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์ แนวทางการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ประสานและส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบหลากหลายในจังหวัด ซึ่งคำสั่งนี้สอดคล้องกับ แนวทางการการปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาระดับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศครั้งนี้จะเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและเน้นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทในแต่ละพื้นที่ซึ่งแนวทางดังกล่าวได้มีการกำหนดไว้ใน (ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. รวมทั้ง (ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ที่คณะกรรมการการศึกษานำเสนอผ่านสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปไปแล้ว

คำสั่งที่ ๑๑ / ๒๕๕๙ เรื่องการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

คำสั่งนี้ เพื่อสนับสนุนให้การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีเอกภาพ เพื่อเป็นการหนุนเสริมเชื่อมโยงบูรณาการภารกิจในเรื่องการศึกษาของประเทศโดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารงานโดยประชารัฐ ซึ่งคำสั่งนี้ออกมาเพื่อสนับสนุนคำสั่งที่ ๑๐ / ๒๕๕๙ ให้เกิดการปฏิบัติได้จริง โดยให้มีศึกษาธิการภาค เพื่อให้มีการบูรณาการในระดับพื้นที่ของหลายจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับหลักการแนวคิดหลัก

ปฏิรูปของคณะกรรมการได้นำเสนอ รวมทั้งที่ สปช. ได้นำเสนอไว้ที่เน้นให้มีการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ และการศึกษาตามกลุ่มจังหวัด

คำสั่งที่ ๒๓ / ๒๕๕๙ เรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

คำสั่งนี้ เป็นการให้ ผอ. สมศ. ระงับการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว และให้รอง ผอ. รักษาราชการแทน ทั้งนี้คำสั่งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ คณะกรรมการได้นำเสนอว่า แนวทางและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ที่โดยการดำเนินการของ สมศ. นั้นไม่สามารถทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การศึกษาชาติที่กำหนดไว้ จึงเสนอให้มีการชะลอการประเมินโดย สมศ. ออกไป ๒ ปี จนว่าจะมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาใหม่ที่เหมาะสมและสามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริง

คำสั่งที่ ๒๘ / ๒๕๕๙ เรื่องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

คำสั่งนี้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทางการศึกษา และความเป็นธรรมทางสังคม โดยจัดการศึกษาไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลา ๑๕ ปี ทั้งนี้ตามคำสั่งมีสาระสำคัญ ๑) ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาตั้งแต่ก่อนระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือเทียบเท่า ปวช. ๓ และรวมถึงถึงการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ ๒) จัดให้เด็กเล็กได้รับการดูแลทั้งพัฒนาการทางร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม (ภาคเอกชน หมายถึง บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา)

ตามคำสั่งนี้ เป็นไปตามหลักการและแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาที่ สปช. ได้วางไว้ และ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สปท. ได้นำมาผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนต่อนั้น คือ การให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลเด็กก่อนวัยเรียน หรือเด็กปฐมวัยที่เป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้ โดยคณะกรรมการได้กำหนดหลักการดังกล่าวไว้ใน (ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. รวมทั้ง (ร่าง) พ.ร.บ. การศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ที่คณะกรรมการได้นำเสนอผ่านสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปไปแล้ว รวมทั้งยังสอดแทรกอยู่ในทุกแผนการปฏิรูปและวาระการปฏิรูปทั้ง ๓ วาระ คือวาระที่ ๑๖ ๑๗ และ ๑๘ ของคณะกรรมการ และการปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ

คำสั่งที่ ๓๐ / ๒๕๕๙ เรื่องมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนและนักศึกษา

ตามคำสั่งนี้ มุ่งเน้นเป็นการคุ้มครองเด็กโดยให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะบิดา มารดา ผู้ปกครองต้องเข้ามามีส่วนร่วมและถือว่าเป็นความรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งคำสั่งนี้ยังมีผลในทางอ้อมที่จะลดปัญหาความรุนแรงที่เกิดผลการทบทวนอาการลักษณะของอาชีวศึกษาให้ตกต่ำ ซึ่งหากปัญหานี้ถูกแก้ไขจะทำให้ภาพลักษณ์ของอาชีวศึกษาดีขึ้น ส่งเสริมทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนอาชีวศึกษามากขึ้นด้วย ซึ่งการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทเพื่อสร้างภาพลักษณ์อาชีวศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของข้อเสนอในการปฏิรูปอาชีวศึกษาที่เสนอโดย สปช. และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สปท.

๖. สรุปแผนปฏิรูปตามยุทธศาสตร์ภายใต้ภารกิจการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ

จากยุทธศาสตร์ที่คณะกรรมการฯ ได้กำหนด เพื่อให้สามารถดำเนินการได้บรรลุได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาจัดทำแผนการปฏิรูปเพื่อเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

แผนการปฏิรูปที่เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๗ แผน

๖.๑ แผนการปฏิรูประบบการเรียนรู้ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น : คนดี มีวินัย

ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

คณะกรรมการฯ โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการเรียนรู้ ได้พิจารณาจัดทำแผนการปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๘ - สปท.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดนี้เกิดจากการศึกษาของคณะกรรมการฯ ที่พบว่า ปัญหาทั้งปวงของชาติล้วนมีสาเหตุพื้นฐานมาจากระบบการเรียนรู้ ที่ไม่สามารถสร้างคนไทย ให้มีคุณธรรมและมีวินัย นอกจากนี้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดคุณภาพของคนไทยไว้อย่างชัดเจน คณะกรรมการฯ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการปฏิรูประบบการเรียนรู้ ศึกษาแนวทางการปฏิรูปเพื่อสร้าง คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และมีศักยภาพพร้อมที่จะสามารถพัฒนาให้เชี่ยวชาญตามความถนัด ผลการศึกษา สรุปว่า ปัญหาเกิดจาก ๑) กระบวนการเรียนรู้ ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ๒) พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ขาดจิตสำนึก ขาดความรู้ และไม่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ๓) สังคมขาดต้นแบบ ขาดจิตสำนึกที่จะกำกับดูแล คุณค่าดังกล่าว ให้ยั่งยืน แนวทางแก้ปัญหา พิจารณาจาก หลักคิด ทฤษฎี งานวิจัย และข้อคิดเห็น หลักการทางศาสนา หลักความเป็นไทย ภูมิปัญญาไทย และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ข้อสรุปว่า

การแก้ปัญหา ต้องปฏิบัติพร้อมกัน ๓ ส่วน ได้แก่ เริ่มต้นที่บ้าน เบ่งบานในสถานศึกษา และเติบโตใหญ่กล้าในสังคม ซึ่งหมายถึง ๑) การปฏิรูปสังคม พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ให้เกิดความตระหนัก และสำนึกในหน้าที่การป่มเพาะ ดูแล และเป็นแบบอย่าง ๒) การปฏิรูประบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย (๒.๑) การปฏิรูปการจัดหน่วย และระบบการดำเนินงาน เน้นการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาในระดับพื้นที่ (๒.๒) การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยต้องมีกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ที่บูรณาการคุณค่าสำคัญที่ต้องการ ร่วมกับสาระวิชาต่าง ๆ ใช้การคิดเอง เรียนรู้เข้าใจด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง พัฒนาภูมิปัญญา คุณธรรม และสำนึกไทย ซึ่งได้แก่นวัตกรรม กระบวนการเรียนรู้ บูรณาการแบบ STAR STEMS

กระบวนการนี้สร้างคนไทยให้มีคุณภาพ (STAR) โดยใช้การคิด ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุและผล (S-Scientific thinking) ด้านการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงภูมิปัญญาไทย (T-Thai technology) ด้านประสิทธิภาพ ทั้งระบบและการสื่อสารสากล(E-English engineering) ด้านการพิสูจน์ด้วยตรรกะและคุณธรรม (M-Moral mathematics) และด้านภูมิสังคม(S-Socioeology)

แนวทางการขับเคลื่อน ๑) นำเข้าสู่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ๒) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ทุกรูปแบบ ๓) ทดสอบการปฏิบัติ พัฒนาโรงเรียนต้นแบบ และประเมินผล

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสปท. มีมติเห็นชอบ ฯ โดยให้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของสมาชิกสภา ฯ และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรีเห็นชอบ ตามมติของคณะรัฐมนตรี และมีบัญชาให้ดำเนินการในปี ๒๕๖๐ ถ้าประชาชนเห็นชอบและเร่งด่วนให้ดำเนินการทันที

๒.๓) คณะอนุกรรมการฯ ดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจ แก่ทุกภาคส่วน

๒.๔) วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการฯ ได้ทำหนังสือถึงกระทรวงศึกษาธิการ ขอรับการสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการสร้างโรงเรียนต้นแบบ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STAR STEMS

๒.๕) วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ สพฐ. ได้อนุมัติโครงการร่วม จัดอบรมพัฒนาครู เพื่อปลูกฝังเยาวชนให้เป็น: คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STAR STEMS พัฒนาโรงเรียนต้นแบบ ๕๕ โรงเรียน ให้สามารถเปิดทำการสอนตามแนวคิดได้ตั้งแต่ ภาคการศึกษาที่ ๑ ปี ๒๕๖๐ และจะประเมินผล พัฒนา เพื่อขยายโครงการต่อไป

๒.๖) วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๐ มติที่ประชุมคณะกรรมการเตรียมการปฏิรูปประเทศ ให้การพัฒนาต้นแบบ ๕๕ โรงเรียน และการรณรงค์คนมีวินัยเป็นวาระแห่งชาติ เป็นวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วนทำทันที

๒.๗) วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ มติที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล จัดให้มีการปฏิรูประบบการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น เป็นประเด็นปฏิรูปประเภทที่ดำเนินการได้ทันที (Quick Win)

๒.๘) วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ในการประชุมร่วมกับ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ซึ่งได้สั่งการให้ โครงการโรงเรียนคุณธรรม นำกระบวนการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS ไปใส่เป็นกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียน ซึ่งจะได้มีการปฏิบัติเป็นรูปธรรมร่วมกันต่อไป

๒.๙) วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุม สปท. ได้มีมติรับรองรายงานการศึกษาวิถีพุทธเพื่อการปฏิรูปการศึกษาให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งใช้กระบวนการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในห้องเรียนซึ่งจะได้มีการปฏิบัติเป็นรูปธรรมร่วมกันต่อไป

๒.๑๐) คณะอนุกรรมการ ฯ ได้ขยายผลไปยังโรงเรียนนอกโครงการที่สนใจมากกว่า ๕๐ โรงเรียน รวมทั้งให้การอบรมภาคประชาสังคมไปแล้วกว่า ๗๗ หน่วยงาน และมีแนวคิดที่จะขยายให้กว้างขวางต่อไป

๓) ปัญหา/อุปสรรค ในการขับเคลื่อน

การสร้างความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติ และการประเมินผล เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

รัฐบาลต้องกำหนดเป็นวาระแห่งชาติในการสร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีความรับผิดชอบ เพื่อสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน กระทรวงศึกษาธิการต้องกำหนดนโยบาย เผยแพร่กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด STAR STEMS โดยอาศัยเครือข่ายที่มีอยู่ เพื่อให้สถานศึกษาทุกประเภท สามารถจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STAR STEMS ให้ได้มากที่สุด ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๐ และดำเนินการขยายผลต่อไป

* หมายเหตุ : ผู้สนใจกระบวนการเรียนรู้บูรณาการ STAR STEMS สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารสรุปผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการเรียนรู้, เอกสารแนวทางการใช้รูปแบบการปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดี วินัยเด่น : คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ด้วยการเรียนรู้ตามแนวคิด “STAR STEMS” และที่ STAR STEMS.com

๖.๒ แผนการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ

คณะกรรมการการโดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ ของคณะกรรมการเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการศึกษางานวิจัยทั่วโลกชี้ให้เห็นว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อพัฒนาการทางสมอง อุนิสัย และทักษะสำคัญของชีวิต เป็นเสมือนช่วงวางเสาเข็มของชีวิต หากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องในช่วงเวลาดังกล่าว จะเป็นการยากลำบากมากที่จะพัฒนาเด็กให้เป็นพลเมืองคุณภาพ เพราะขาดรากฐานที่สำคัญของชีวิต เนื่องจากช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการพัฒนารากฐานได้ผ่านไปแล้ว ดังนั้น การลงทุนในปฐมวัยให้ผลตอบแทนคุ้มค่าที่สุด ถึง ๗ เท่าของการลงทุน

เนื่องจากสถานการณ์ของโลกและสังคมในศตวรรษใหม่เรียกร้องให้เด็กรุ่นใหม่ต้องมีทักษะใหม่ ดังนั้น การให้ความสำคัญและดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการทางวิชาการอย่างจริงจัง จึงจะทำให้เด็กไทยเติบโตเป็นพลเมืองคุณภาพและนำพาสังคมไทยให้อยู่ได้อย่างเข้มแข็งมั่นคงในศตวรรษที่ ๒๑ นอกจากนี้ ในช่วงประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๓ สังคมไทยจะเป็นสังคมสูงอายุสมบูรณ์แบบ ที่มีประชากรประมาณร้อยละ ๒๕ ของจำนวนประชากรรวมเป็นผู้สูงอายุวัยเกินกว่า ๖๐ ปี

ปัญหาและสถานการณ์ท้าทายด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทย สรุปเป็นประเด็นสำคัญสภาพปัญหาในช่วงปฐมวัย : พบพัฒนาการล่าช้าและมีความพิการประเภทต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และสภาพปัญหาจากพัฒนาการที่ล่าช้าของเด็กปฐมวัย ส่งผลต่อเนื่องไปถึงเด็กและเยาวชนในช่วงวัยต่อไป

นอกจากนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยยังไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ การบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยยังขาดเอกภาพและประสิทธิภาพ ทั้งนี้ จากตัวอย่างในการประเมินคุณภาพศูนย์เด็กเล็กของสมศ. (แม้ว่าวิธีการประเมินคุณภาพของสมศ.จะเป็นประเด็นที่ได้รับการวิจารณ์ว่าควรปรับปรุงอย่างยิ่ง) พบว่า ศูนย์เด็กเล็กซึ่งมีจำนวน ๑๙,๘๒๐ แห่งทั่วประเทศ อยู่ในเกณฑ์ "พอใช้ ต้องปรับปรุง หรือต้องปรับปรุงเร่งด่วน" ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนศูนย์ทั้งหมด ดังนั้น ด้วยคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเช่นนี้ ย่อมไม่น่าแปลกใจที่เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการล่าช้าถึงร้อยละ ๒๕-๓๐ ต่อเนื่องมาเป็นเวลายาวนาน จึงถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับการดูแลและพัฒนาเด็ก “ปฐมวัย” ซึ่งเป็นรากฐานของชีวิต เป็นรากฐานของการสร้างประชากรและความมั่นคงของชาติอย่างจริงจัง

จากสภาพบริบทและเหตุผลสำคัญดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งเป็นครั้งแรกที่รัฐธรรมนูญไทยบัญญัติชัดเจนเกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็ก ดังความในมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ที่ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียน จนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้น คณะกรรมการการจึงพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่สังคมไทยจะต้องให้ความสำคัญกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง ไม่ปล่อยปละละเลยให้เด็กพัฒนาไปตามสภาพเงื่อนไขชีวิตของเด็กแต่ละคน หากจะต้องระดมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อวางรากฐานการพัฒนาทุนมนุษย์ของสังคมไทยให้เข้มแข็งโดยทั่วถึงและเสมอภาค เพื่อเป็นรากฐานของประเทศไทยที่เข้มแข็งยั่งยืนในอนาคตต่อไป จึงได้นำเสนอแผนการปฏิรูปการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ เพื่อวางหลักการปฏิรูปการปฐมวัยของชาติ

๒) ความคืบหน้า

- วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีมติเห็นชอบรายงาน และ คณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ ได้ปรับปรุงแล้วเสร็จและเสนอต่อประธานสภาไปแล้วเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เพื่อ ประธานสภาได้นำเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

เนื่องจากหลักการปฏิรูปการปฐมวัยที่คณะกรรมการนำเสนอ เป็นหลักการของการบูรณาการงาน ของหลายหน่วยงานเข้าด้วยกันซึ่งต้องกระทบกับบทบาทหน้าที่และกฎหมายจำนวนมาก รวมทั้งแนวทางการ ดำเนินงานเดิมของแต่ละหน่วยงาน ดังนั้น การขับเคลื่อนจึงจำเป็นต้องได้รับการยอมรับจากทุกส่วน สิ่งที่สำคัญคือ การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานจึงจะสามารถดำเนินการได้

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากการจัดการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและเอกภาพ เป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นเร่งด่วนต่อการปฏิรูปทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เนื่องจากคนเป็นฐานสำคัญของการปฏิรูปประเทศ และการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ จึงมีข้อเสนอแนะให้รัฐบาล เร่งดำเนินการภายในระยะเวลา ๑ ปี ดังนี้ กำหนดนโยบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิรูปปฐมวัย รวมทั้งกำหนดให้มีหน่วยงานกลาง และดำเนินการปรับแก้ไข กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งระบบให้สอดคล้องกับหลักการที่คณะกรรมการนำเสนอหรือมีกฎหมายว่าด้วยการปฐมวัย แห่งชาติเป็นการเฉพาะ เพื่อจะได้เป็นกรอบหลักสำหรับการปฏิรูปการปฐมวัยทั้งระบบและส่งผลให้การปฏิรูป การปฐมวัยสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๓ การพัฒนาครู : กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลง โดยการปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning)

คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำ การพัฒนาครู:กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลดต่ำลง โดยการ ปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning) เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ - สปท.) ซึ่งมี รายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาครูเพื่อปรับการเรียนการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์ (Active Learning) (การพัฒนาครู : กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มลด ต่ำลง โดยการปรับการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning)) ของคณะกรรมการเกิดขึ้น สืบเนื่องจากที่ผ่านมามีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของไทยมีแนวโน้มต่ำลงในระดับ วิกฤต สะท้อนคุณภาพนักเรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอนแบบ Passive Learning ที่เน้นการจำ เนื้อหาโดยไม่เข้าใจ นักเรียนจึงลืมสิ่งที่เรียนอย่างรวดเร็ว สำหรับการเรียนแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง Active Learning เป็นการพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ อีกทั้งเรียนรู้ และลงมือทำร่วมกับผู้อื่น จนสามารถสรุปหลักการหรือความคิดรวบยอดของเรื่องที่เรียนแล้วนำไปต่อยอดเป็น

ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม และสามารถพัฒนาคนไทยให้บรรลุเป้าหมาย Thailand ๔.๐ ได้อีกด้วยจึง แต่การเรียนการสอนดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ครูจะต้องมีความเข้าใจ ดังนั้น จึงต้องปรับการเรียนการสอนเป็น Active Learning โดยการพัฒนาครูให้พัฒนาการเรียนให้นักเรียนคิดและเรียนรู้จากการลงมือทำ จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและนักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของประเทศไทย ๔.๐

เพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในสถานการณ์ปัจจุบัน คณะกรรมการฯ จึงพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการพัฒนาครูเพื่อปรับการเรียนการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning) ขึ้น โดยระดมสรรพกำลังสร้างความเข้าใจ การนำหลักสูตรไปใช้ให้ถึงระดับห้องเรียน พัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ สนับสนุนครูในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาแหล่งเรียนรู้สำหรับครู สร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ (Professional Learning Community : PLC) สร้างเวทีเพิ่มพลังครู (ถอดบทเรียน จัดการความรู้ จัดเวทีนำเสนอผลงานครูสอนดี ยกย่องให้กำลังใจ) และต้องมีการดำเนินงานแบบต่อเนื่อง ทั้งนี้ เป้าหมายสุดท้ายเพื่อพัฒนาเด็กไทยให้มีศักยภาพและขีดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของประเทศ เพื่อให้คนไทยในอนาคตเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีมติเห็นชอบรายงานและคณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนำเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๓) นายกรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ส่งให้ คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ คณะ ๑ (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง /ศร. สนช. และ สปท. ให้ความเห็นเพิ่มเติมแล้ว

๒.๔) การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การพัฒนาครูเพื่อปรับการเรียนการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์ (Active Learning) การพัฒนาครู:กรณีการแก้ปัญหาวิกฤตการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มีแนวโน้มผลต่ำลง โดยการปรับการเรียนการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning)) เป็นงานปฏิรูปประเภทที่ ๓ คือประเด็นปฏิรูปที่ดำเนินการได้ทันที (Quick win)

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

การพัฒนาครูเพื่อปรับการเรียนการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning) อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นลักษณะของโรงเรียนต้นแบบยังไม่มีขยายผลในวงกว้างและมีการปรับเปลี่ยนแนวนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงยังไม่มีผลชัดเจนในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากครูคือต้นแบบของผู้เรียน ดังนั้นการจะพัฒนาผู้เรียนได้ ครูต้องมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ และสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง ซึ่งการพัฒนาครูเพื่อปรับ

การเรียนการสอนเป็นแบบคิดวิเคราะห์และปฏิบัติจริง (Active Learning) จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะจะส่งผลต่อการเรียนรู้ทั้งหมดของเด็ก ดังนั้น จึงขอให้รัฐบาลเร่งกำหนดนโยบายรวมทั้งแนวทางปฏิบัติ ในเรื่องดังกล่าวให้เกิดความชัดเจนโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องของกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่จะส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๔ แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

คณะกรรมการการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกเสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ - สปท.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับแผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการการเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการศึกษาที่มาและเจตนารมณ์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕และ(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๔๗ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพเพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แต่สถานการณ์ปัจจุบันของการประกันคุณภาพการศึกษาที่ควรมุ่งเน้นที่การบริหารคุณภาพเพื่อให้มั่นใจว่าผลผลิตจะเป็นไปตามเป้าประสงค์แต่กลับมุ่งเน้นที่การประเมินคุณภาพสถานศึกษา อีกทั้งการประเมินคุณภาพที่ผิดทั้งหลักการและวิธีการจึงไม่ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่สะท้อนคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง สร้างปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษา สร้างภาระงานเกินความจำเป็นให้คณาจารย์ เป็นการใช้งบประมาณในการประเมินโดยไม่คุ้มค่า

ผลที่เกิดขึ้นจากการประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน ยังไม่ช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายการศึกษาเพื่อสร้างคุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะเร่งด่วนและป้องกันความเสียหายไม่ให้เกิดขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่ คณะกรรมการจึงเสนอให้มีการชะลอการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัดและการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยหน่วยงานภายนอก (สมศ.) รอบที่สี่ ออกไป ๒ ปี จนกว่าการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมจะแล้วเสร็จ โดยกำหนดระยะเวลาในการพัฒนาระบบ ๑ ปี และการทดลองระบบอีก ๑ ปี เพื่อยืนยันประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบ ในระหว่างนี้ให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและรายงานผลการประเมินต่อหน่วยงานต้นสังกัด ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานต้นสังกัด และ สมศ. ต้องมาร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาระบบการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น หน่วยงานต้นสังกัด

และ สมศ. ก็ควรต้องมีการเตรียมพร้อมในเรื่องของบุคลากร เช่น การคัดเลือกผู้ประเมินที่เหมาะสมกับระดับและประเภทของสถานศึกษา เตรียมการอบรมผู้ประเมิน และการเตรียมความพร้อมในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนำส่งรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๓) คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ใช้คำสั่งตามมาตรา ๔๔ (คำสั่งที่ ๒๓ / ๒๕๕๙) ให้ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ระงับการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว

๒.๔) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือแจ้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตพื้นที่ให้ชะลอการประเมินสถานศึกษาไปจนกว่าการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาจะแล้วเสร็จ (คำสั่ง สพฐ. ที่ ศธ. ๐๔๐๐๔/ว ๑๖๘) รวมทั้งมีหนังสือจาก สมศ. ถึงประธานกรรมการการศึกษา เรื่องการชะลอการประเมินภายนอกรอบที่สี่

๒.๕) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๓/๒๕๕๙ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (เพิ่มเติม) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา นับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ โดยไม่มีความผิด

๒.๖) มีการประสานและติดตามความคืบหน้ากับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการในการปรับแก้ไขกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบให้เป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการได้นำเสนอ

๒.๗) การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นงานปฏิรูปประเภทที่ ๑ คือประเด็นปฏิรูปที่มีผลกระทบสูง (High Impact)

๒.๘) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีหนังสือทักท้วงไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในประเด็นการแก้ไขกฎกระทรวงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาว่าไม่ตรงกับหลักการประกันคุณภาพที่ถูกต้องตามที่คณะกรรมการได้เสนอไปยังคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือด่วนที่สุดที่ สผ.(สปท)ที่ ๐๐๑๙/๒๑๙๒ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

หลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่คณะกรรมการเสนอ อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเรื่องสำคัญต่อการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นจึงขอเสนอแนะให้รัฐบาลเร่งดำเนินการปรับแก้ไขการประกันคุณภาพคุณภาพการศึกษาและกฎหมายที่

เกี่ยวข้องภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นกรอบหลักสำหรับการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบและส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๕ แผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา

คณะกรรมการการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับแผนปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการการเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการศึกษาที่มาและเจตนารมณ์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔๗ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพเพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แต่สถานการณ์ปัจจุบันของการประกันคุณภาพการศึกษาที่ควรมุ่งเน้นที่การบริหารคุณภาพเพื่อให้มั่นใจว่าผลผลิตจะเป็นไปตามเป้าประสงค์แต่กลับมุ่งเน้นที่การประเมินคุณภาพสถานศึกษา อีกทั้งการประเมินคุณภาพที่ผิดทั้งหลักการและวิธีการจึงไม่ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไม่สะท้อนคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง สร้างปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษา สร้างภาระงานเกินความจำเป็นให้คณาจารย์ เป็นการใช้งบประมาณในการประเมินโดยไม่คุ้มค่า

ผลที่เกิดขึ้นจากการประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน ยังไม่ช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายการศึกษาเพื่อสร้างคุณสมบัติของคนไทยที่พึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องปฏิรูปการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งประกอบด้วย การวางกรอบแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้อง และเสนอหลักการการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ได้แก่ เกณฑ์คุณภาพ วิธีการประเมิน และเครื่องมือประเมิน ผู้ประเมิน การนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานภายนอก (สมศ.) และปรับปรุงเป้าหมาย ขอบเขต และวิธีการทำงานของ สทศ. เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษาใหม่ ต้องดำเนินการภายใต้หลักการ ดังนี้

- เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- เน้นการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้เพื่อการพัฒนา
- การประเมินจะต้องสอดคล้องกับงานที่ทำประจำของบุคลากรและสถานศึกษา
- ผลการประเมินจะต้องสามารถสะท้อนคุณภาพจริงของสถานศึกษาโดยไม่สร้างภาระงานเพิ่ม แต่

สามารถสร้างการพัฒนางานประจำให้เกิดคุณภาพได้

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาใหม่ ต้องดำเนินการภายใต้หลักการ ดังนี้

- หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผลผลิตหรือผู้เรียนจะมีคุณลักษณะตามเป้าประสงค์ชาติและสถานศึกษา หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาจึงไม่ใช่การประเมินคุณภาพการศึกษา

- เกณฑ์คุณภาพ (องค์ประกอบ/ด้าน มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้) ต้องยืดหยุ่น หลากหลาย และเหมาะสมกับแต่ละระดับและประเภทของการศึกษาที่แตกต่างกันการประเมินโดยหน่วยงานภายนอก ต้องใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาชุดเดียวกันกับการประเมินตนเองโดยสถานศึกษา ให้ต้นสังกัดกำหนดเฉพาะ องค์ประกอบและมาตรฐาน ให้สถานศึกษากำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ประเมินตัวบ่งชี้

- วิธีการประเมินและเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษา ต้องดำเนินการโดย ให้สถานศึกษาทำการ ประเมินตนเองทุกปี หน่วยงานต้นสังกัดไม่ต้องทำการประเมินสถานศึกษา แต่ต้องช่วยเหลือ สนับสนุน ให้ความรู้กับ สถานศึกษาในการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพให้สอดคล้องเหมาะสมกับ บริบทของสถานศึกษา ส่วนหน่วยงานภายนอกจะดำเนินการประเมินสถานศึกษาตามเงื่อนไข ดังนี้ ๑) เมื่อ สถานศึกษาร้องขอ ๒) เพื่อการสุ่มตรวจ ๓) เมื่อมีข้อสงสัย โดยให้หน่วยงานภายนอกทำการประเมินคุณภาพ สถานศึกษาเพื่อยืนยันผลที่สถานศึกษาประเมินตนเองหรือประเมินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภา ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนำส่งรายงานต่อ คณะรัฐมนตรี

๒.๓) คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ใช้คำสั่งตามมาตรา ๔๔ (คำสั่งที่ ๒๓ / ๒๕๕๙) ให้ผู้อำนวยการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ระงับการปฏิบัติหน้าที่เป็น การชั่วคราว

๒.๔) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือแจ้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทุกเขตพื้นที่ให้ชะลอการประเมินสถานศึกษาไปจนกว่าการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพ การศึกษาจะแล้วเสร็จ (คำสั่ง สพฐ. ที่ ศธ. ๐๔๐๐๔/ว ๑๖๘) รวมทั้งมีหนังสือจาก สมศ. ถึงประธานกรรมการ การศึกษา เรื่องการชะลอการประเมินภายนอกรอบที่สี่

๒.๕) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๓/๒๕๕๙ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (เพิ่มเติม) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา นับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ โดยไม่มีความผิด

๒.๖) มีการประสานและติดตามความคืบหน้ากับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการในการปรับแก้ไขกฎกระทรวงเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาทั้งระบบให้เป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการได้นำเสนอ

๒.๗) การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ ปฏิรูประบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นงานปฏิรูปประเภทที่ ๑ คือ ประเด็นปฏิรูปที่มีผลกระทบสูง (High Impact)

๒.๘) สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีหนังสือทักท้วงไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการใน ประเด็นการแก้ไขกฎกระทรวงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาว่าไม่ตรงกับหลักการประกันคุณภาพที่ถูกต้อง ตามที่คณะกรรมการได้เสนอไปยังคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือด่วนที่สุดที่ สผ.(สปท)ที่ ๐๐๑๙/๒๑๙๒ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

หลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่คณะกรรมการการเสนอ อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของ กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นเรื่องสำคัญต่อการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ดังนั้นจึงขอเสนอแนะให้รัฐบาลเร่งดำเนินการปรับแก้ไขการประกันคุณภาพคุณภาพการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นกรอบหลักสำหรับการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบและส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๖ แผนการปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

คณะกรรมการการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำ แผนการปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ของ คณะกรรมการการเกิดขึ้นสืบเนื่องจากที่ผ่านมาการบริหารการศึกษาของประเทศมีปัญหาด้านเอกภาพและกลไกการบริหารจัดการศึกษาทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาของชาติมีความล่าช้าและเกิดอุปสรรคอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเกิดความยุ่งยากและซับซ้อนของปัญหาในการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและต่างประเทศ

สำหรับประเทศไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเปรียบเสมือนธรรมนูญทางการศึกษา หรือกฎหมายแม่บทในการวางกรอบการจัดการศึกษาของชาติ มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ นับเป็นเวลาล่วงเลยถึง ๑๗ ปี ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายและรวดเร็วทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในประเทศและทั่วโลก ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ อีกทั้งปัญหาอุปสรรคได้สะสมในระบบการศึกษาไทยซึ่งตกต่ำต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับว่าถึงจุดวิกฤต ความจำเป็นที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมได้เขียนไว้ชัดเจนยิ่งในบทนำของร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๙ ว่าวิกฤตของประเทศ ”จำเป็นต้องป้องกันและแก้ไขด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการบังคับใช้กฎหมายและเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบคุณธรรมและจริยธรรม”

เพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหการศึกษาอย่างมีทิศทาง เป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องออกแบบภาพรวมของยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาระยะสั้น กลางและยาว ดังนั้น คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ากรการปฏิรูปกฎหมายการศึกษาโดยการปรับปรุงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจึงเป็นทางออกของการแก้ไขปัญหการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคนในชาติให้มีศักยภาพและขีดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของประเทศ เพื่อให้คนในชาติเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. โดยย่อ ดังนี้

๑. ความมุ่งหมายและหลักการ การจัดการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

๒. ให้มีคณะกรรมการนโยบายการศึกษาและพัฒนาคนแห่งชาติ ทำหน้าที่พัฒนาการศึกษาและมนุษย์อย่างรอบด้านตลอดชีวิต กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการศึกษาแห่งชาติ กลั่นกรองการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาและพัฒนาคน จัดให้มีการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ และปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นต่อการปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๓. ระบบการศึกษา การจัดการศึกษาเป็นการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นการศึกษาตลอดชีวิตที่บูรณาการการศึกษาในรูปแบบ ดังนี้ (๑) การศึกษาในระบบ (๒) การศึกษานอกระบบ (๓) การศึกษาตามอัธยาศัย

๔. ให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่วางระบบหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำกับ ติดตาม ประเมินผล วิจัยและพัฒนา และนำผลมาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบครบวงจร

๕. ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งจัดทำโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด และการประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานภายนอกที่มีอำนาจตามกฎหมาย

๖. ให้กระทรวงจัดให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ เพื่อให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง และให้มีกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

๗. รัฐต้องปฏิรูประบบการเงินและการคลังเพื่อการศึกษา โดยปรับระบบการจัดสรรเงินจากเดิมที่จัดสรรผ่านด้านอุปทานหรือสถานศึกษาเป็นการจัดสรรผ่านด้านอุปสงค์หรือตัวผู้เรียนในสัดส่วนที่เหมาะสม

๘. ให้มีกองทุนช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา โดยให้มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนดังกล่าวอย่างเพียงพอ

๙. ให้มีกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยได้รับเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน

๑๐. รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผน ส่งเสริม และประสานการวิจัย การพัฒนาและการใช้ รวมทั้งการประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพของการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (เป็นผลการศึกษาพิจารณาของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ในคณะกรรมการประสานงานระหว่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ) ซึ่งเป็นการปรับปรุงแก้ไขทั้งหมด โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญ มีทั้งหมด ๘๗ มาตรา ๗ หมวด

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีมติเห็นชอบรายงานและคณะกรรมการพิจารณารายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนำเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๓) คณะกรรมการประสานงานระหว่างสภานิติบัญญัติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีคำสั่งที่ ๑๐/๒๕๕๙ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อดำเนินการพิจารณาศึกษา เสนอแนะการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และรายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการประสานงานระหว่าง สนช. และ สปท. ภายใน ๖๐ วัน อนึ่ง คณะกรรมการได้มีการพิจารณาขอขยายระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการออกไปอีก ๓๐ วัน และที่ประชุมอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้วเสร็จในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ และนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ ในวันดังกล่าว

๒.๔) ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานระหว่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๙ วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมพิจารณารายงานของคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว และให้นำเสนอต่อ ครม. เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่ายๆ ต่อไป

๒.๕) จากผลการประชุมคณะกรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่าย ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๙ วันพุธที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ในวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ ข้อที่ ๓.๑ สรุปความคืบหน้าผลการดำเนินการของคณะกรรมการประสานงานระหว่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยใน ข้อ ๔ ที่ประชุมเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่อนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เสนอ และมีมติให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการประสานงาน รวม ๓ ฝ่ายๆ ต่อไป

๒.๖) การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การปฏิรูปกฎหมายการศึกษาและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เป็นงานปฏิรูปประเภทที่ ๓ คือ ประเด็นปฏิรูปที่ดำเนินการได้ทันที (Quick win)

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่ได้มีการนำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเปรียบเสมือนธรรมนูญทางการศึกษา หรือกฎหมายแม่บทในการวางกรอบการจัดการศึกษาของชาติ ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้รัฐบาลเร่งเสนอพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ให้สภานิติบัญญัติพิจารณาเห็นชอบเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นกรอบหลักสำหรับการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบและส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๗ แผนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ.

คณะกรรมการธิการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ - สปข.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ของคณะกรรมการเกิดขึ้นสืบเนื่องจากที่ผ่านมามีทิศทางของการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไทยด้านการศึกษาลดชีวิต เกิดจากประเทศไทยมีการบริหารจัดการโดยภาคประชาชนที่แยกส่วนในการดำเนินการและต่างฝ่ายต่างดำเนินการ ขาดโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและกระบวนการจัดการความรู้ให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัย ให้ได้รับบริการโดยเป็นความร่วมมือจากภาครัฐ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาลดชีวิตให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัย ยังขาดความชัดเจนทั้งหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบและขาดกลไกทางด้านกฎหมายว่าด้วยการศึกษาลดชีวิต การจัดการบริการการศึกษาขาดมิติความชัดเจนเป็นรูปธรรมที่ประชาชนทุกช่วงวัยจะได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิต มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิตสามารถดำเนินชีวิตได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปัญหาการศึกษาอย่างมีทิศทางเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องให้มีการจัดการศึกษาลดชีวิตที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตและทักษะการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของระบบการศึกษาลดชีวิต มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาลดชีวิตทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการส่งเสริมระบบและสนับสนุน ระดมทุนจัดสรรทรัพยากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือการจัดการศึกษาลดชีวิต และให้มีการพัฒนาหลักสูตร รูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้รวมถึงมาตรฐานการจัดการศึกษาลดชีวิต ดังนั้น คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีจำเป็นต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาลดชีวิตและให้มีร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ขึ้น เพื่อพัฒนาคนในชาติทุกเพศทุกวัยให้มีศักยภาพและขีดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของประเทศ เพื่อให้คนในชาติเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. โดยย่อ ดังนี้

๑. การศึกษาลดชีวิต มีเป้าหมาย เป็นการศึกษาเพื่อทางรอด เพื่อชีวิต สังคม ความมั่นคง และความมั่งคั่งของชาติอย่างยั่งยืน และพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน และเป็นการพัฒนาประชาชนทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

๒. ให้มีคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ วางแผน ระดมทรัพยากร ดำเนินการด้านหลักสูตร มาตรฐานและกรอบคุณวุฒิการศึกษา ประสานและพัฒนาภาคีเครือข่าย ส่งเสริมสนับสนุนระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศเพื่อการจัดการศึกษาลดชีวิต

๓. ให้มีคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตภาค เพื่อมีอำนาจหน้าที่ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการส่งเสริมการประสานงาน และการพัฒนาภาคีเครือข่าย รวมทั้งการระดมทรัพยากร เพื่อการพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิตในพื้นที่รับผิดชอบ

๔. ให้มีคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตจังหวัด เพื่อมีอำนาจหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ให้มีคุณภาพ มาตรฐานตามที่กำหนด และสอดคล้องกับความต้องการเพื่อการพัฒนาของท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนภาคีเครือข่าย เพื่อจัดการศึกษาตลอดชีวิต ให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาตลอดชีวิต ให้คำปรึกษาและร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิตกับภาคีเครือข่าย

๕. ให้มีคณะกรรมการการศึกษาตลอดชีวิตอำเภอ เพื่อมีอำนาจหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด และสอดคล้องกับความต้องการเพื่อการพัฒนาของท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่ายเพื่อจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ให้คำปรึกษาและร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิตกับภาคีเครือข่าย

๖. กำหนดให้มี “สำนักงาน กศช.” บริหารราชการที่ยึดหลักบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีเลขาธิการ กศช. เป็นหัวหน้าส่วนราชการ

๗. ให้มี “สำนักงาน กศช. ภาค” เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน กศช. และเป็นหน่วยงานการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ยึดสภาพภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญ บริหารกำกับ ดูแล นิเทศ ติดตาม ประเมินผลหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ

๘. กำหนดให้มี “สำนักงาน กศช. จังหวัด” มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาตลอดชีวิตระดับจังหวัด จัดทำยุทธศาสตร์ เป้าหมายและแผนพัฒนาการศึกษาตลอดชีวิต

๙. ให้มี “สำนักงาน กศช. อำเภอ” มีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาตลอดชีวิตระดับอำเภอ ขับเคลื่อนให้ทุกภาคส่วนเป็นหุ้นส่วน จัด ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน

๑๐. ให้สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาอื่นในสังกัดสำนักงาน ทำหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาตลอดชีวิตร่วมกับภาคีเครือข่าย

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มีมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการพิจารณารายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๙ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนำเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๓) นายกรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ส่งให้ คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ คณะ ๑ (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง /ศธ. สนช. และ สปท. ให้ความเห็นเพิ่มเติมแล้ว

๒.๔) การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล (กขร.) ครั้งที่ ๑/ ๒๕๖๐ วันศุกร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การจัดการศึกษาตลอดชีวิตและร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. เป็นงานปฏิรูปประเภทที่ ๓ คือ ประเด็นปฏิรูปที่ดำเนินการได้ทันที (Quick win)

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่ได้มีการนำเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากสังคมมีบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนที่ ต้องมีการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกรูปแบบ ดังนั้น จึงขอให้รัฐบาลเร่งเสนอร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ให้สภานิติบัญญัติพิจารณาเห็นชอบเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมการปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัยและส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๘ แผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และร่าง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะกรรมการการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนปฏิรูปเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และร่าง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ - สปข.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความล่าช้าการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของคณะกรรมการเกิดขึ้นสืบเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสบปัญหาความล่าช้าในการบริหารงานบุคคล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงในการกำหนดนโยบายบริหารงานบุคคล การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง การดำเนินงานทางวินัย ส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ กำกับ ติดตามและประเมินผลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องจัดตั้ง อ.ก.ค.ศ. สพฐ. เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน และเพื่อให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันที่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงมติเห็นชอบรายงานและคณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๙ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนำเสนอรายงานต่อ คณะรัฐมนตรี

๒.๓) วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙ ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานร่วม ๓ ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบรายงาน

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

ปัจจุบันได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคมาทำหน้าที่แล้ว

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงต้องแก้ไขพระราชบัญญัติให้ ก.ค.ศ. ตั้ง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ เป็น อ.ก.ค.ศ. สพฐ. เพื่อทำหน้าที่บริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาใน สพฐ. และจัดทำร่างพระราชบัญญัติระเบียบราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่..) พ.ศ. และกำหนดอำนาจหน้าที่ อ.ก.ค.ศ. สพฐ. เช่น

- พิจารณา กำหนดนโยบายบริหารงานบุคคล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สพฐ.
- ให้ความเห็นชอบในการบรรจุแต่งตั้ง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- พิจารณาคำร้องทุกข์ หรือคำอุทธรณ์ โทษอย่างร้ายแรงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ส่งเสริมสนับสนุน เสริมสร้างขวัญกำลังใจ ปกป้อง ค้ำครอง ระบบคุณธรรม จัดสวัสดิการ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
- กำกับดูแลติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๖.๙ แผนการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนโดยการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็ก

คณะกรรมการธิการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นเรียนโดยการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กเสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ – สปช.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุป ดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กของคณะกรรมการธิการเกิดขึ้นสืบเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาคุณภาพการศึกษาค่อนข้างต่ำ ต้นทุนในการจัดการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากขาดแคลนผู้บริหารโรงเรียน ครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนการศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถจัดการเรียนการ

สอนให้มีประสิทธิภาพเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหามา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษา ควรให้มีการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กโดยคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ สภาพทางสังคม และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนำส่งรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๓) วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙ ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานร่วม ๓ ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบรายงาน

๒.๕) นายกรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบแผนดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ส่งให้ คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ คณะ ๑ (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง /ศธ. สนช. และ สปท.) ให้ความเห็นเพิ่มเติมแล้ว

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษา และตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะต้องมีความชัดเจนและมีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ ต้องให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาควรให้มีการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็กโดยคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทางสังคมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยการประกาศนโยบายการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นวาระแห่งชาติ จัดทำฐานข้อมูลจำนวนโรงเรียน ครู นักเรียน เป็นรายตำบล จัดทำแผนการศึกษา (Education Mapping) จัดทำแผนการควมรวมโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การควมรวมทั้งโรงเรียน และการควมรวมบางชั้น เสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค และการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้อง

๖.๑๐ แผนการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี

คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคี เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ - สปท.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคีของคณะกรรมการเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการอาชีวศึกษามีปัญหาเรื่องวิธีการจัดการศึกษาและการส่งเสริมขีดสมรรถนะของผู้เรียนทั้งในสายงานอาชีพด้านอุตสาหกรรม คหกรรม ศิลปกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม และด้านอื่น ๆ การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี (Dual Vocational Training) จึงเป็นทางออกของการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาโดยฝ่ายสถานศึกษาและสถานประกอบการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการจัดการที่มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความพร้อมต่อการประกอบอาชีพได้ตรงตามสายงานอาชีพที่เรียนมา และนำไปสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันให้กับประเทศ และเพื่อขับเคลื่อนให้มีการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคี ครอบคลุมทุกวิชาชีพ ขณะเดียวกันมีการประกันคุณภาพผู้จบการศึกษา เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การจ่ายค่าตอบแทนตามสมรรถนะแทนการจ่ายตามวุฒิการศึกษา รวมทั้งพิจารณาจัดการอาชีวศึกษาโดยคำนึงถึงบริบทของพื้นที่ด้วย

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๒) วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศนำส่งรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๓) วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ ในการประชุมครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๙ ที่ประชุมคณะกรรมการประสานงานร่วม ๓ ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบรายงาน

๒.๔) ปัจจุบันเรื่องนี้อยู่ระหว่างนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีย เพื่อพิจารณาและกระทรวงศึกษาธิการจะดำเนินการต่อไป

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

การปฏิรูประบบอาชีวศึกษาสู่อาชีวศึกษาทวิภาคีอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาและตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีความชัดเจนและมีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ ต้องให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เพื่อขับเคลื่อนให้มีการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคี ครอบคลุมทุกวิชาชีพ ขณะเดียวกันมีการประกันคุณภาพผู้จบการศึกษา เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การจ่ายค่าตอบแทนตามสมรรถนะแทนการจ่ายตามวุฒิการศึกษา รวมทั้งพิจารณาจัดการอาชีวศึกษาโดยคำนึงถึงบริบทของพื้นที่ โดยการพัฒนาด้านอาชีวศึกษาทวิภาคี จากวิทยาลัยประมาณ ๑๐๐ แห่ง ซึ่งมีการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทวิภาคีอยู่แล้ว และขยายการอาชีวศึกษาทวิภาคีไปสู่วิทยาลัยอีก ๒๐๐ และ ๔๐๐ แห่ง ตามลำดับ รวมทั้งพัฒนา เสริมสร้างความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีให้มีความแข็งแกร่ง ร่วมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ นำไปสู่การตอบแทนตามความสามารถ และขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (Area Based Dual Vocational Education)

๖.๑๑ ปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม

คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม ได้พิจารณาจัดทำแผนปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๒๐ และ ๒๑ - สปท.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

กรอบแนวคิดการพิจารณา คือ การจะนำพาประเทศให้ไปสู่วิสัยทัศน์ประเทศไทย ๒๕๗๕ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นั้น จำเป็นต้องใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย พัฒนา และนวัตกรรม เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยไปสู่ประเทศที่สร้างสังคมบนเศรษฐกิจฐานความรู้ควบคู่ไปกับเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เพื่อสามารถก้าวข้ามผ่านกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) สู่การเป็นประเทศโลกที่ ๑ ได้ ซึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้ว ปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และลดความเหลื่อมล้ำของประชากรโดยส่วนรวมนั้น คือ การมีฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้มแข็ง มีการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคม

สำหรับประเทศไทยที่ผ่านมาพบ ว่า ระบบบริหารจัดการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของไทย ยังมีความอ่อนแอ โครงสร้างองค์กรโดยเฉพาะในระบบวิจัยปัจจุบันของประเทศมีการบริหารจัดการไม่เป็นเอกภาพ ขาดประสิทธิภาพ ขาดการบูรณาการ ขาดกลไกการประสานเครือข่ายความร่วมมือในทุกภาคส่วน องค์กรที่เกี่ยวข้องมีการกิจซ้ำซ้อน และไม่มีการทำงานหรือหน่วยงานที่เชื่อมการทำงานระหว่างองค์กร ขาดการเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน และที่สำคัญยังขาดองค์กรและกลไกในระดับที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม และเพียงพอ ซึ่งทำให้ประเทศขาดศักยภาพด้านหน่วยงานที่ผลักดันการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์พัฒนาเป็นเทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ ผลก็คือ

๑. หน่วยงานกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายการวิจัย ไม่ได้ทำหน้าที่กำหนดนโยบายอย่างแท้จริง

๒. หน่วยงานจัดสรร/สนับสนุนทุนวิจัย/โครงสร้างพื้นฐาน มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยพัฒนาเป็นแบบรายปีไม่ต่อเนื่องหลายส่วนไม่สอดคล้องกับนโยบาย

๓. หน่วยงานดำเนินการวิจัย ดำเนินการวิจัยตามความสนใจ

๔. หน่วยงานจัดการความรู้/หน่วยงานใช้ประโยชน์ มีการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยน้อย

อีกทั้ง ประเทศยังขาดทิศทางการลงทุนเพื่อการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและความต้องการของภาคการผลิต และแนวทางการพัฒนาชุมชนสังคม ให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ขาดนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย พัฒนา และนวัตกรรม การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของระบบวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ของประเทศ ยังไม่คุ้มค่าและยังล้าสมัย ขาดนักวิจัยวิทยาศาสตร์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณของประเทศที่ไม่เอื้อต่อการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ภาคการผลิตที่เป็นกลุ่มใหญ่ของประเทศ ได้แก่ เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีข้อจำกัดในการเข้าถึงและนำความรู้ และเทคโนโลยีไปปรับใช้ อีกทั้งเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่มี ยังไม่อยู่ในรูปแบบที่พร้อมใช้หรือเหมาะสมกับสภาพของสังคม และเศรษฐกิจ ส่งผลให้ประเทศไทยไม่มีสมรรถนะและความสามารถในการพัฒนาหรือยกระดับกระบวนการผลิต การพัฒนาสินค้าให้มีความทันสมัย การเพิ่มผลผลิตการผลิตให้สูงขึ้น และการพัฒนาสมรรถนะความสามารถของชุมชนเพื่อนำพาประเทศสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม การจะดำเนินการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรมนั้น มีความจำเป็นต้องนำกลยุทธ์

ทางด้านการตลาดมาใช้ในการวางแผนตั้งแต่เริ่มต้นการกำหนดนโยบาย นอกจากนี้ สังคมไทยเป็นสังคมที่ขาดฐานการคิดแบบวิทยาศาสตร์ที่เป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในอันที่จะนำพาประเทศไปสู่การมีวัฒนธรรมและสังคมฐานความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบสังคม เศรษฐกิจที่เติบโตอย่างยั่งยืน อีกทั้งเมื่อเกิดปัญหาหรือความเสี่ยงอันทำให้การพัฒนาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ก็จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและการวิเคราะห์เป็นลำดับ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบวิจัยมีการดำเนินงานที่เป็นเอกภาพ โดยแต่ละองค์กรมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีทิศทางและยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศในระยะต่าง ๆ ซึ่งการปฏิรูปในครั้งนี้ มีเป้าหมายเพื่อ ๑) การลดความเหลื่อมล้ำ ๒) ประเทศหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ๓) ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น และ ๔) การบริหารจัดการภาครัฐมีความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล (Integrity) ดังนั้น คณะอนุกรรมการฯ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษากิจกำหนดประเด็นการปฏิรูปเป็น ๔ ประเด็น และข้อเสนอปฏิรูปเร่งด่วน (Quick Win) ดังนี้

๑) การปฏิรูปการจัดโครงสร้างเชิงนโยบาย โครงสร้างองค์กรและการจัดการด้านบุคลากร ได้แก่ การปฏิรูปโครงสร้างเชิงนโยบาย โครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการองค์กรในระบบวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมถึงแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (ววนท.) ให้เกิดความคุ้มค่า มีการเชื่อมโยงและลดความซ้ำซ้อนการทำงานของแต่ละองค์กร แต่ละระดับ

๒) การปฏิรูปการบริหารทรัพยากรอื่น ๆ ด้วยการปรับงบประมาณและการให้ทุนวิจัย ได้แก่ การลงทุนเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ปรับระบบงบประมาณเพื่อการพัฒนาวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่นำไปสู่เป้าหมาย (Agenda/Area/Strategic/Target/Program - Based) ในการพัฒนาประเทศ โดยตอบโจทย์ความต้องการให้ครบวงจร ตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว รวมถึงการพัฒนากระบวนการติดตามการใช้งบประมาณเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับศักยภาพของการดำเนินงาน (Performance Based Budgeting) และต้องสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาประเทศ

๓) การปฏิรูปการบริหารจัดการงานวิจัยและวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ได้แก่ การปฏิรูปการบริหารการสร้างงานวิจัยของประเทศและต่อยอดไปจนถึงนวัตกรรมเพื่อให้เกิดผลงานที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศมีลักษณะที่เน้นผลการวิจัยที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์ (Demand Pull) ที่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สังคม และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ รวมถึงกลไกการสนับสนุนให้มีการวิจัยที่ตอบสนองต่อการใช้ประโยชน์ของทุกระดับทุกมิติ ทั้งมิติเชิงวิชาการเชิงนโยบาย เชิงสังคมชุมชน และเชิงพาณิชย์ โดยอาศัยกลไกหรือหน่วยงานในการเชื่อมโยงความต้องการระหว่างหน่วยงานดำเนินการวิจัย และหน่วยงานการใช้ประโยชน์ในทุกมิติในขณะเดียวกันจะต้องคำนึงถึงงานวิจัยที่จะนำไปสู่องค์ความรู้ในการพัฒนาประเทศในอนาคต

๔) การปฏิรูปการจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ ได้แก่ การจัดให้มีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่สามารถรวบรวม วิเคราะห์และบริหารจัดการองค์ความรู้ในทุกด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้านสังคมและเศรษฐกิจ รวมทั้งทางด้านวิจัย และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสร้างนโยบาย กลไกต่าง ๆ การลงทุนเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

สำหรับข้อเสนอปฏิรูปเร่งด่วน การจัดทำและปรับปรุงพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ เพื่อเป็นกฎหมายหลักทางด้านวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม รวมทั้งให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุน มอบหมายหน้าที่ให้ประเทศมีโครงสร้างพื้นฐานทางวิจัย และนวัตกรรมที่เข้มแข็ง และการกำหนดนโยบายและ

วิธีการงบประมาณในการวิจัย พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ให้เหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ และนำไปสู่การปรับปรุงกฎหมายการจัดตั้งองค์กรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ให้มีหน้าที่หลักของแต่ละหน่วยงาน ลดความซ้ำซ้อน เกิดความร่วมมือเชื่อมโยงการทำงานของแต่ละหน่วยงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วิธีการปฏิรูปนี้ แบ่งระดับองค์กรเป็น ๕ ระดับ เพื่อให้ครบวงจรตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ดังนี้

๑. ระดับนโยบาย ควรมียุทธศาสตร์ในลักษณะ “สถานนโยบายวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ” เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลรับผิดชอบด้านนโยบายวิจัย ตลอดจนการติดตามประเมินผล และการบริหารงบประมาณ

๒. ระดับการจัดหาและบริหารจัดการงบประมาณ มีบทบาทหน้าที่และขอบเขตการสนับสนุนที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกสาขาและสอดคล้องกับนโยบายการวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศ โดยให้การจัดสรรงบประมาณการวิจัยสอดคล้องกับภารกิจหลักของหน่วยงาน

๓. ระดับการดำเนินงานและบริหารจัดการงานวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรม กำหนด หรือมอบหมายขอบเขตงานวิจัยไปตามขีดความสามารถหลักของหน่วยงานวิจัยให้ชัดเจน และดำเนินการโดยมีเป้าหมายให้มีการปรับลำดับความสำคัญของงานวิจัยให้มุ่งเน้นการตอบโจทย์ของภาคอุตสาหกรรม ภาคประชาสังคม ที่เป็นรูปธรรม

๔. ระดับองค์กรที่จะเชื่อมโยงนำผลงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ให้หน่วยงานของรัฐ นำผลงานวิจัยของไทยไปใช้ประโยชน์ โดยใช้กลไกการลงทุนร่วมรัฐเอกชน การถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

๕. ระดับผู้ที่ได้ประโยชน์และผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย ชุมชน ภาคอุตสาหกรรม และประชาสังคม

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้นำรายงานเรื่องดังกล่าวเข้าพิจารณาต่อที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๙ โดยที่ประชุมพิจารณาและเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ตามมาตรา ๓๙/๒ วรรคหนึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และที่ประชุมมีข้อเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะส่งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งผลความคืบหน้าภายหลังจากที่ได้ส่งไปยังคณะรัฐมนตรีแล้ว สรุปผลได้ดังนี้

๒.๒) เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๒/๒๕๕๙ เรื่อง การปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ (โดยอาศัยอำนาจตามความมาตรา ๔๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗) สำคัญ สรุปได้ว่า

(๑) ให้มีสถานนโยบายและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทช.) ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีฝ่ายเลขานุการจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) ทำหน้าที่

(๒) ยุบเลิกสภาและคณะกรรมการ ดังนี้

(๒.๑) สภาวิจัยแห่งชาติ คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการสาขาวิชาการ ตามกฎหมายว่าด้วยสภาวิจัยแห่งชาติ

(๒.๒) คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ

(๒.๓) คณะกรรมการพัฒนาระบบนวัตกรรมของประเทศ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๖/๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบนวัตกรรมของประเทศ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกจากนั้น การกำกับและติดตามการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ และประเมินผล การดำเนินการ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีเอกภาพ อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการวิจัยของประเทศ และปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน อีกทั้งเพื่อให้การวิจัยและนวัตกรรมเกิดการบูรณาการ จึงให้มีการปรับปรุง โครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนาประเทศ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๓) วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๐ คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๒/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ในสถานนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวนช.) โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี โดยอาศัย อำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ เพื่อกำกับและ ติดตามการบริหารจัดการ ตามข้อ ๒.๒)

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

การขับเคลื่อนรายงาน เรื่อง “การปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อ นวัตกรรม” ซึ่งเป็นรายงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการศึกษา ที่ไม่ได้อยู่ในวาระปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน ๒๗ วาระ ในระยะ ๑ ปีแรก อย่างไรก็ตาม การปฏิรูปมีการนำเสนอการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. เป็นการปฏิรูประบบนวัตกรรม ที่จัดให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ โดยคณะกรรมการได้เสนอรายงานเรื่องการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ในระยะที่ ๑ - ๒ (๑๘ เดือน) ด้วย

๖.๑๒ แผนการปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยเพื่อ นวัตกรรม ได้พิจารณาจัดทำแผนการปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน (วาระปฏิรูป ๒๐ และ ๒๑ - สปช.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

การปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของคณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการ ปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทยที่ ประสบปัญหาจากภัยคุกคามหลาย ๆ ประการ อันเนื่องจากการใช้ประโยชน์และพึ่งพาทรัพยากรและสิ่งมีชีวิตใน ธรรมชาติ โดยไม่ได้คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว อันเนื่องมาจากมนุษย์บุกรุกเข้าไปครอบครองที่ดินเข้าไปอาศัยและทำกิน ภัยคุกคามไฟไหม้ป่า การสูญเสียพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบให้อัตราพืช สัตว์ จุลินทรีย์ ถูกทำลายในอัตรา ๒๐-๗๐ ชนิดต่อวัน พื้นที่ป่าอนุรักษ์ลดลงจากเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีเนื้อที่ ๑๐๕,๒๖๙.๒๗

ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นไร่มีจำนวน ๖๕,๗๙๓,๒๙๔.๖๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓๔ ของพื้นที่ประเทศ และมีสภาพป่าคงเหลือประมาณ ๑๐๒.๒๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๕๘ สำหรับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งลดความอุดมสมบูรณ์ลง อัตราการจับสัตว์น้ำลดลง ๓ เท่า แหล่งปะการังและหญ้าทะเลตกอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม เป็นต้น และเมื่อได้มีการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาดังกล่าว มีหลาย ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการ แผนแม่บท และแผนยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจหน้าที่สงวน อนุรักษ์ ป่าไม้ อื่นๆ อีกทั้ง การจัดการการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงส่วนราชการอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด นอกจากนั้นแล้ว ยังมีแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีแนวทางการดำเนินงาน ๓ กรอบ ๘ กิจกรรม ได้แก่ ๑. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร ๒. กรอบการใช้ประโยชน์ ๓. กรอบการสร้างจิตสำนึก ที่ได้เริ่มโครงการทรงสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งทรงมีสายพระเนตรยาวไกล ทรงให้ความสำคัญและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ และต่อมาในปี ๒๕๓๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสืบทอดพระราชปณิธานจนถึงปัจจุบัน

จากการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยการพึ่งพาทรัพยากรและสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติในพื้นที่ของประเทศนั้น คณะกรรมาธิการได้เสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยจำเป็นต้องเร่งปฏิรูปเพื่อลดผลกระทบจากการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยจะต้องมีการสนับสนุนงบประมาณต่อเนื่องระยะยาว เพื่อการวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการวิจัยด้านประชากรและนิเวศวิทยานั้นเป็นการวิจัยระยะยาวเพื่อเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกันเอง และสิ่งมีชีวิตกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ในการศึกษาเรื่องปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของคณะกรรมการ เห็นว่าเพื่อให้เกิดบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพ จึงจัดระดับการทำงานเพื่อเป็นแนวทาง ดังนี้

(๑) ระดับนโยบาย ควรจัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศแห่งชาติ ภายใต้พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำลังดำเนินการร่างและนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีผู้แทนจากโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเข้าร่วมในคณะกรรมการชุดนี้ โดยศึกษานโยบายและวิธีการดำเนินงานตามแนวทางที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นแกนหลัก ควรมีการพิจารณาเรื่องความซ้ำซ้อนของหน่วยงาน และศึกษาความเชื่อมโยงกับพันธกรณีของประเทศไทยที่เป็นภาคีของสนธิสัญญา และอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ที่รัฐบาลได้ไปร่วมลงนาม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศไทย แล้วจึงกำหนดนโยบายและนำเสนอต่อสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติพิจารณา เพื่อกำหนดนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนตามแนวทางศาสตร์พระราชชา เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน และมั่นคงต่อไป บทบาทของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ ควรมีหน้าที่พิจารณาตามข้อเสนอแนะ

ของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ที่อาจจะจัดตั้งขึ้นนั้น ควรดำเนินงานในลักษณะ คู่ขนานกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

(๒) ระดับงบประมาณ ในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยจัดทำแผนการวิจัยและพัฒนาในลักษณะ Agenda Based /Area – Based และไปสู่ Program – Based และ Project – Based มีสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) เป็นผู้ดำเนินการเป็นหลัก

(๓) ระดับงานวิจัย งานผลิต ได้แก่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มหาวิทยาลัย กรมวิชาการเกษตร กล่าวคือ เป็นหน่วยงานที่เป็นคลังเก็บเมล็ดพันธุ์ และคลังเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว ปทุมธานี กรมการข้าว คลังเก็บพันธุ์กรรมจุลินทรีย์ของ BIOTEC กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และศูนย์ชีววัสดุประเทศไทย ฯลฯ และต้องพิจารณาการใช้ประโยชน์ของบุคลากรและความรู้ของมหาวิทยาลัย ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยภูมิภาค ศูนย์การเรียนรู้ในระดับชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ซึ่งจะเป็นหน่วยร่วมในการจัดเก็บและดูแลรักษาพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ฯลฯ เพื่อบริหารจัดการการเข้าถึง แบ่งปันผลประโยชน์และติดตามตรวจสอบ การใช้ประโยชน์

(๔) การจัดทำข้อมูล โดยมีศูนย์ข้อมูลในรูปแบบ Big Data ซึ่งการจัดทำข้อมูลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มี ฐานข้อมูล และมีศูนย์ข้อมูล ควรให้มีการเชื่อมโยง สามารถเข้าถึงได้ เปรียบเสมือนการให้สิทธิ อนุญาต ให้กุญแจในการเข้าถึงฐานข้อมูลแต่ละแห่งที่อยู่ในความดูแลของแต่ละส่วนราชการ อีกทั้งชุมชนสามารถเข้ามาใช้ ประโยชน์ นอกจากนั้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างนักอนุกรมวิธานทั้งระดับ Formal และ Non Formal Education เช่น ประชาชนชาวบ้าน ประชาชนในท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

(๕) ระดับการใช้ประโยชน์ การใช้งานความหลากหลายทางชีวภาพ ได้แก่ กลุ่มการอนุรักษ์และใช้ ประโยชน์จากทรัพยากร อาทิ กรมวิทยาศาสตร์บริการ (DSS) องค์การเภสัชกรรม (GPO) กรมพัฒนาการแพทย์แผน ไทยและการแพทย์ทางเลือก (DTAM) เช่น สมุนไพรไทย ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (BIOTEC) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (TISTR) สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐาน ชีวภาพ (องค์การมหาชน) (BEDO) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (FIO) องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (DPO) กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลทางชีวภาพ และศูนย์ข้อมูลบุคลากรทาง ชีวภาพ โดยให้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ดูแลทั้งด้านวัสดุ สิ่งมีชีวิตตัวอย่าง และบุคลากร เป็นต้น

(๖) ระดับกำหนดมาตรฐาน

- ด้านการเกษตร คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่อยู่ภายใต้ สังกัด ได้แก่ กรมวิชาการเกษตร เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการทำการเกษตรที่ถูกต้อง เช่น เกษตรอินทรีย์ มาตรฐาน GMP และมาตรฐาน GAP

- ด้านอาหาร คือ สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

- ด้านพลังงาน คือ กระทรวงพลังงานหรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยอาจมี นโยบายในการผลักดันการผลิตไบโอดีเซลและพลังงานทดแทน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศและเป็นระบบ Ecosystem และมาตรฐานคุณภาพจะต้องไม่ถูกลดระดับจากมาตรฐานของโลก

- ด้านสาธารณสุข ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข โดยอาจมีนโยบายสนับสนุนแพทย์ทางเลือก ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยา และเครื่องเวชสำอาง

- ด้านท่องเที่ยว ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การสร้างนักร้องกรมวิธานรุ่นใหม่ โดยการส่งเสริมให้มีองค์ความรู้เชิงอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในลักษณะการสร้างมูลค่าเพิ่ม และรวมถึงการสร้างรูปแบบและกำหนดมาตรฐานของนักร้องกรมวิธาน

- ด้านวิทยาศาสตร์ ได้แก่ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

- ด้านการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ ให้มีศูนย์ข้อมูลชีวภาพ โดยกำหนดให้มีมาตรฐานกลางของศูนย์ข้อมูลชีวภาพ โดยมีการรวบรวมกฎหมายให้เกิดมาตรฐาน และมีหลักเกณฑ์ในการอนุรักษ์ที่ชัดเจน

- ด้านสิ่งแวดล้อม/ภูเขา/ทะเล/ชายฝั่ง ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดระดับมาตรฐานทรัพยากรชีวภาพในมิติพื้นที่ เพื่อกำหนดระดับความคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ

(๗) ระดับชุมชน ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ โรงเรียนสายสามัญ มหาวิทยาลัยที่ทำงานร่วมกับท้องถิ่น เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลตัวอย่างการใช้ประโยชน์ รวมถึงจัดระบบข้อมูลในรูปแบบ Big Data ให้มีมาตรฐานที่ดี ผู้ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ ควรสร้างจิตสำนึกและมีความตระหนักเพื่อดูแล ปกป้อง และมีความหวงแหน เป็นต้น

๒) ความคืบหน้า

- ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้ลงมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการพิจารณารายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป โดยได้นำเสนอรายงานฉบับปรับปรุงต่อประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณาดำเนินการแล้วเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน

-

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

-

๖.๑๓ แผนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา

คณะกรรมการโดยคณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๖ - สปท.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ระบบการอุดมศึกษาของคณะกรรมการ ยึดตัวแบบสามเหลี่ยมการประสานงานอุดมศึกษาของ Clark (Clark ๑๙๗๙, ๑๙๘๓) ซึ่งแสดงถึงตัวแสดง ๓ ฝ่ายที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่ออุดมศึกษา ได้แก่ (๑) อำนาจอธิปไตย (๒) กลุ่มวิชาการ และ (๓) ระบบกลไกตลาด โดยใน ส่วน ๓ ได้เพิ่มส่วนของสังคมเข้าไปด้วยกลายเป็นระบบกลไกตลาดและสังคม การปฏิรูประบบการอุดมศึกษาของไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปทั้ง ๓ ส่วน คณะกรรมการด้านอุดมศึกษาได้พิจารณาถึงปัญหาและแนวทางในการปฏิรูปในส่วนของรัฐ สถาบันอุดมศึกษา และในส่วนของตลาดและสังคม เมื่อวิเคราะห์ระบบอุดมศึกษาไทยภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าวแล้วคณะกรรมการพบปัญหาและได้เสนอแนวทางในการปฏิรูปไว้ ดังนี้

๑.๑) ปัญหาและแนวทางการปฏิรูประบบการอุดมศึกษาในส่วนของรัฐ

ปัญหาของระบบการอุดมศึกษาในส่วนของรัฐจำแนกออกเป็น ๖ ประเด็น ได้แก่ (๑) ระบบและโครงสร้างของการบริหาร (๒) การประกันคุณภาพการศึกษา (๓) ระบบการบริหารงานบุคคล (๔) การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ และสัดส่วนพันธกิจของอาจารย์ (๕) การจัดการเรียนการสอน และ (๖) การส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบการศึกษาของชาติ แนวทางการปฏิรูปโดยรวม ได้แก่ การกำหนดเกณฑ์การได้มาซึ่งประธานคณะกรรมการอุดมศึกษาและกรรมการฯ ให้มีความรอบคอบ รัดกุม และได้รับความไว้วางใจจากประชาคมที่เกี่ยวข้อง และกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกิน ๕ ปี ในส่วนของการประกันคุณภาพการศึกษา เสนอให้แยกการกำกับดูแลคุณภาพการศึกษาออกจากการประกันคุณภาพการศึกษา และให้สถาบันอุดมศึกษาทำการกำกับดูแลคุณภาพด้วยตนเอง โดย สกอ. ให้ความช่วยเหลือตามคำขอของสถาบันอุดมศึกษาและมีหน้าที่ยืนยันผลการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ให้พิจารณาคุณสมบัติของผู้ประเมิน ลดขั้นตอนและแบบแผนที่ไม่จำเป็นลง และเปลี่ยนการตรวจประกันคุณภาพให้เป็นเชิงประจักษ์จากการสังเกตการเรียนการสอนจริง มีใช้การเน้นเอกสาร ในส่วนของการบริหารงานบุคคล ให้มีกฎหมายที่เป็นมาตรฐานขั้นต้นในการบริหารงานบุคคลของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ส่งเสริมให้คณาจารย์สนใจขอตำแหน่งทางวิชาการโดยกำหนดช่วงระยะเวลาที่แน่นอนในการขอตำแหน่งทางวิชาการ และกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาผลงานทางวิชาการภายใน ๖ เดือน ปิดบังรายชื่อผู้อ่านผลงานทางวิชาการให้เป็นความลับ ตลอดจนกำหนดสัดส่วนพันธกิจของอาจารย์โดยให้ภาระงานสอน งานวิจัย และเขียนตำรา การบริการวิชาการและชุมชน และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็น ๓๕:๓๕:๒๐:๑๐ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอน การเปิดหลักสูตรใหม่ต้องคำนึงถึงความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาในด้านอาจารย์ผู้สอน และบุคลากรฝ่ายสนับสนุน ห้องสมุด อาคารสถานที่และอุปกรณ์การสอน โดยให้สภาสถาบันมีอำนาจอนุมัติหลักสูตร และคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามหลักสากล และประการสุดท้าย ให้ระบบการอุดมศึกษามีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาของชาติ โดยจัดแบ่งกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น ๖ ประเภทคือ (๑) มหาวิทยาลัยวิจัย (๒) มหาวิทยาลัยเชี่ยวชาญเฉพาะ (๓) มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (๔) สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง (๕) สถาบันอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และ (๖) สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

๑.๒) ปัญหาและแนวทางการปฏิรูประบบอุดมศึกษาในส่วนของสถาบันอุดมศึกษา

ปัญหาในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาจำแนกออกเป็น ๘ ประเด็น ได้แก่ (๑) ระบบและโครงสร้างของการบริหาร (๒) การได้มาซึ่งผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา (๓) ระบบการบริหารงานบุคคล (๔) การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ (๕) การจัดการเรียนการสอน (๖) การวิจัยและเผยแพร่ตำรา (๗) การบริการวิชาการ และ (๘) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการรักษาสีงแวดล้อม แนวทางการปฏิรูปในส่วนของระบบโครงสร้างของการบริหารให้เป็นไปในลักษณะเดียวกับแนวทางปฏิรูประบบโครงสร้างของการบริหารในส่วนของรัฐ สำหรับการได้มาซึ่งผู้บริหาร

ตำแหน่งอธิการบดี กำหนดคุณสมบัติอายุไม่เกิน ๗๐ ปี มีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโทและมีประสบการณ์ทางการบริหารที่มีผลงานเด่นชัด มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ การได้มาซึ่งตำแหน่งอธิการบดีใช้วิธีการสรรหา ห้ามมิให้มีการเลือกตั้ง มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี และสามารถเป็นได้ติดต่อกันไม่เกิน ๒ วาระ ส่วนตำแหน่งคณบดีต้องมีอายุไม่เกิน ๖๕ ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่ทำการสอน มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ มีวาระการดำรงตำแหน่งไม่เกิน ๒ วาระไม่ว่าในกรณีใด ๆ คุณสมบัติของคณบดีบางคณะวิชาชีพที่ขาดแคลน หากมีคุณสมบัติสำเร็จปริญญาตรีและสอบผ่านใบอนุญาตหรือมีประสบการณ์สูงในวิชาชีพก็สามารถเป็นคณบดีได้

การปฏิรูปในส่วนของการบริหารงานบุคคล ให้พนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการได้ค่าตอบแทนตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย จะได้น้อยกว่าที่กำหนดในกฎหมายไม่ได้ อาจารย์ที่จ้างเป็นลูกจ้างรายปีโดยใช้เงินของโครงการให้มีสิทธิในเรื่องการขึ้นเงินเดือน การขอตำแหน่งทางวิชาการ สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่ถือเทียบเท่าพนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการทั่วไป และห้ามมิให้ข้าราชการสายสนับสนุนข้ามสายมาเป็นสายวิชาการในตำแหน่งอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเดียวกัน ยกเว้นสอบเข้าได้เป็นตำแหน่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยอื่นหรือในมหาวิทยาลัยเดียวกัน

การปฏิรูปในเรื่องการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ คือ ให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการให้สูงขึ้น กล่าวคือ จากตำแหน่งอาจารย์ไปเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ให้ขอภายใน ๕ ปี จากตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ไปเป็นรองศาสตราจารย์ให้ขอภายใน ๗ ปี หากภายในเวลาที่กำหนดไม่ได้เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นให้ถือว่าสิ้นสภาพการเป็นอาจารย์ การกำหนดผู้อ่านงานวิชาการต้องทำเป็นความลับ ผู้อ่านต้องมีความรู้โดยตรงในเรื่องที่ประเมิน อาจารย์ที่เกษียณอายุราชการแล้วแต่ยังช่วยสอนหรือวิจัยหรือบริการวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา มีสิทธิขอตำแหน่งทางวิชาการได้

ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน กำหนดให้สำรวจความต้องการของตลาดก่อนการเปิดหลักสูตรใด ๆ พิจารณาความพร้อมในการเปิดหลักสูตร โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา การพิจารณาอนุมัติหลักสูตรให้เป็นไปตามหลักสากล และในหลักสูตรปริญญาเอกไม่ควรใช้หลักของการเลี้ยงตัวเองแต่ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถาบันอุดมศึกษา การพิจารณาผู้สอนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา หรือพิจารณาจากใบแสดงผลการศึกษาว่าศึกษาตรงหรือสัมพันธ์กับวิชาที่สอนจริง

ในส่วนของกาเผยแพร่ตำรา ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรงบประมาณ งบรายได้ส่วนหนึ่ง อย่างน้อยร้อยละ ๗ เพื่อเป็น “กองทุนสนับสนุนการวิจัยและการเขียนตำรา” ในกรณีที่อาจารย์ทำวิจัยให้กับหน่วยงานภายนอกในนามของสถาบันอุดมศึกษา ให้สถาบันหักค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินร้อยละ ๑๒ ของเงินทุนวิจัยที่ได้รับ และงานวิจัยต้องได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล หรือตีพิมพ์เป็นรูปเล่มและเผยแพร่ในวงกว้างหรือเผยแพร่ออนไลน์ก็ได้ ลิขสิทธิ์ของตำรา บทความ งานวิจัยให้เป็นของอาจารย์ผู้เขียนผลงานนั้น ๆ

การปฏิรูปในด้านการบริการวิชาการ ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์บริการวิชาการเพื่ออนุมัติการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคมในรูปแบบต่าง ๆ และในกรณีที่อาจารย์จัดบริการวิชาการแก่ชุมชนโดยผ่านศูนย์บริการวิชาการของสถาบัน ให้สถาบันหักค่าธรรมเนียมได้ไม่เกินร้อยละ ๑๒ ของงบประมาณที่ได้รับจากบริการวิชาการ ส่วนในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนั้น ให้มีการสอดแทรกเชื่อมโยงองค์ความรู้ของแต่ละวิชาที่เปิดสอนเข้ากับปัญหาในสังคมไทย และให้ภารกิจด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีน้ำหนักไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของภารกิจทั้งหมดของสถาบันอุดมศึกษา

๑.๓) ปัญหาและการปฏิรูประบบการอุดมศึกษาในส่วนของตลาดและสังคม

ปัญหาในส่วนของตลาดและสังคม คือ รัฐเน้นการใช้กลไกตลาดในการนำระบบอุดมศึกษา ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม ขาดการเปิดโอกาสให้ภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางของอุดมศึกษา แนวทางในการปฏิรูป คือ การจัดหลักสูตรการศึกษา ฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ให้ตลาดเข้ามามีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้เข้ากับปัญหาสังคม ตลอดจนให้สำรวจความต้องการของตลาดเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร

กล่าวโดยสรุป การขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษาในส่วนของรัฐ ให้รัฐจัดแบ่งสถาบันอุดมศึกษาเป็น ๖ ประเภทเพื่อให้สามารถพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละสถาบัน จัดสรรงบประมาณ กำกับดูแลในเชิงนโยบายและงบประมาณ กำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของทุกภาคส่วน ออกกฎหมายที่เป็นมาตรฐานขั้นต้นในการบริหารงานบุคคลของสถาบันอุดมศึกษาให้สามารถจูงใจบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา รัฐต้องมีธรรมาภิบาล ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน และปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ส่วนสถาบันอุดมศึกษาต้องผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความเป็นอิสระทางวิชาการ ผู้บริหารต้องมีธรรมาภิบาล มีความพร้อมในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาในส่วนของประเมินตนเอง พัฒนาโลกในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ เปิดหลักสูตรโดยพิจารณาความต้องการของตลาดและสังคม และความพร้อม จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดูแลด้านอาคารสถานที่และจัดให้มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ประยุกต์องค์ความรู้เข้ากับปัญหาของสังคมไทย

ในส่วนของโครงสร้างระบบการอุดมศึกษา คณะกรรมการธิการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงโครงสร้างโดยให้ทางเลือกไว้ ๔ แนวทาง ได้แก่ (๑) การแยกการบริหารจัดการระบบการอุดมศึกษาไปรวมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็น “กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการอุดมศึกษา” (๒) แยกการบริหารจัดการระบบการอุดมศึกษาและการวิจัยหรืองานอื่นที่มีอยู่ในหน่วยงานต่างๆรวมไว้ด้วยกัน เกิดเป็น “กระทรวงการอุดมศึกษาและการวิจัย” หรือ “กระทรวงการอุดมศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพ” หรือ “กระทรวงการอุดมศึกษาและการ...” (๓) จัดตั้งกระทรวงหรือทบวงขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อดูแลการอุดมศึกษาของประเทศ เกิดเป็น “กระทรวงหรือทบวงการอุดมศึกษา” (๔) ปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการโดยยกการบริหารจัดการการอุดมศึกษาให้เป็นอิสระเกิดเป็น “กระทรวงศึกษาธิการและการอุดมศึกษา” ทั้งหมดนี้โดยมีภารกิจหลักเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมาย “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามยุทธศาสตร์ชาติ มีพันธกิจในการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและบริการวิชาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญาคุณธรรมจริยธรรม และอุดมการณ์แก่นักศึกษา ทำนุบำรุงและสืบสานศิลปวัฒนธรรมที่มีในสังคมไทย และให้การสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาของชาติโดยส่วนรวม การบริหารจัดการภายในระบบการอุดมศึกษาอาจมีการแบ่งหน่วยงานออกเป็นระดับกรมหรือเทียบเท่า ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการให้แก่คณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยมีจัดตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น ๕ ชุด ได้แก่ คณะอนุกรรมการกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย คณะกรรมการกลุ่มมหาวิทยาลัยเชี่ยวชาญเฉพาะ คณะอนุกรรมการกลุ่มมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาประเทศ คณะอนุกรรมการกลุ่มสถาบันการศึกษาเฉพาะทางและการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี และคณะอนุกรรมการกลุ่มสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชน นอกจากนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ยังเสนอแนะให้รวมมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาครวมเข้าเป็นกลุ่มคลัสเตอร์เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างกัน สร้างองค์ความรู้ การวิจัยและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับภูมิสังคม เกิดเป็นคลัสเตอร์สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ๖ กลุ่ม ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคตะวันตก และภาคใต้ ในส่วนองค์ประกอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติมีสมาชิก ๒๕-๓๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนมหาวิทยาลัยแต่ละกลุ่มและคลัสเตอร์

โดยมีผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าร่วมเป็นองค์ประกอบ

๒) ความคืบหน้า

- วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการบริหารนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน

-

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากสังคมทั้งภายในประเทศและสังคมโลกมีบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งในรูปแบบ วิธีการในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของระบบการบริหารจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกรูปแบบ ดังนั้น จึงขอให้รัฐบาลเร่งปฏิรูปการอุดมศึกษาทั้งระบบภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๑๔ การจัดการศึกษาวิถีพุทธเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ

สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

คณะกรรมการโดยคณะทำงานการศึกษาวิถีพุทธได้พิจารณาจัดทำจัดการศึกษาวิถีพุทธเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เสนอ สปท. (วาระปฏิรูป ๑๘ - สปท.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

พระพุทธศาสนาได้มีบทบาทเป็นศาสนาหลักของราชอาณาจักรไทย ต่อเนื่องมาโดยตลอดตั้งแต่ต้นเริ่มประวัติศาสตร์ชาติไทย โดยพระและวัดได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้อบรมให้การศึกษาแก่กุลบุตรกุลธิดาให้กับคนไทยทุกระดับมาช้านาน การศึกษาและพระพุทธศาสนาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาพลเมืองและสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติอย่างที่ยั่งยืนออกเสียไม่ได้ จวบจนในสมัยปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ก็ได้วางรากฐานการพัฒนาประเทศโดยทรงคำนึงถึงบทบาทของพระและวัดเป็นสำคัญ จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริ “บวร” ขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักในการทำงานของผู้สนองงาน บ หมายถึง บ้าน และ ชุมชน ว หมายถึงวัด และศาสนา ร หมายถึง ราชการและโรงเรียน

แต่อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการศึกษาในยุคหลังมักจะละลาย ไม่ให้ความสำคัญต่อบทบาทของวัดและพระสงฆ์ในการจัดศึกษาและการพัฒนาประเทศ เท่าที่ควร ตลอดจนมีนโยบายและคำสั่งจากภาครัฐ ที่ส่งผลกระทบทำลายพื้นฐานทางภูมิสังคมของไทยตามโครงสร้าง บวร ให้เกิดการแบ่งแยกส่วน ชุมชนอ่อนแอลง ครอบครัวล่มสลาย สังคมแตกแยกความสามัคคี ปังเจกบุคคลเสื่อมทรามทางศีลธรรม มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น จึงทำให้เกิดการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน เด็กและเยาวชนเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนอันไม่พึงประสงค์มากมาย ก่อเกิดเป็นปัญหาและวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองและสิ่งแวดล้อมนานัปการ **โรงเรียน**กลายเป็นสิ่งแปลกแยกจากชุมชนและวัฒนธรรมดั้งเดิม มุ่งเน้นแต่ผลิตสัตว์เศรษฐกิจที่เห็นแก่ตัว ละทิ้งท้องถิ่น ไม่ใส่ใจต่อประโยชน์ส่วนรวม **บ้าน** อันหมายถึงครอบครัวและชุมชนมุ่งแต่แข่งขันแก่งแย่งกันในทางเศรษฐกิจ จนละลายการอบรมเลี้ยงดูลูกหลาน ครอบครัวไม่อบอุ่น และในชุมชนก็แตกแยกสามัคคีกัน **วัด**กว่า ๓๐,๐๐๐ แห่ง พระกว่า ๓๐๐,๐๐๐ รูป ถูกปล่อยให้แยกส่วนจนไร้พลังในการให้การศึกษาทางศีลธรรมแก่ประชาชน กลายเป็นภาระที่ต้องดูแล จึงประจักษ์ได้ว่า เมื่อไรที่โครงสร้างพื้นฐานของสังคมไทย บ-ว-ร ถูกแบ่งแยกส่วน ต่างฝ่ายต่างเสื่อม ไร้พลังขับเคลื่อนที่สร้างสรรค์ ก่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในมาตรา ๕๔ ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกันกับรัฐ นอกจากนี้ยังกำหนดให้รัฐให้ความสำคัญกับการศึกษาพุทธศาสนาเถรวาท อันเป็นศาสนาหลักของชาติที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือมาช้านานด้วย ตามมาตรา ๖๗ โดยเน้นการศึกษาที่ไปให้ถึงการพัฒนาจิตใจและปัญญา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีโอกาสเกิดเองได้โดยง่าย แต่จำต้องอาศัยการออกแบบและการบริหารจัดการศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งรัฐธรรมนูญเองกำหนดให้รัฐต้องสร้างความมีส่วนร่วมับประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ กล่าวโดยสรุป รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้ รัฐต้องจัดการศึกษาพุทธศาสนาแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีใช้เพียงแค่เกิดการปฏิบัติที่เปลือกผิวแต่ต้องไปให้ถึงขั้นพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้เป็น คนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งก่อเกิดประโยชน์สุขแก่บุคคลครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติ อย่างสมดุลและยั่งยืน

คณะกรรมการธิการได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเห็นว่าพุทธศาสนามีส่วนสำคัญต่อการศึกษาของไทย ความคิดของคนไทยมาอย่างช้านาน รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนด จึงได้เสนอแผนปฏิรูปเรื่อง การจัดการศึกษาวิถีพุทธเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ให้สร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยแผนดังกล่าวมีหลักคิดที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนซึ่งหมายถึงคนทุกกลุ่มทุกวัย ได้เกิดวิถีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเป็นองค์รวมรอบด้าน ทั้งทางพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา (ตามหลักไตรสิกขา ศีล-สมาธิ-ปัญญา) สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์๑๑ ตามรอยแห่งพุทธะ คือ ชีวิตประเสริฐที่มีความตื่นรู้อย่างเบิกบาน ผ่านกระบวนการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย โดยใช้หลักการจัดการศึกษาวิถีพุทธตามแนวพระราชดำริ บวร หรือเรียกย่อ ๆ ว่า “บวร วิถีพุทธ” มีองค์ประกอบสำคัญคือ ภาศิ ๓ ประสาน ได้แก่ บ.บ้าน ว.วัด และ ร.โรงเรียน-ราชการ อันหมายถึง (๑) การจัดการศึกษาในครอบครัวโดยพ่อแม่ผู้ปกครองและคนในชุมชน (๒) การจัดการศึกษาผ่านวิถีวันพระและวัฒนธรรมชาวพุทธที่วัด โดยพระสงฆ์และบุคลากรทางศาสนา ประสานความร่วมมือกับทางบ้านและโรงเรียน และ (๓) การจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยครูและผู้บริหาร ประสานความร่วมมือกับ บ้าน วัด และหน่วยงานราชการต่าง ๆ

การศึกษาของทั้ง ๓ ภาคีแห่ง บวร นี้ จักต้องประสานงานร่วมมือกันจึงจะขับเคลื่อนงล้อแห่งธรรมของการศึกษาวិถีพุทธไปได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยกันปมเพาะผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมรอบด้าน ทั้งทางพฤติกรรม-จิตใจ-ปัญญา หรือทางพุทธศาสนาหมายถึงตามหลักไตรสิกขาอันประกอบด้วยศีล-สมาธิ-ปัญญา อันจะนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อันสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ ที่ต้องการสร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เชี่ยวชาญตามความถนัด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามปฐมบรมราชโองการของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม

๒) ความคืบหน้า

- วันจันทร์ที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

- เนื่องจากสังคมทั้งภายในประเทศและสังคมโลกมีบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น มีปัญหาทางสังคมมากมายที่ส่งผลต่อความสงบสุขของคนในสังคมโดยรวม ดังนั้น การศึกษาจึงควรเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ต้องสามารถสร้างให้คนไทย สังคมไทย เกิดการพัฒนาพฤติกรรม-จิตใจ-ปัญญา นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อันสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ ที่ต้องการสร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เชี่ยวชาญตามความถนัด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามปฐมบรมราชโองการของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม ดังนั้น จึงขอให้รัฐบาลเร่งปฏิรูปการอุดมศึกษาทั้งระบบภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๑๕ การสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

คณะกรรมการโดยคณะอนุกรรมการจัดทำแผนและแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา (Social Movement) ได้พิจารณาการสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เสนอ สปท. ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของกระแสโลก ปัญหาการศึกษาไทยก็ยิ่งเข้าสู่ภาวะวิกฤตมากขึ้น แม้ว่าจะมีความพยายามในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม แต่ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากสองทศวรรษของการปฏิรูปการศึกษากลับไม่เป็นไปตามความคาดหวัง คุณภาพการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ใน

ภาวะที่น่าเป็นห่วง คุณภาพการศึกษาที่อยู่ในภาวะวิกฤตได้ส่งผลต่อคุณภาพของคนไทยทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับ ตั้งแต่ทารก เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ อันทำให้เกิดความอ่อนแอของพลังในการพัฒนา ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม ทั้งนี้ หลายฝ่ายอาจเข้าใจว่าสาเหตุหลักของปัญหาการศึกษาไทยอยู่ที่จำนวนงบประมาณ แต่จริง ๆ แล้ว สาเหตุสำคัญของวิกฤตการศึกษาไทยไม่ใช่เรื่อง “การขาดแคลนทรัพยากร” แต่อาจจะอยู่ที่ “การบริหารจัดการ” ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาดังกล่าวนี้นี้ มีความเกี่ยวพันกันอย่างเป็นวงจร จนยากที่จะเริ่มต้นจากจุดใดจุดหนึ่งได้ หากจะแก้ไขก็ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและครอบคลุม โดยจากผลการศึกษาวิจัยชี้ชัดว่า การบริหารการศึกษาหรือการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับพื้นที่ ควรเป็นเรื่องที่พื้นที่สามารถบริหารจัดการตนเอง ภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคีภาคส่วน โดยหน่วยงานจากส่วนกลาง (กระทรวง ทบวง กรม) ควรมีหน้าที่เพียงอำนวยความสะดวกและให้การสนับสนุน

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นประกอบกับความตระหนักว่าการปฏิรูปการศึกษาไม่อาจนำไปสู่ “การพัฒนาคน” ได้อย่างแท้จริง ถ้าขาดการขับเคลื่อนอย่างเป็น “กระบวนการ” คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงตระหนักว่า “ประชารัฐ” เป็นทั้ง “แนวทาง” และ “กลไก” ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาที่สามารถสร้างกระบวนการพัฒนาคนได้ตามโจทย์หลักและภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ ดังนั้น จึงเห็นควรสนับสนุนให้เกิดกลไกความร่วมมือของทุกภาคีภาคส่วนในพื้นที่ระดับจังหวัดและอำเภอในลักษณะของประชารัฐ “กลไกการศึกษาประชารัฐระดับจังหวัด” และ “กลไกการศึกษาประชารัฐระดับอำเภอ” จะเป็น “จุดคานงัด” ของการขับเคลื่อนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาการศึกษา ภายใต้ยุทธศาสตร์และเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่นำไปสู่การพัฒนาคนทั้ง ๗๐ ล้านคน

๒) ความคืบหน้า

- วันจันทร์ที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการนำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

- เนื่องจากสังคมทั้งภายในประเทศและสังคมโลกมีบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น มีปัญหาทางสังคมมากมายที่ส่งผลต่อความสงบสุขของคนในสังคมโดยรวม ดังนั้น การศึกษาจึงควรเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ต้องสามารถสร้างให้คนไทย สังคมไทย นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อันสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ ที่ต้องการสร้างคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ เชี่ยวชาญตามความถนัด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนและทุกภาคส่วน ดังนั้น จึงไม่ใช่หน้าที่ของรัฐเพียงฝ่ายเดียวที่จะทำการปฏิรูปการศึกษาแต่ควรให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเกิดความประสบความสำเร็จสามารถบรรลุตามเป้าหมายได้จึงขอให้รัฐบาลเร่งปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบภายในปี ๒๕๖๐ โดยสร้างกลไกประชารัฐระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมให้การปฏิรูปการศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๑๖ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics)

คณะกรรมการฯ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการวิจัยเพื่อนวัตกรรม ได้พิจารณาจัดทำแผนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics) (วาระปฏิรูป ๒๐ และ ๒๑ - สปช.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

ความรู้ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคมของมนุษย์ ในปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของคนทุกระดับ ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้รู้วิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล โดยใช้การศึกษาแบบ STEM (สะเต็ม) เป็นตัวช่วยหนึ่ง (STEM เป็นคำย่อมาจาก ภาษาอังกฤษของศาสตร์สาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science) เทคโนโลยี (Technology) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering) และคณิตศาสตร์ (Mathematic))

เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวในวิทยาศาสตร์กายภาพ งานวิจัยที่สามารถแตกแขนงได้อย่างกว้างขวาง ควรถูกส่งเสริมเป็นลำดับต้น ๆ เช่น การวิจัยการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากวิทยาการอนุภาครูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานวิจัยที่สำคัญมากในการหาคำตอบในประเด็นวิทยาศาสตร์กายภาพ ทั้งนี้ งานวิจัยด้านนี้ช่วยให้นักวิจัย นักการศึกษา และนักเรียน ได้มองเห็นภาพสิ่งที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้ในเชิงลึก ดังนั้น ในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตจะเห็นได้ว่างานวิจัยในระดับนานาชาติ เน้นการวิจัยการพัฒนาการใช้ประโยชน์จากวิทยาการอนุภาครูปแบบต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจเกี่ยวกับอนุภาคในประเทศไทยยังไม่เพียงพอที่ผ่านมาหัวข้องานวิจัยจากวิทยาการอนุภาคในรูปแบบต่าง ๆ ในประเทศไทยถูกกำหนดโดยผู้วิจัยเองซึ่งจะมีเนื้อหาที่หลากหลายและไม่เกี่ยวข้องกันหลายหัวข้อถูกคาดการณ์ว่าจะมีผลกระทบในระยะยาวซึ่งไม่ได้ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบัน ดังนั้นด้วยองค์ความรู้ที่กระจุกกระจายและไม่เชื่อมต่อกันทำให้สังคมพบความลำบากที่จะนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดผลกระทบจริงจังหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ของประเทศไทย หากมีการรวบรวมบุคลากรมาร่วมกันทำงานวิจัยพัฒนาจะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการศึกษา ได้พิจารณาเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กายภาพของคนไทยโดยรวม และความสำคัญของการทำการวิจัยองค์ความรู้ด้านอนุภาคที่มีสถาบันวิจัยหลายแห่งในประเทศไทย รวมถึงบุคลากรไทยที่มีความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ โดยเฉพาะความรู้ความชำนาญด้านอนุภาคและการมีเครือข่ายที่ดีกับสถาบันวิจัยในต่างประเทศที่พัฒนาและมีความรู้ระดับสูง จึงจัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้น เพื่อกระตุ้นให้ภาครัฐบาลรวมทั้งสถาบันการศึกษา สังคมโดยทั่วไป ได้ตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ และความรู้ขั้นสูงระดับอนุภาคต่างๆ และให้ความสนใจที่จะเรียนรู้ให้มีความเข้าใจอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวันและเปลี่ยนแปลงสังคมไทยให้มีวิถีคิดแบบวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ การคิดอย่างมีเหตุมีผล พิจารณาความเป็นจริงทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น

๒) ความคืบหน้า

- วันจันทร์ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้มีมติเห็นชอบรายงานแผนการปฏิรูปดังกล่าวและให้นำเสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาขับเคลื่อนการ

ปฏิรูปประเทศเพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ลงมติเห็นชอบรายงาน และคณะกรรมการบริหาร นำรายงานไปปรับปรุงก่อนเสนอรายงานพร้อมความเห็นและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากสังคมทั้งภายในประเทศและสังคมโลกมีบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การวิจัยองค์ความรู้ด้านอนุภาคที่รวมถึงความรู้ความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ โดยเฉพาะความรู้ความชำนาญด้านอนุภาคระดับสูงนั้นมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ภาครัฐบาลรวมทั้งสถาบันการศึกษา สังคมโดยทั่วไป ได้ตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ด้านวิทยาศาสตร์กายภาพ และความรู้ขั้นสูงระดับอนุภาคต่างๆ และให้ความสนใจที่จะเรียนรู้ให้มีความเข้าใจอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวันและเปลี่ยนแปลงสังคมไทยให้มีวิถีคิดแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์เกิดความสำเร็จสามารถบรรลุตามเป้าหมายได้จึงขอให้รัฐบาลเร่งดำเนินการเรื่องการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฟิสิกส์อนุภาค (Particle Physics) ภายในปี ๒๕๖๐ เพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมให้การปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

๖.๑๗ การพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน

คณะกรรมการโดยคณะทำงานศึกษาเพื่อพัฒนากำลังด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืนได้พิจารณาจัดทำการพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน เสนอ สปท. ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยมีมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ตั้งแต่ยุคเกษตรกรรม (ประเทศไทย ๑.๐) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกใช้แรงงานมนุษย์และสัตว์ในการผลิต เมื่อความเจริญจากโลกตะวันตกเริ่มหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทย จึงเปลี่ยนผ่านสู่ยุคอุตสาหกรรมเบา (ประเทศไทย ๒.๐) มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาแปรรูป โดยใช้เทคโนโลยีไม่ซับซ้อนเข้าช่วย เช่น การผลิตเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ ต่อมาเงินทุนต่างชาติไหลบ่าเข้ามาลงทุน นำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้ในประเทศไทย จึงเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมหนัก (ประเทศไทย ๓.๐) มุ่งผลิตและส่งออกรถยนต์ น้ำมัน ปูนซีเมนต์ เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ในยุคนี้จะมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้จำนวนมาก แต่ประเทศไทยก็ไม่ได้พยายามพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นเอง ขณะที่โลกในยุคปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดด้านเทคโนโลยีดิจิทัลก่อให้เกิดนวัตกรรมมากมาย ส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศแต่ละภูมิภาคอย่างใหญ่หลวง

รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน จึงประกาศวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่เรียกกันว่า “ประเทศไทย ๔.๐” เพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีฐานคิดหลัก คือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนสู่การเป็นประเทศที่มั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนภายใน ๓ – ๕ ปี ประเทศไทย ๔.๐ จึงเป็นการเปลี่ยนผ่านทั้งระบบใน ๔ องค์ประกอบสำคัญ คือ ๑. เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม (Traditional Farming) ในปัจจุบันสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี (Smart Farming) เกษตรกรจะมีฐานะดีขึ้น และเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ๒. ธุรกิจ SME เปลี่ยนจาก การหวังพึ่งภาครัฐไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูง ๓. ธุรกิจบริการเปลี่ยนรูปแบบจากเดิมที่มีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่ High Value Services ๔. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง ซึ่งหัวใจสำคัญในการก้าวสู่ “ประเทศไทย ๔.๐” ซึ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Innovation-driven Economy) คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็น “คนไทย ๔.๐” มีความรู้และทักษะอาชีพที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีอัตลักษณ์ความเป็นไทย และมีความสามารถรู้จักใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการพัฒนาคนไทย เยาวชนไทย ให้มีทักษะความรู้ ความสามารถให้เท่าทันต่อความเป็นไปของโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะการพัฒนาความสามารถด้าน STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้บุคลากรไทยมีความพร้อมรองรับความต้องการของตลาดและผู้ประกอบการที่จะมาลงทุนในประเทศ และพร้อมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งไปสู่เทคโนโลยีและนวัตกรรมประเทศไทย จึงมีความต้องการบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ ทั้งในสายปฏิบัติการและนักวิจัยจำนวนมาก เพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเป้าหมายทั้ง ๑๐ สาขาตามนโยบายของรัฐบาล และจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและการดำเนินการพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับความต้องการที่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงยิ่งขึ้นในอนาคต นำไปสู่การพัฒนาประเทศไทยอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และทันต่อโลก

ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ก้าวเข้าสู่ ประเทศไทย ๔.๐ ตามที่ตั้งไว้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จึงได้จัดทำรายงานเรื่องการพัฒนาและเพิ่มกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืนเสนอต่อรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๒) ความคืบหน้า

- นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาในวันจันทร์ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เพื่อพิจารณารับรองและให้นำเสนอไปยังกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการต่อไป

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน

- อยู่ระหว่างการนำเสนอไปยังกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการ

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

เนื่องจากสภาพบริบทของประเทศ ภูมิภาคและโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเศรษฐกิจ และการที่ประเทศไทยได้ตั้งเป้าหมายเข้าสู่การแข่งขันเพื่อก้าวเข้าสู่ ประเทศไทย ๔.๐ การจะไปสู่ความสำเร็จนั้นได้ เรื่องของกำลังคนของประเทศจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูงขึ้น ดังนั้น จึงขอให้รัฐบาลเร่งการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยให้เริ่มดำเนินการภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมให้การปฏิรูปการศึกษาและวิทยาศาสตร์สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป

นอกจากนี้ยังมี **แผนการปฏิรูปสำคัญที่เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการ** ดังนี้

๖.๑๘ แผนการปฏิรูประบบการเงิน การคลัง เพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ (demand-side financing)

คณะกรรมการโดยคณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการคลังเพื่อการศึกษา (ด้านอุปสงค์) ได้พิจารณาจัดทำแผนการปฏิรูประบบการเงิน การคลัง เพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ (demand-side financing) (เสนอไปยัง ศธ. เพื่อพิจารณาแล้ว) (**วาระปฏิรูป ๑๗ – สปช.**) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

รัฐบาลไทยจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้กับกระทรวงศึกษาธิการมากเป็นอันดับ ๑ มาโดยตลอด (เว้นปี ๒๕๕๕ เป็นอันดับ ๒) โดยหากรวมค่าใช้จ่ายจากทุกแหล่ง ไทยลงทุนด้านการศึกษาอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๒๔ ของงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลกที่อยู่ร้อยละ ๒๐ และพบว่าในปัจจุบันแนวโน้มการลงทุนด้านการศึกษาของประเทศไทยจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งค่าใช้จ่ายจากรัฐบาลส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) การสนับสนุนและการลงทุนของธุรกิจเอกชนในด้านการศึกษา รวมไปถึงเงินบริจาคขององค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร รายจ่ายที่มาจากภาคครัวเรือน ฯลฯ คิดเป็นมูลค่ารวมกว่าแปดแสนล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยรายจ่ายรวมนี้สูงกว่างบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเกือบเท่าตัว ในขณะที่ผู้เรียนมีจำนวนลดลง เนื่องจากปัจจุบันอัตราการเกิดลดลง และแม้ว่าประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเห็นได้จากอัตราการเข้าเรียนภาคบังคับของเด็กเพิ่มขึ้น และในทุก ๆ ปี เด็กที่มาจากครอบครัวยากจนจะมีโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้นตามลำดับ แต่กลับพบว่าการเพิ่มดังกล่าว เป็นการเพิ่มในเชิงปริมาณ ในขณะที่คุณภาพทางการศึกษากลับไม่ดีขึ้น ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพตามแผนได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐานหรือ O-NET (Ordinary National Educational Test : O-NET) โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีคะแนนเฉลี่ยการสอบในทุกหมวดวิชาไม่ถึง ๕๐ คะแนน ยกเว้นหมวดวิชาภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เท่านั้น ที่มีคะแนนเฉลี่ยเกิน ๕๐ คะแนน นอกจากนี้ ข้อมูลผลการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ หรือ PISA (Program for International Student Assessment) ในปี ๒๕๕๘ (PISA ๒๐๑๕) ที่มีประเทศที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๗๒ ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ พบว่า ประเทศไทยมีผล

การประเมินต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของ OECD และต่ำกว่าบางประเทศในอาเซียน ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ และเวียดนาม ซึ่งได้คะแนนดีกว่าประเทศไทย โดย

ประเทศไทย ได้คะแนนด้านวิทยาศาสตร์ ๔๒๑ คะแนน ด้านการอ่าน ๔๐๙ คะแนน และด้านคณิตศาสตร์ ๔๑๕ คะแนน

ประเทศสิงคโปร์ ได้คะแนนด้านวิทยาศาสตร์ ๕๕๖ คะแนน ด้านการอ่าน ๕๓๕ คะแนน และด้านคณิตศาสตร์ ๕๖๔ คะแนน

ประเทศเวียดนาม ได้คะแนนด้านวิทยาศาสตร์ ๕๒๕ คะแนน ด้านการอ่าน ๔๘๗ คะแนน และด้านคณิตศาสตร์ ๔๙๕ คะแนน

นอกจากนี้ ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่วัดจากระบบการศึกษาหรือจากทุนมนุษย์ของประเทศ โดย World Economic Forum ในปี ๒๕๕๘ คุณภาพระบบการศึกษาของไทยอยู่ในอันดับ ๕๗ ของโลก (จากทั้งหมด ๑๒๔ ประเทศ) และคุณภาพระดับการศึกษาภาคบังคับของไทย อยู่ในอันดับที่ ๗๗ อย่างไรก็ตาม การทดสอบนานาชาติหรือการทดสอบต่าง ๆ นั้น สามารถสะท้อนบางอย่างเกี่ยวกับระบบการศึกษาเท่านั้น แต่ไม่ได้สะท้อนคุณภาพรวมของการศึกษา เนื่องจากการทดสอบต่าง ๆ มิได้มีการทดสอบครบทุกด้าน เช่น ด้านศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมในการเรียน ฯลฯ ซึ่งการทดสอบเหล่านี้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ในการวัดคุณภาพของผู้เรียน แต่ก็ไม่ได้ครอบคลุมทักษะของผู้เรียนทั้งหมด เนื่องจากอาจมีทักษะนอกเหนือจากที่มีการทดสอบ

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า แม้ประเทศไทยจะลงทุนด้านการศึกษาค่อนข้างสูง แต่ผลสัมฤทธิ์ก็ยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ทั้งนี้ การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาในปัจจุบัน เป็นการจัดสรรงบประมาณแบบเน้นด้านอุปทาน (supply - side) โดยจัดสรรจากส่วนกลางไปยังหน่วยปฏิบัติ หรือกระจายให้สถานศึกษาตามระบบรายหัวของผู้เรียน โดยไม่ได้สะท้อนความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและผู้เรียน ซึ่งมีความต้องการที่แตกต่างกัน สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาไม่สามารถบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างอิสระ มุ่งบริหารให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ มากกว่ามุ่งผลิตและผลลัพธ์ และไม่สามารถสรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพมาแก้ปัญหาขององค์กร หรือลดความเหลื่อมล้ำได้ ด้วยข้อจำกัดของระเบียบการใช้งบประมาณ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาสถานศึกษาผิดรูป โดยสถานศึกษาขนาดเล็กยิ่งเล็กลงและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากอัตราการเกิดของคนไทยที่ลดลง และทั้งจากการที่ผู้เรียนมุ่งไปเรียนในสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่และมีความพร้อมทางการเรียนการสอนที่มากกว่า ทำให้เงินอุดหนุนรายหัวในโรงเรียนขนาดเล็กน้อยลงตามไปด้วย จนไม่สามารถบริหารจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพได้ ในขณะที่สถานศึกษาขนาดใหญ่ยิ่งมีผู้เรียนจำนวนมากขึ้น ทำให้จำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ การจัดสรรงบประมาณด้านอุปทานนั้น นอกจากจะเพิ่มภาระการเบิกจ่ายที่ซับซ้อนแล้ว ยังพบว่าเป็นช่องทางของการทุจริต การแสวงหาผลประโยชน์ของคนกลุ่มต่าง ๆ ทำให้การลงทุนของรัฐขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ขาดความรับผิดชอบในทุกระดับ

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบการเงิน การคลัง เพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ (demand-side financing) โดยวิธีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมตามหลักอุปสงค์ตรงสู่ผู้เรียนให้เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามสภาพและความเป็นจริงของผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษา และเป็นไปตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถจัดการระบบการเงิน และทรัพยากรเพื่อการบริหารงานบุคคล และบริหารงานด้านวิชาการได้ด้วยตนเอง รับผิดชอบต่อผลลัพธ์ เพื่อสร้างคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยทุกภาคส่วนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วม มิใช่

ปล่อยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ โดยมีประเด็นปฏิรูปอุปสรรคสำคัญได้ ดังนี้

(๑) จัดระบบงบประมาณการศึกษาที่เน้นด้านอุปสงค์

ที่ผ่านมารัฐบาลเป็นผู้จ่ายเงินไปยังโรงเรียน จ่ายเงินเดือนให้ครู เพื่อให้โรงเรียนไปผลิตบริการทางการศึกษาให้นักเรียนเข้ามาเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (ผู้ที่มี demand ในผลผลิตทางการศึกษา คือ นักเรียน โรงเรียนคือ supply มีหน้าที่ผลิตบริการทางการศึกษา) ซึ่งการดำเนินการในลักษณะนี้ เป็นการสนองทุนเพื่อการศึกษาด้านอุปทาน เรียกว่า supply-side financing ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้น หากมีการเปลี่ยนวิธีการสนองทุนเพื่อการศึกษา โดยแทนที่จะจ่ายไปยังโรงเรียน ครู ก็ให้จ่ายไปที่ตัวนักเรียนโดยมีกระบวนการที่สามารถควบคุมและกำกับดูแลได้ เพื่อเป็นทุนในการศึกษาให้นักเรียนนำทุนนี้ไปซื้อบริการทางการศึกษา (ไปเสียค่าเล่าเรียน) ตามความต้องการของตน อันเป็นการสนองทุนเพื่อการศึกษาด้านอุปสงค์ เรียกว่า (demand-side financing) ซึ่งจะทำให้โรงเรียนจำเป็นต้องมีการพัฒนาและแข่งขันกันในการให้บริการการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองและนักเรียนตัดสินใจเข้าเรียน อันจะเป็นการลดปัญหาสถานศึกษาผิดรูป ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการตนเองอีกด้วย กล่าวคือ หากเปลี่ยนบทบาทของรัฐบาล จากที่จัดการให้มีโรงเรียน มีครู แล้วเปิดให้มีโรงเรียนเพื่อผลิตบริการทางการศึกษาแบบให้เปล่า มาเป็นการมุ่งให้เด็กได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามศักยภาพ ความสามารถเชี่ยวชาญ หรือตามความถนัดของตน โดยไม่คำนึงถึงฐานะ เพื่อให้คนดีที่มีความมุ่งมั่น ใฝ่เรียน การศึกษาอย่างเต็มกำลังความสามารถโดยไม่ต้องคำนึงว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของเด็กคนนั้นจะเป็นอย่างไร เพราะรัฐได้เตรียมเงินหรือทุนไว้ให้แล้ว ทำให้เกิดทั้งความเท่าเทียมกัน และความยุติธรรม อันเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

นอกจากนี้แล้ว จากข้อมูลบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ ระบุว่า ประเทศไทยมีการลงทุนด้านการศึกษามากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ แต่กลับพบว่า งบประมาณที่จ่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีจำนวนน้อย โดยค่าใช้จ่ายด้านการผลิตนักเรียนและบัณฑิตของประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนครูหรืออาจารย์ สูงถึงร้อยละ ๖๙ โดยร้อยละ ๕ เป็นรายจ่ายเพื่อพัฒนาสื่อ วิธีการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในเงินที่ลงทุนด้านการศึกษา ๑๐๐ ส่วนไปถึงตัวนักเรียนถึงห้องเรียน เพียงร้อยละ ๕ เท่านั้น ส่วนใหญ่เกือบร้อยละ ๗๐ เป็นงบบุคลากร อย่างไรก็ตามผลสัมฤทธิ์ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขให้สัดส่วนต่าง ๆ ของรายจ่ายในด้านการศึกษามีความสมดุลมากขึ้น รวมทั้งเงินที่จะต้องจ่ายให้ครู โดยเฉพาะวิทยฐานะของครูจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ไม่เช่นนั้นเงินที่จ่ายไปในการพัฒนาครูก็ไม่เกิดผลต่อนักเรียน ทำให้การจ่ายเงินนั้น ขาดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

(๒) การจัดสรรทุนการศึกษาในรูปแบบ “คู่มือการศึกษา”

จากข้อเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ ให้มี การจัดสรรทุนการศึกษาในรูปแบบ “คู่มือการศึกษา” เพื่อให้การสนับสนุนกลุ่มที่พลาดโอกาสการศึกษาในระบบหรือหลุดไปจากระบบก่อนการจบการศึกษาทั้งจากภาคบังคับ อาชีวศึกษา อุดมศึกษา หรือผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา เพื่อส่งเสริม พัฒนาแรงงานในภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตัวเองในระยะยาว รวมทั้งการสนับสนุนทุนในรูปคู่มือต่อผู้ที่เข้าเรียนสายอาชีวะโดยเฉพาะ เพื่อให้สัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวะต่อสายสามัญเป็น ๖๐ : ๔๐ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วสามารถการบูรณาการฐานข้อมูลของส่วนราชการต่าง ๆ และหมายเลขประจำตัวประชาชนเป็นหลักในการสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้

โดยไม่เกิดความซ้ำซ้อน นอกจากนี้ ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการติดตามเด็กในกรณีต่าง ๆ ทั้งที่พลาดโอกาสการศึกษาในระบบ หรือ หลุดจากระบบก่อนจบการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้กลับมารับการศึกษาตามต้องการและตามความถนัดของตนได้ อันจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น สังคม และประเทศได้

(๓) ใช้มาตรการทางภาษีสับสนุนผู้ประกอบการ หรือองค์กรภาคเอกชนที่ร่วมจัดการศึกษา

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทหลักอยู่ที่การจัดการศึกษา (Operator) บทบาทรองอยู่ที่การกำหนดนโยบาย (Policy maker) และการกำกับดูแล (Regulator) ซึ่งตามปกติแล้วกระทรวงศึกษาธิการควรมีบทบาทหลักในการกำหนดนโยบาย กำกับดูแล และอำนวยความสะดวก (Facilitator) การจัดการศึกษาควรเป็นหน้าที่รอง และควรทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากการผลิตบริการทางการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน ดำเนินการโดยภาครัฐต่อภาคเอกชน เป็นสัดส่วนประมาณ ๘๐ : ๒๐ จึงมีลักษณะไปในทางผูกขาดค่อนข้างมาก แม้ว่ารัฐจะได้เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแล้วก็ตาม ซึ่งลักษณะผูกขาดเช่นนี้ทำให้โรงเรียนไม่เกิดการแข่งขัน มีผลต่อคุณภาพการศึกษาที่ไม่เจริญงอกงามเท่าที่ควร จึงต้องลดการผูกขาดทางการศึกษาของรัฐลง ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น นอกจากนี้รัฐไม่สามารถใช้เงินจากงบประมาณแผ่นดิน และกำลังคนของภาครัฐ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยลำพังได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน รัฐจึงควรจัดให้มีระบบและมาตรการทางภาษีสสนับสนุนผู้ประกอบการ หรือองค์กรภาคเอกชนที่เข้าร่วมพัฒนาการศึกษา ระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากทุกภาคส่วน โดยสร้างแรงจูงใจทั้งในด้านภาษี การสร้างความยอมรับในสังคมให้แก่ผู้สนับสนุนการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนผู้เรียนทั้งที่อยู่ในระบบ และที่หลุดจากระบบ ซึ่งมีความเสียเปรียบตามเศรษฐฐานะ ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา และพัฒนาทักษะอาชีพ โดยรัฐฯ ควรใช้นโยบายภาษีอากรเพื่อหารายได้ ควบคู่ไปกับการใช้นโยบายภาษีอากรเพื่อจูงใจภาคเอกชน อนึ่งโดยมีความพยายามที่จะให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยพิจารณาดำเนินการในรูปแบบสมัชชาการศึกษา จึงควรเปิดโอกาสโดยประยุกต์ให้รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชนทางสังคม (Social Public Private Partnership หรือ Social PPP) พร้อมทั้งรูปแบบการสร้างกิจการ หรือธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ที่เน้นความร่วมมือกับภาคประชาชน และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ การฝึกปฏิบัติ และประสบการณ์ชีวิตที่เหมาะสมอีกด้วย

(๔) จัดตั้งกองทุนสมทบ (Matching Funds)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคหก ระบุไว้ว่า “ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว” ซึ่งความมุ่งหวังของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นว่า เงินหรือฐานะต้องไม่ใช่ปัจจัยที่เป็นเหตุให้คนไทยไม่สามารถจะเข้ารับการศึกษาได้ จึงได้ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นมา วัตถุประสงค์ของเงินกองทุนนี้ไม่ได้มุ่งเพื่อพัฒนาการศึกษาแต่เพียงผู้เรียนเท่านั้น หากมุ่งใช้ในการพัฒนาครูด้วย โดยหวังว่าจะเป็นกองทุนที่มีเงินที่มีจำนวนมากพอ โดยอาจจัดตั้งเป็นกองทุนเดี่ยวภายใต้สองวัตถุประสงค์ หรือเป็นสองกองทุน (กองทุนของผู้เรียน และกองทุนของครู) ก็ได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความรอบคอบ จึงควรมีกระบวนการพิจารณาโดยละเอียด เพื่อให้กองทุนที่จะได้จัดตั้งขึ้นเกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากในปัจจุบันมีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ

การศึกษา หรือ กยศ. ที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐ อยู่แล้ว ซึ่งจะมีความเชื่อมโยงหรือสามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้หรือไม่อย่างนั้น คงต้องให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาต่อไป

สรุปการปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา (ด้านอุปสงค์) นั้น มีแนวคิดที่จะให้สถานศึกษามีการพัฒนาและมีความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยให้ความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณด้านอุปสงค์ (ผู้เรียน) มากขึ้น จากเดิมที่เน้นการให้การสนับสนุนในด้านอุปทาน (สถานศึกษา) โดยในระบบการศึกษาของประเทศไทยนั้น ควรมีการใช้ทั้ง demand-side financing และ supply-side financing ตามความเหมาะสม ซึ่ง demand-side financing นั้น อาจเหมาะกับการศึกษาทั่ว ๆ ไป ที่มีผู้สนใจเรียนจำนวนมาก และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมสามารถผลิตบริการทางการศึกษาแบบนี้ได้ ส่วน supply-side financing นั้น อาจเหมาะเฉพาะกรณี เช่น ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้ที่มีความต้องการเป็นกรณีพิเศษ ฯลฯ ซึ่งไม่มีผู้ให้บริการ อาจมีแต่รัฐเท่านั้นที่มีความสามารถในการให้บริการได้

ทั้งนี้ ในการปฏิรูปต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ด้วยความละเอียดรอบคอบ พยายามโน้มน้าว จูงใจ และชักชวนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อสร้างความร่วมมือ เนื่องจากเป็นประเด็นสำคัญของการกระจายอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีเป้าหมายและทิศทางอย่างชัดเจน มีระยะเปลี่ยนผ่านเพื่อให้มีเวลาในการปรับตัว ต้องมีแผนที่ดีและชัดเจน เพื่อให้สามารถพัฒนาก้าวหน้าไปสู่เป้าหมายในที่สุด

อย่างไรก็ดีในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะและแนวทางต่าง ๆ นี้ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ วิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นภาระผูกพันทางการคลังที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้ ยังต้องมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคแรก “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ๓) หรือเทียบเท่า และให้หมายความรวมถึงการศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์อีกด้วย

๒) ความคืบหน้า

๒.๑) วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ นำเรียนรายงานต่อประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เพื่อโปรดทราบ

๒.๒) วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐ ดำเนินการส่งรายงานไปยังกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป

๓) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

- อยู่ในระหว่างการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการ

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรม)

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะและแนวทางต่าง ๆ นี้ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ วิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง เนื่องจากเป็นภาระผูกพันทางการคลังที่สำคัญของประเทศ นอกจากนี้ ยัง

ต้องมีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๘/๒๕๕๙ เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๖ หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ๓) หรือเทียบเท่า และให้หมายรวมรวมถึงการศึกษาพิเศษ และการศึกษาสงเคราะห์อีกด้วย

๖.๑๙ แผนการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทย

คณะกรรมการโดยคณะทำงานพิจารณาการเรียนรู้อิง (Scientific Literacy) ได้พิจารณาจัดทำแผนการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทย (เสนอไปยัง ศธ. เพื่อพิจารณาแล้ว) (วาระปฏิรูป ๑๘ – สปช.) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทยเกิดขึ้นเนื่องจากการที่รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ จากการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่พึ่งพาการส่งออกเป็นรายได้หลัก มาเป็น “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” (Value-based Economy) หรือ “โมเดลประเทศไทย ๔.๐” (Thailand 4.0) เพื่อให้ประเทศสามารถก้าวพ้นจาก “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” (Middle - Income Trap) ได้ภายในปี ๒๕๗๕ และจะทำให้ประเทศชาติและประชาชนมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจสัมฤทธิ์ผล จะต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ต้องอาศัยระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของประเทศเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ทันกับโลกในยุคศตวรรษที่ ๒๑ แต่เมื่อพิจารณาพบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่สำคัญ อาทิ เยาวชนสนใจเรียนในสาขาวิทยาศาสตร์น้อยลงมาก และมีแนวโน้มที่จะเรียนในสาขาทางสังคมเพิ่มมากขึ้น ครูที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีไม่เพียงพอ เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนกับจำนวนนักเรียน ประสิทธิภาพในภาคการผลิตและบริการยังอยู่ในอันดับค่อนข้างต่ำ และระดับทักษะความสามารถทางภาษาอังกฤษของประเทศอยู่ในระดับต่ำ

จากปัญหาดังกล่าว คณะทำงานการรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม ได้เล็งเห็นว่าเรื่องสำคัญที่ควรจะดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมของ “การรู้วิทยาศาสตร์” (Scientific Literacy) ด้วยการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทย ให้สามารถสื่อสารได้ เพิ่มโอกาสการเข้าถึงองค์ความรู้ที่ทันสมัย และสามารถต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมได้ โดยควรพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับปฐมวัย เนื่องจากช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของมนุษย์ คือ ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ ๗ ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เรียกได้ว่าเป็นหน้าต่างแห่งโอกาส (Window of Opportunity) หากเด็กได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม การพัฒนาที่ถูกต้องจะช่วยให้เด็กมีทักษะทางกายภาพ ความฉลาดทางสติปัญญา และความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ประสบความสำเร็จในการศึกษาและอาชีพการงาน เป็นกำลังสำคัญของสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต และจากผลการวิจัยของศาสตราจารย์ James J. Heckman นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ในปี ๒๕๔๒ พบว่าการลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว โดยให้ผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคต ๗-๑๐ เท่า มากกว่าการลงทุนใด ๆ นอกจากนี้ ยังพบว่าเด็กมีพัฒนาการทางภาษาล่าช้า เนื่องจากสาเหตุหลาย

ประการ อาทิ ขาดการรณรงค์ให้ความรู้แก่ผู้สมรสเพื่อเตรียมการที่จะเป็นพ่อแม่ ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการมีบุตร เพื่อให้เด็กมีความปลอดภัยจากโรคที่มีการถ่ายทอดจากพ่อแม่สู่ลูก และป้องกันความพิการแต่กำเนิด และหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการจัดบริการเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยมีหลายหน่วยงาน ทำให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในเรื่องมาตรฐาน ความทั่วถึงในการบริการการประเมินผล รวมทั้งการกำกับควบคุมดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องดังกล่าว จึงควรมีการดำเนินการและผลักดันอย่างเร่งด่วนในเรื่อง ๕ เรื่องที่สำคัญ ดังนี้

เรื่องที่ ๑ การขับเคลื่อนนโยบาย “คนไทยสองภาษา”

เนื่องจากการปฏิรูปหรือการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทย มีความเกี่ยวข้องกับทุกส่วนราชการ รวมทั้งภาคเอกชน ซึ่งจะมีผลต่อคนไทยและประเทศไทยในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการขับเคลื่อนในระดับนโยบายของประเทศ แทนที่จะเป็นความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการแต่เพียงหน่วยงานเดียว โดยในหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จในเรื่องนี้ เช่น นโยบายสองภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาแม่) ของนายกรัฐมนตรี ลีควนยู ของสิงคโปร์ ซึ่งมีการขับเคลื่อนกันมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนกระทั่งเป็นประเทศที่มีทักษะด้านภาษาอังกฤษดีที่สุดในเอเชียในปัจจุบัน หรือ นโยบายของ ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด อดีตผู้นำของมาเลเซีย ที่ได้ประกาศอย่างชัดเจนว่า “การเรียนภาษาอังกฤษจะเสริมสร้างความรู้สึกราชาธิปไตย เพราะจะถูกใช้เพื่อนำการพัฒนาและความก้าวหน้ามาสู่ประเทศชาติ” ซึ่งจะช่วยให้ประเทศพัฒนาแบบก้าวกระโดดขึ้นไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจฐานความรู้ ทั้งนี้ โดยให้มีการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับอนุบาลเพื่อเป็นการปูพื้นฐาน ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ใช้สอนเป็นวิชาแกน ส่วนในระดับหลังมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษา ใช้การสอนภาษาเพื่อการปฏิบัติงานจริง เป็นต้น ทั้งนี้ สำหรับประเทศไทยอาจมีหรือสนับสนุนนโยบาย “คนไทย สองภาษา” เพื่อให้คนไทยมีทักษะด้านภาษาอื่นที่มากขึ้นกว่าภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาแม่แต่เพียงภาษาเดียว

เรื่องที่ ๒ คุณภาพปฐมวัย คือ คุณภาพประเทศ

การพัฒนาเด็กในช่วงปฐมวัย จะสามารถสร้างทุนมนุษย์เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิต ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ และสร้างสังคมที่ดีมีคุณภาพ ลดต้นทุนในการจัดการปัญหาด้านอาชญากรรมและการติดยาเสพติดควบคู่กัน เนื่องจากการลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยจะได้ผลตอบแทนกลับคืนในอนาคต ๗ - ๑๐ เท่า ซึ่งนับเป็นการลงทุนที่ได้ผลตอบแทนสูงมาก การสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพจะต้องเริ่มต้นที่การสร้างเด็กที่มีคุณภาพ ซึ่งต้องเริ่มจากพ่อแม่ที่มีคุณภาพก่อน โดยนอกจากต้องมีความพร้อมทางกายภาพในทุก ๆ ด้านสำหรับการมีบุตรแล้ว ยังต้องมีความรู้ที่เพียงพอ ในการเตรียมตัวที่จะมีบุตร และการเลี้ยงดูบุตร ด้วยการนำความรู้และวิทยาการทางสุขภาพและการแพทย์ที่ปัจจุบันได้ก้าวไกลกว่าในอดีตมาก ทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ที่จะสามารถกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการที่สมวัย และเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคตได้ ทั้งนี้ มีแนวทางดำเนินการ คือ

(๑) ให้การตั้งครรถ์มีคุณภาพจากการสร้างพ่อแม่คุณภาพ รณรงค์ให้ผู้เตรียมการที่จะเป็นพ่อแม่ มีความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการมีบุตร เพื่อให้เด็กมีความปลอดภัยจากโรคที่มีการถ่ายทอดทางพันธุกรรม และป้องกันความพิการแต่กำเนิด อาจจำเป็นต้องให้แร่ธาตุหรือสารอาหารบางชนิดกับแม่ตั้งแต่ก่อนการตั้งครรถ์ เช่น การให้กรดโฟลิก เพื่อป้องกันความพิการแต่กำเนิด การให้อาหารเสริม และธาตุเหล็ก

เพื่อให้สมองเจริญเติบโต เพิ่มความเฉลียวฉลาด และระดับสติปัญญา การจัดหน่วยงานด้านสาธารณสุขของรัฐที่ให้คำปรึกษาแก่พ่อแม่โดยเฉพาะ เป็นต้น

(๒) **ให้ความรู้กระบวนการสร้างเสริมต้นทุนชีวิตให้กับเด็กวัยรุ่นเพื่อป้องกัน “แม่วัยใส”** ด้วยการรณรงค์ให้มีการรู้เท่าทันเรื่องเพศด้วยครอบครัวศึกษา การป้องกันตัวเองให้กับวัยรุ่นห่างไกลจากภาวะเสี่ยงจากเพศสัมพันธ์ ด้วยความปลอดภัย (Safe Sex) และการเข้าถึงบริการที่เป็นมิตรของกระทรวงสาธารณสุข โดยควรมีการแก้ไขเรื่องการรักษาข้อมูลความลับของเด็ก ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการดูแลเด็กวัยรุ่น การจัดทำ Youth-Friendly Clinic ขึ้นเพื่อเชื่อมระหว่างพื้นที่การให้บริการในโรงพยาบาล กับพื้นที่ที่เด็กวัยรุ่นไปรวมตัวกัน เช่น โรงเรียน ชุมชน ที่พัก หรือหอพัก เป็นต้น การจัดทำโครงการ School and Hospital Based Programs ซึ่งเป็นกลไกการดำเนินงานคู่เครือข่ายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชื่อมโยงระบบบริการสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ ผู้ปกครอง กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข

(๓) **ให้สังคมตื่นรู้และตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนาการทางภาษา** ด้วยการสร้างความตระหนักของสังคมว่า เริ่มเรียนภาษาที่สองเร็วเท่าใดยิ่งได้เปรียบ และเรื่องการพัฒนาการทางภาษาที่ไม่สมวัย (โดยเฉพาะภาษาแม่) จะส่งผลถึงปัญหาด้านการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ

เรื่องที่ ๓ บูรณาการงานด้านเด็กปฐมวัยให้มีเอกภาพ และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นเลิศ

เนื่องจากมีหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการจัดบริการเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย จากหลายหน่วยงานที่สำคัญ อาทิ กระทรวงสาธารณสุข (ตั้งแต่ในครรภ์ ๐ - อายุ ๓ ปี) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (เด็กทุกคนที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก เด็กที่ถูกทอดทิ้ง) กระทรวงมหาดไทย (อายุ ๓ - ๕ ปี) กระทรวงศึกษาธิการ (อายุ ๓ - ๕ ปี) กระทรวงแรงงาน (ให้มีการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ) กระทรวงอุตสาหกรรม (ดำเนินการเรื่องการจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในนิคมอุตสาหกรรม) และจากการที่มีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้องนี้ ทำให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในด้านมาตรฐานที่มีหลากหลาย ความทั่วถึงในการบริการ การประเมินผล รวมทั้งการกำกับควบคุมดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสถานรับเลี้ยง หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น โดยต้องมีการจัดบริการหรือจัดกระบวนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) รัฐบาลต้องให้ความสำคัญและจัดทำนโยบายด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีผู้รับผิดชอบหลัก และสนับสนุนงบประมาณอย่างพอเพียง โดยยึดแนวคิด “คุณภาพปฐมวัย” คือ “คุณภาพของประเทศ”

(๒) ควรเร่งประเมินคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานมุ่งสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ

(๓) ควรผลักดันให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รับรู้ เข้าใจ และมุ่งสู่ “มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ” โดยให้ความสำคัญเพียงพอและทั่วถึง

(๔) ควรมียุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรผู้ดูแลเด็กในด้านปฐมวัย รวมถึงการขับเคลื่อนความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย

(๕) สร้างแรงจูงใจในการเข้าสู่อาชีพและให้ความสำคัญกับการสร้างครูระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะครูด้านภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งให้มันักจิตวิทยา หรือกุมารแพทย์คอยให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

เรื่องที่ ๔ พัฒนาทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions :EFs)

ทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตให้สำเร็จ (Executive Functions) หรือ ทักษะ EFs คือ กระบวนการทางความคิดใน "สมองส่วนหน้า" ที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก การกระทำเป็นความสามารถของสมองที่ใช้บริหารจัดการชีวิตในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถตั้งเป้าหมายในชีวิต รู้จักการวางแผน มีความมุ่งมั่น จดจำสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ สามารถยั้งคิด ไตร่ตรอง ควบคุมอารมณ์ได้ ยืดหยุ่นความคิดเป็น สามารถจัดลำดับความสำคัญในชีวิต รวมทั้งรู้จักริเริ่มและลงมือทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน กลุ่มทักษะ EFs ที่สำคัญมีทั้งหมด ๙ ด้าน คือ ๑) ทักษะความจำที่นำมาใช้งาน ๒) ทักษะการยับยั้งชั่งใจคิดไตร่ตรอง ๓) ทักษะการยืดหยุ่น ความคิด ๔) ทักษะการใส่ใจจดจ่อ ๕) การควบคุมอารมณ์ ๖) การประเมินตัวเอง ๗) การริเริ่มและลงมือทำ ๘) การวางแผน และการจัดระบบดำเนินการ ๙) การมุ่งเป้าหมาย ปัจจุบันพบว่า EFs เป็นทักษะความสามารถที่จะนำพาคนเราไปพบความสำเร็จทั้งในด้านหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว ชีวิตครอบครัว จึงควรมีการเผยแพร่ หนุนรงค์ ให้ความรู้ด้าน EFs ให้แพร่หลายในสังคมให้ทั่วถึงมากขึ้น โดยการสร้างทักษะดังกล่าวให้แข็งแรงได้จะต้องมีกระบวนการพัฒนาที่ดีมาตั้งแต่ต้นและตลอดช่วงอายุ ๐ - ๖ ปี โดยการฝึกอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นทักษะ

เรื่องที่ ๕ ขยายผลแนวคิด “เด็กสองภาษา พ่อแม่สร้างได้”

ปัจจุบันมีกลุ่มพ่อแม่ ผู้ปกครอง มารวมกลุ่มกันและเชื่อมโยงโดย social network เพื่อนำแนวคิด เช่นเดียวกับการสอนภาษาแม่ มาสอนลูกให้เรียนรู้ในสองภาษา (ไทย,อังกฤษ) ในแนวคิด “เด็กสองภาษา พ่อแม่สร้างได้” ขณะนี้มีอยู่ประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ครอบครัวทั่วประเทศ ส่วนหนึ่งเป็นพ่อแม่ที่อาจไม่เก่งภาษาอังกฤษมากนัก แต่เมื่อทำการสอนลูกตามแนวคิดดังกล่าว ก็สามารถสอนลูกให้เป็นเด็กสองภาษาได้ และหากภาคประชาสังคมร่วมมือกันสร้างและยกระดับให้มีครอบครัวสองภาษาให้ได้ปีละประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ ครอบครัว ก็จะทำให้คนไทยมีทักษะด้านภาษาอังกฤษตามสาขาอาชีพและตามระดับความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นได้ในอนาคต จนกระทั่งอาจถึงร้อยละ ๕๐ ภายใน ๒๐ ปี ทั้งนี้ เพื่อส่งต่อเด็กที่มีคุณภาพเข้าสู่ระบบการศึกษาปกติต่อไป โดยสำหรับครอบครัวผู้ที่มีเศรษฐฐานะดีก็อาจส่งลูกเข้าเรียนในสถานศึกษานานาชาติ หลักสูตร English Program Bilingual ฯลฯ

๒) ความคืบหน้า

- วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ดำเนินการจัดส่งรายงานฯ ไปยังกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔) ปัญหา/อุปสรรคในการขับเคลื่อน

- อยู่ในระหว่างการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการ

๕) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

๖.๒๐ แผนการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (The National Institute of Halal Science : NIHAS)

คณะกรรมการโดยคณะทำงานพิจารณาจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ ได้พิจารณาจัดทำแผนการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (The National Institute of Halal Science : NIHAS) (เสนอไปยัง ศธ. เพื่อพิจารณาแล้ว) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนและความคืบหน้าการดำเนินการโดยสรุปดังนี้

๑) แนวคิด

ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศวฮ.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฮาลาลของประเทศและสนับสนุนงานรับรองฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่สำคัญศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาลฯ ได้รับการยกย่องในระดับสากลว่าเป็นหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งแรกในโลก ที่มีการดำเนินงานพัฒนาสร้างชื่อเสียงแก่ฮาลาลประเทศไทย กระทั่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนผลักดันให้มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลไปยังกลุ่มประเทศมุสลิมเพิ่มจาก ๑๐,๘๐๐ ล้านบาท ใน พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็น ๑๙๖,๐๐๐ ล้านบาท ใน พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกจากนั้น การจัดทำโครงการนี้เป็นผลมาจากก่อนหน้านี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) มีบันทึกที่ นร ๑๑๑๔/๓๑๕๔ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่องแนวทางการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมฮาลาลของไทยถึงรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ในฐานะประธานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพธุรกิจและสินค้าฮาลาลแห่งชาติ เสนอแนะให้จัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติโดยมอบหมายให้ ศวฮ. เป็นแกนกลางในการจัดตั้งสถาบันดังกล่าวซึ่งรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้ดำเนินการ ในกรณีนี้ ทางคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) เห็นว่าข้อเสนอแนะของ สศช. ดังกล่าวจัดเป็นหนึ่งในกรปฏิรูปโครงสร้างระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรมของประเทศ สอดคล้องกับพันธกิจของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จึงมอบหมายให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรมจัดตั้งคณะทำงานขึ้น ประกอบไปด้วยผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันดังกล่าว คณะทำงานมีข้อสรุปที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สศช. คือ ให้จัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติขึ้นโดยมอบหมายให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรับผิดชอบดำเนินงาน โดยมอบหมายให้ศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศวฮ.) ทำหน้าที่ตามพันธกิจต่าง ๆ ที่กำหนดแก่สถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ โดยใช้งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ที่จัดสรรแก่ ศวฮ. ผ่านจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปพลางก่อนจนกว่าประเทศจะมีความพร้อมมากกว่านี้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติไว้ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อกำหนดนโยบายและแผนที่นำทาง (Roadmap) ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนากระบวนการ วิธีการทดสอบ เครื่องมือ รวมถึงการประเมินผลการตรวจสอบ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน รวมถึงนโยบายการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมฮาลาล เพื่อสนับสนุนแก่องค์กรศาสนาอิสลาม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ โดยการประสานงานกับสถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมฮาลาลของประเทศมีส่วนต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย

(๒) เพื่อเป็นหน่วยงานสนับสนุนกระบวนการรับรองฮาลาลตามแนวทาง “ศาสนารับรองวิทยาศาสตร์รองรับ” (Religion Certifies, Halal Science Supports) ของประเทศไทยให้เกิดความเข้มแข็งแก่สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนำไปสู่ความมั่นคงด้านความปลอดภัยฮาลาลในระดับฮาลาลเพชรของประเทศ (Thailand Diamond Halal)

(๓) เพื่อเป็นแกนกลางในการสร้างความเข้าใจ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และประสานงานด้านวิทยาศาสตร์ฮาลาลระหว่างสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ องค์กรศาสนาอิสลาม หน่วยงานภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจ ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ โดยใช้ศักยภาพวิทยาศาสตร์ฮาลาลเป็นเครื่องมือทางด้านการพัฒนาความสัมพันธ์ในระดับนานาชาติ ตลอดจนเป็นภาพลักษณ์บ่งชี้ศักยภาพการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมฮาลาลของประเทศไทย

(๔) เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล แหล่งศึกษาดูงาน อบรมเชิงปฏิบัติการ และสื่อสารบริการสังคมที่เกี่ยวข้องกับงานวิทยาศาสตร์ฮาลาล ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จึงได้จัดทำสรุปผลรายงานเรื่องดังกล่าวเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อโปรดพิจารณา และส่งต่อไปยังคณะรัฐมนตรีเห็นชอบการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (The National Institute of Halal Science : NIHAS)

๒) ความคืบหน้า

ในกระบวนการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (The National Institute of Halal Science : NIHAS) คณะกรรมการวิชาการเสนอรายงานไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อโปรดพิจารณา อีกทั้งยังเสนอรายงานไปยังจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อความเห็นชอบเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (The National Institute of Halal Science : NIHAS) ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการรอการตัดสินใจจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของ ศวส.

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อน

ผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความเห็นในเบื้องต้นว่าทางมหาวิทยาลัยยินดีสนับสนุนข้อเสนอดังกล่าวโดยเชื่อมั่นว่างานวิทยาศาสตร์ฮาลาลที่จะพัฒนาขึ้นภายใต้สถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติจะเป็นประโยชน์ต่อภาพลักษณ์ของฮาลาลประเทศไทยโดยรวม ส่งผลเชิงบวกในทางเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งก่อประโยชน์ทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยประสงค์จะเห็น สถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่จะจัดตั้งขึ้นภายใต้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ จึงคาดหวังการสนับสนุนจากรัฐบาลทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เงื่อนไขที่อาจมีอยู่บ้างคือการเติบโตของสถาบันแห่งชาติที่จะเกิดขึ้นต้องไม่กระทบกับการเติบโตของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่นภายใต้มหาวิทยาลัย โดยเป็นไปในลักษณะส่งเสริมซึ่งกันและกัน ปัญหาความล่าช้าที่เกิดขึ้นจากฝ่ายมหาวิทยาลัยเป็นผลมาจากระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยซึ่งต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยในภาพรวมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

๔) ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนเร่งด่วนภายใน ๑ ปี (สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม)

๔.๑) การจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ (The National Institute of Halal Science : NIHAS) ในระยะเริ่มแรกนั้น ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการจากสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ผ่านจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔.๒) ประชากรมุสลิมในประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งจังหวัดกระบี่ซึ่งมีประชากรมุสลิมเชื้อสายไทยที่มีอยู่จำนวนมากและมีการเติบโตของประชากรในระดับสูงกว่าประชากรในเขตอื่นถึงสี่เท่า เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในอนาคตที่ได้เข้ามาศึกษาวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างมาก ดังนั้น การจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติจะเป็นแรงบันดาลใจสำคัญช่วยกระตุ้นให้ประชากรวัยเรียนกลุ่มนี้หันมาสนใจการเรียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ซึ่งจะก่อประโยชน์อย่างยิ่งต่อพัฒนาการของประเทศในอนาคต

๖.๒๑ แผนการจัดการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่

คณะกรรมการฯ โดยคณะทำงานเพื่อศึกษาระบบบริหารการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ ในคณะอนุกรรมการฯ ขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา ได้พิจารณาจัดทำแผนการจัดการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ (วาระปฏิรูป ๑๖ - สปข.) (แยกส่งเอกสารกับคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) ซึ่งมีรายละเอียดของแผนโดยสรุปดังนี้

คณะกรรมการฯ โดยคณะทำงานได้ดำเนินการศึกษาระบบบริหารการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ เนื่องจากเห็นว่าการบริหารราชการแผ่นดินผ่านระบบกลุ่มจังหวัดของรัฐบาลส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานด้านอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นอย่างยิ่ง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาตั้งแต่ ๒ แห่งขึ้นไปสามารถรวมกันจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาได้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้ประกาศจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาตามกลุ่มจังหวัดขึ้น จำนวน ๑๙ แห่ง และให้สถาบันอาชีวศึกษาในพื้นที่สถาบันการอาชีวศึกษาใดเข้าสังกัดเป็นสถาบันร่วมในสถาบันการอาชีวศึกษาพื้นที่กลุ่มจังหวัดนั้น นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรไม่สังกัดกลุ่มจังหวัดแต่เป็นสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรรายภาคขึ้นอีก ๔ แห่ง รวมเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาทั้งสิ้นจำนวน ๒๓ แห่ง ซึ่งคณะทำงานมีความเห็นเรื่องการบริหารการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ คือ ๑) สถาบันการอาชีวศึกษาจำนวน ๑๙ แห่งมีความสอดคล้องกับกลุ่มจังหวัด ภายใต้แนวคิด ๑ สถาบันการอาชีวศึกษา ๑ กลุ่มจังหวัดบริหารราชการแผ่นดิน ๒) สถาบันการอาชีวศึกษาจัดตั้งขึ้นตามความในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ๓) พระราชบัญญัติกำหนดให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่งทุกประเภทต้องเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาในพื้นที่ ๔) สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาวิชาชีพชั้นสูงในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งมีสภาสถาบันการอาชีวศึกษาเป็นอิสระ สามารถกำหนดทิศทางการบริหารกิจการด้านต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ๕) คณะทำงานมีความเห็นว่า สอศ. ควรเร่งกระจายอำนาจการบริหารสถาบันการอาชีวศึกษาให้สภาสถาบันการอาชีวศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเร็ว ๖) การบริหารงานที่เป็นอิสระเชิงวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการตัดสินใจจะทำให้สถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ สามารถสร้างระบบบริหารการอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านหลักสูตร การผลิตบุคลากรด้านแรงงาน การปรับลดหรือการคิดหาหลักสูตรใหม่ที่ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี ๗) เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอนี้ จึงเห็นสมควรแก้ออกกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

.....

* หมายเหตุ รายละเอียดแผนการปฏิรูปที่คณะกรรมการฯ ได้เสนอผ่านสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทั้งหมด สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ที่เว็บไซต์คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

http://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/drive_education/more_news.php?cid=17

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

รายชื่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการเรียนรู้

คณะอนุกรรมการ

๑. พลเอก พหล สง่าเนตร	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	รองประธานอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายณัฐฐ์ ชพานนท์	รองประธานอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	เลขาธิการอนุกรรมการ
๕. พันเอก กิตติ คงสมบัติ	ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการ
๖. นายโกวิท ทรงคุณ	อนุกรรมการ
๗. นายโกวิท คุณะเนียด	อนุกรรมการ
๘. นายเฉลิม วัชรถานนท์	อนุกรรมการ
๙. นางสาวนงลักษณ์ เรือนทอง	อนุกรรมการ
๑๐. ผศ. ลักขณา บรรพกาญจน์	อนุกรรมการ
๑๑. นายพงศ์ศธร พิมพะนิตย์	อนุกรรมการ
๑๒. พันเอก ดิเรก ตีประเสริฐ	อนุกรรมการ
๑๓. นายพันธุ์สิทธิ์ ขลิบทอง	อนุกรรมการ
๑๔. นายพนม จองเฉลิมชัย	อนุกรรมการ
๑๕. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	อนุกรรมการ

ปรึกษาอนุกรรมการ

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
๒. พลอากาศเอก คธาทิพย์ ภูญชร ณ อยุธยา
๓. พลเอก พอพล มณีรินทร์
๔. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ
๕. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาตุกา
๖. นายวินัย ดะห์ลัน
๗. นายอุทัย เลาหวิเชียร
๘. พลโทธนศักดิ์ เก่งถนอมม้า
๙. นายกิตติโรจน์ ต๊ะรักษ์
๑๐. นายจรูญ จิตรักษ์
๑๑. นายวัชรวิทย์ บุญเต็ม
๑๒. นายณัฐพล เนื่องชมภู

๑๓. นางสาวนวลน้อย เจริญผล
๑๔. นายบุญส่ง คูวารากุล
๑๕. นายยืนยง จิรัฎฐิติกาล
๑๖. นายยุทธชัย ประวิตร
๑๗. นายวิระ แข็งกสิการ
๑๘. นายสมคิด แสนบุญศิริ
๑๙. นายสมโภชน์ นพคุณ
๒๐. นายสายน้ำ รัตนวรรณ
๒๑. นายสุเทพ ชิตยวงษ์
๒๒. นางแสงระวี วาจาอุท
๒๓. พันโท กมล แสงทองศรีกรมล
๒๔. พันเอก ทวีศักดิ์ บุญรักษา
๒๕. นายอรรถพร เพ็ญหนู
๒๖. ผู้แทนสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
(ทีดีอาร์ไอ)
๒๗. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
(ก.พ.ร.)
๒๘. ผู้แทนคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
๒๙. นายอดิสร ตีปานธรรม
๓๐. นายอธิวัฒน์ ไส้ละม้าย
๓๑. นายอนุสรณ์ อินทเขตต์
๓๒. นายกฤษณพงศ์ ครองสกุล
๓๓. นางกัญญา หนูมา วิเชียรผลา
๓๔. นายฉลวย พระเมืองแก้ว
๓๕. นายชูชาติ พิมพ์กา
๓๖. นายโชคชัย จันทร์สุวรรณ
๓๗. นายดำรงค์ เปรมสวัสดิ์
๓๘. นายดำรงค์ ชูเมือง
๓๙. นางผ่องพรรณณี แสงน้อย
๔๐. นายพานิช จิตรแจ้
๔๑. นางพิกุล สัจจามรรค
๔๒. นายมนตรี วรรณทรัพย์
๔๓. พลตรี พร ภิเศก
๔๔. นายทรงยศ พรานเนื้อ
๔๕. นายบุญเสริญ สุริยา
๔๖. นายมนต์ชัย ปาณธูป
๔๗. นายรุจน์ เฉลยไตร
๔๘. นายอาศิส เขยกลิ่น

รายชื่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา

คณะกรรมการ

๑. พลเอก พอพล มณีรินทร์	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณี	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายสมเดช นิลพันธุ์	รองประธานอนุกรรมการ
๔. พลเรือเอก ศุภกร บุรณดิลก	รองประธานอนุกรรมการ
๕. พลอากาศเอก เผด็จ วงษ์ปิ่นแก้ว	รองประธานอนุกรรมการ
๖. นายประยูร เขียววัฒนา	รองประธานอนุกรรมการ
๗. นายโรจนะ กฤษเจริญ	อนุกรรมการ
๘. นายณัฐพร โตประยูร	อนุกรรมการ
๙. นายชาญเวช บุญประเดิม	อนุกรรมการ
๑๐. นายศักดิ์สิน โรจน์สราญรมย์	อนุกรรมการ
๑๑. นายศิระวิทย์ คลีสุวรรณ	อนุกรรมการ
๑๒. พลโท สุภมนัส ภารพบ	อนุกรรมการ
๑๓. นายอำนาจ วิชยานุวัติ	เลขาธิการอนุกรรมการ
๑๔. นายณภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม	ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการ
๑๕. นางพิมพ์พิศา สุบรรณพงษ์	ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
๒. นายณัฐ ชพานนท์
๓. นายชูชัย ศุภวงศ์
๔. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์
๕. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย
๖. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ
๗. นางสิริกร มณีรินทร์
๘. นายเขมทัต สุคนธสิงห์
๙. นายสุรพงษ์ จำจด
๑๐. นายชาติ เอียดสกุล
๑๑. นางชัญญานุช คมกฤศ
๑๒. นายจรัส วิสุวรรณ
๑๓. รองศาสตราจารย์ชนิดา รักษ์พลเมือง
๑๔. นายถาวร เสิ้งเอียด
๑๕. นายทอง วิริยะจารุ
๑๖. นายทวีศักดิ์ วิศิษฎ์กาญจนา

๑๗. นายเทอดชาติ ชัยพงษ์
๑๘. นาวาอากาศเอก นภัทร์ แก้วนาค
๑๙. นายนิโอะ นิมุ
๒๐. นายนิमित วุฒิอินทร์
๒๑. นายบุญรักษา ยอดเพชร
๒๒. รองศาสตราจารย์บุญศรี จงเสรีจิตต์
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเมิล อินทพิบูลย์
๒๔. ศาสตราจารย์พฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์
๒๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาเรียม นิลพันธุ์
๒๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ
๒๗. นายวีรชัย กู้ประเสริฐ
๒๘. นายวีระพงศ์ อนุเคราะห์กุล
๒๙. นางศิริรัตน์ วสุวัต
๓๐. นายศีลวัต ศุขิลวรรณ
๓๑. นายสันติสุข ภูมิสุทินันท์
๓๒. พลตรี สิทธิเดช วงศ์ปรัชญา
๓๓. พันตำรวจเอก สุเทพ สัตถาผล
๓๔. นายอาทร ทองสวัสดิ์

.....

รายชื่อคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

คณะอนุกรรมการ

๑. พลอากาศเอก วัชน มณีนัย	ประธานอนุกรรมการ
๒. พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสกุณ	รองประธานอนุกรรมการ
๓. พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	อนุกรรมการ
๔. พลอากาศเอก คธาทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา	อนุกรรมการ
๕. นายอุทัย เลาหวิเชียร	อนุกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์ พลอากาศโท นิกร ชำนาญกุล	อนุกรรมการ
๗. ศาสตราจารย์ พลอากาศตรี วินัย จันทร์เปล่ง	อนุกรรมการ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศเอก ตระการ ก้าวกสิกรรม	อนุกรรมการ
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษดา ตั้งชัยศักดิ์	อนุกรรมการ
๑๐. นายศัจจร วัฒนะมงคล	อนุกรรมการ
๑๑. ศาสตราจารย์สุมาลี สังข์ศรี	อนุกรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์อนุชาติ พวงสำลี	อนุกรรมการ
๑๓. นางสาวอรลัชชา ศิวรักษ์	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทร์จิรา วงษ์ขมทอง	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
และมีการแต่งตั้งใหม่แทนคนที่พ้นตำแหน่ง ดังนี้	
๑. นางสิริกร มณีรินทร์	อนุกรรมการ
๒. นางสุภาวดี หาญเมธี	อนุกรรมการ
๓. นางธิดา พิทักษ์สินสุข	อนุกรรมการ
๔. นายศีลวัต ศุภิลวรรณ	อนุกรรมการ
๕. นายอาทร ทองสวัสดิ์	อนุกรรมการ
๖. นางสาวอัญชลิตา กองอรรถ	อนุกรรมการ

ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
๒. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา
๓. นายสมเดช นิลพันธุ์
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์การุณันท์ รัตนแสนวงษ์
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนินทร จิตตวิริยานุกุล
๖. นายชลทิพย์ เอี่ยมสำอาง
๗. ศาสตราจารย์ชัยยงค์ พรหมวงศ์
๘. รองศาสตราจารย์ดารณี อุทัยรัตนกิจ
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพา ต่อสกุลแก้ว

๑๐. นายทวีศักดิ์ วิศิษฎ์วงกูร
๑๑. นายทรงวุฒิ เกตุสิน
๑๒. นายนิคม เจียรจินดา
๑๓. นางพรรณณี บุญประกอบ
๑๔. นายมงคล ชวงษ์วัฒน์
๑๕. นายเริงจิตร มีลาภสม
๑๖. นายวณิชย์ อ่วมศรี
๑๗. นายวิริยะ ฤาชัยพาณิชย์
๑๘. นางสาวศศิธร บัวทอง
๑๙. รองศาสตราจารย์สมบัติ คชสิทธิ์
๒๐. นายสาธิต พุทธชัยยงค์
๒๑. นายสืบพงษ์ ปราบใหญ่
๒๒. นายสุภัทร จำปาทอง
๒๓. นายสุรพงษ์ จำจด
๒๔. นายอภินันท์ อันทวีสิน
๒๕. นายอาทร ทองสวัสดิ์
๒๖. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
และมีการแต่งตั้งเพิ่มเติมแทนคนที่พ้นตำแหน่ง ดังนี้
๑. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย
๒. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ
๓. ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน
๔. รองศาสตราจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ
๕. ศาสตราจารย์ชนิตา รัชพลเมือง
๖. รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี
๗. นายยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์
๘. นายวิรัช ตาแก้ว
๙. นางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์
๑๐. นางสาวกรกมล จึงสำราญ
๑๑. นางชัญญาอนุช คมกฤส
๑๒. พันเอก วรวิทย์ พงศ์ไพจิตร

.....

รายชื่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย เพื่อนวัตกรรม

คณะกรรมการ

๑. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	ประธานคณะกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์กิตติคุณสุทธิพร จิตต์มิตรภาพ	รองประธานคณะกรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์ศักรินทร์ ภูมิรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ
๔. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	รองประธานคณะกรรมการ
๕. นายชูชัย ศุภวงศ์	อนุกรรมการ
๖. นายวินัย ตะห์ลัน	อนุกรรมการ
๗. ศาสตราจารย์เกียรติคุณชัชชาติ เทพรานนท์	อนุกรรมการ
๘. นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ	อนุกรรมการ
๙. นาวาอากาศเอก นภัทร์ แก้วนาค	อนุกรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์ประวิตร เจนวรธนะกุล	อนุกรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ แพรสุวรรณ	อนุกรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์ศรปราชญ์ ธโนศวรรยางค์กูร	อนุกรรมการ
๑๓. นางวิไลพร เจตน์จันทร์	อนุกรรมการ
๑๔. นายรุ่งโรจน์ รังสีโยภาส	อนุกรรมการ
๑๕. นายเข้มทัต สุคนธสิงห์	เลขานุการคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
๒. พลเอก พหล สง่าเนตร
๓. พลเรือเอก ไกรรฐ วัฒนธรรม
๔. พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสุกฤษ
๕. นายประยูร เขียววัฒนา
๖. พลเรือเอก สุรินทร์ เรืองอารมณ์
๗. นายชัยโรจน์ สิริโพธิ์นันท
๘. ศาสตราจารย์ฐากร บุญญพันธ์
๙. ศาสตราจารย์เทพ หิมะทองคำ
๑๐. รองศาสตราจารย์ชัชชัย สุมิตร
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ชินศรี
๑๒. นายพงษ์ศักดิ์ พิบูลศักดิ์

๑๓. นายวิกรม ปิติสุข
๑๔. ศาสตราจารย์พิเศษ แสงกาญจนวนนิช
๑๕. นายสายน้ำ รัตนวรรณ
๑๖. นายอรรถพร เฟื่องหนู
๑๗. นายสุวัฒน์ วิริยพงษ์สุกิจ
๑๘. รองศาสตราจารย์ประวิตร เจนวนรรณะกุล
๑๙. นายสุภัทร ฮาสุวรรณกิจ
๒๐. คุณหญิงสมณฑา พรหมบุญ
๒๑. ศาสตราจารย์ยงยุทธ ไตรสุรัตน์
๒๒. ศาสตราจารย์ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช
๒๓. ศาสตราจารย์สาวิตรี ลิ้มทอง
๒๔. ศาสตราจารย์สาวิตรี ลิ้มทอง
๒๕. ศาสตราจารย์ธีรภาพ เจริญวิริยะภาพ
๒๖. รองศาสตราจารย์จชัย สุวรรณสิขณัน
๒๗. รองศาสตราจารย์จารุมาศ เมฆสัมพันธ์
๒๘. รองศาสตราจารย์สุรียเดว ทรีปาตี
๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกรียงไกร แก้วตระกูลพงษ์
๓๐. นายพรเทพ นิตามณีพงษ์
๓๑. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
๓๒. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๓. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๓๔. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
๓๕. ผู้อำนวยการสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย
๓๖. อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓๗. อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๓๘. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

.....

รายชื่อคณะกรรมการจัดทำแผนและแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา (Social Movement)

คณะกรรมการ

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเดช นิลพันธุ์	ประธานอนุกรรมการ
๒. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	รองประธานอนุกรรมการ
๓. พลเอก พอพล มณีรินทร์	อนุกรรมการ
๔. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	อนุกรรมการ
๕. พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุณ	อนุกรรมการ
๖. นายชูชัย ศุภวงศ์	อนุกรรมการ
๗. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	อนุกรรมการ
๘. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	อนุกรรมการ
๙. นางฉวีลวดี บุรีกุล	อนุกรรมการ
๑๐. พลโท สุภมน์ส ภารพบ	อนุกรรมการ
๑๑. นายทองศักดิ์ ทวีทอง	อนุกรรมการ
๑๒. นายรวิช ตาแก้ว	อนุกรรมการ
๑๓. ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิง สยมพร ศิรินาวิน	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาววัลภา เล็กวัฒนานนท์	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกศินี ประทุมสุวรรณ	อนุกรรมการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาอนุกรรมการ

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร
๒. นายนภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม
๓. นายพัฒน์พงษ์ สุขมะดัน

.....

รายชื่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการคลังเพื่อการศึกษา (ด้านอุปสงค์)

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	หัวหน้าคณะกรรมการ
๓. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	คณะกรรมการ
๔. พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุล	คณะกรรมการ
๕. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทูภา	คณะกรรมการ
๖. นายชูชัย ศุภวงศ์	คณะกรรมการ
๗. นางกอบกุล อารณ อยุธยา	คณะกรรมการ
๘. นายเดชาภิววัฒน์ ณ สงขลา	คณะกรรมการ
๙. ศาสตราจารย์อมรวิชัย นาครทรพร	คณะกรรมการ
๑๐. นางสิริกร มณีรินทร์	คณะกรรมการ
๑๑. นายชาญ ตันติธรรมถาวร	คณะกรรมการ
๑๒. นายไกรยศ ภัทรราช	คณะกรรมการ
๑๓. นายภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค	คณะกรรมการ
๑๔. นาวาอากาศเอกหญิง คณิงนิจ อนุโรจน์	คณะกรรมการ

.....

รายชื่อคณะกรรมการพิจารณาการรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy)

๑. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	คณะกรรมการ
๓. นายวินัย ตะห์ลัน	คณะกรรมการ
๔. นายชูชัย ศุภวงศ์	คณะกรรมการ
๕. รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ แพสุวรรณ	คณะกรรมการ
๖. นายเชมทัต สุคนธสิงห์	คณะกรรมการ
๗. นาวาอากาศเอก นภัทร์ แก้วนาค	คณะกรรมการ
๘. รองศาสตราจารย์รัชชัย สุมิตร	คณะกรรมการ
๙. นายประยูร เขียววัฒนา	คณะกรรมการ

.....

รายชื่อคณะกรรมการพิจารณาความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)

๑. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญาผาด	หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์กิตติคุณสุทธิพร จิตต์มิตรภาพ	คณะกรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์ศักรินทร์ ภูมิรัตน์	คณะกรรมการ
๔. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	คณะกรรมการ
๕. นายวินัย ตะห์ลัน	คณะกรรมการ
๖. นายชูชัย ศุภวงศ์	คณะกรรมการ
๗. นายเชมทัต สุคนธสิงห์	คณะกรรมการ
๘. ศาสตราจารย์เกียรติคุณชัชชาติ เทพรานนท์	คณะกรรมการ
๙. คุณหญิงสุนทนา พรหมบุญ	คณะกรรมการ
๑๐. รองศาสตราจารย์ศรปราชญ์ ธีระวรยางกูร	คณะกรรมการ
๑๑. นาวาอากาศเอก นภัทร์ แก้วนาค	คณะกรรมการ
๑๒. พลเรือเอก ไกรวรุฒ วัฒนธรรม	คณะกรรมการ
๑๓. พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุณ	คณะกรรมการ
๑๔. นางวิไลพร เจตนาจันทร์	คณะกรรมการ
๑๕. นายประยูร เขียววัฒนา	คณะกรรมการ
๑๖. ศาสตราจารย์พิเศษ แสงกาญจนวนิช	คณะกรรมการ
๑๗. นายพรชัย จุฑามาศ	คณะกรรมการ
๑๘. ศาสตราจารย์ยงยุทธ ไตรสุรัตน์	คณะกรรมการ
๑๙. ศาสตราจารย์ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช	คณะกรรมการ
๒๐. ศาสตราจารย์สาวิตรี ลิ้มทอง	คณะกรรมการ
๒๑. ศาสตราจารย์ธีรภาพ เจริญวิริยะภาพ	คณะกรรมการ
๒๒. รองศาสตราจารย์ธงชัย สุวรรณสิขณน์	คณะกรรมการ
๒๓. รองศาสตราจารย์จารุมาศ เมฆสัมพันธ์	คณะกรรมการ
๒๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกรียงไกร แก้วตระกูลพงษ์	คณะกรรมการ
๒๕. นายชัยโรจน์ สิริโพธิ์นันท์	คณะกรรมการ
๒๖. นายวิกรม ปิติสุข	คณะกรรมการ

.....

รายชื่อคณะกรรมการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ

๑. นายวินัย ตะห์ลัน	หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงษ์พิชญามาตย์	คณะกรรมการ
๓. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	คณะกรรมการ
๔. นายชูชัย ศุภวงศ์	คณะกรรมการ
๕. นายเข้มทัต สุคนธสิงห์	คณะกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์ศรปราชญ์ ธโนศวรรยางกูร	คณะกรรมการ
๗. พลเรือเอก ไกรวุธ วัฒนธรรม	คณะกรรมการ
๘. พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุณ	คณะกรรมการ
๙. นายประยูร เชี่ยววัฒนา	คณะกรรมการ
๑๐. ศาสตราจารย์เทพ หิมะทองคำ	คณะกรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์รัชชัย สุมิตร	คณะกรรมการ
๑๒. รองศาสตราจารย์สุริยเดว ทรีปาตี	คณะกรรมการ
๑๓. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	คณะกรรมการ
๑๔. ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คณะกรรมการ
๑๕. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	คณะกรรมการ
๑๖. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะกรรมการ
๑๗. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	คณะกรรมการ
๑๘. อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	คณะกรรมการ
๑๙. อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะกรรมการ
๒๐. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลาม แห่งประเทศไทย	คณะกรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการสถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย	คณะกรรมการ
๒๒. นายชัยโรจน์ สิริโพธิ์นันท์	คณะกรรมการ
๒๓. นายวิกรม ปิติสุข	คณะกรรมการ
๒๔. รองศาสตราจารย์ประวิตร เจนวนรธนะกุล	เลขานุการคณะกรรมการ

.....

รายชื่อคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา

คณะกรรมการ

๑. รองศาสตราจารย์อุทัย เลาหนีเชียร	หัวหน้าคณะกรรมการ
๒. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	คณะกรรมการ
๓. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบาทุกา	คณะกรรมการ
๔. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	คณะกรรมการ
๕. นายณัฐ ฆพานนท์	คณะกรรมการ
๖. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ์	คณะกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์วินัย ดะห์ลัน	คณะกรรมการ
๘. นายประยูร เชี่ยววัฒนา	คณะกรรมการ
๙. พลเอก พหล สง่าเนตร	คณะกรรมการ
๑๐. นางกอบกุล อากาศร ณ อยุธยา	คณะกรรมการ
๑๑. พลเอก วรวิทย์ พรรณสมัย	คณะกรรมการ
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเดช นิลพันธุ์	เลขานุการคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

๑. รองศาสตราจารย์สุวรรณี แสงมหาชัย
๒. นายยุทธ์ ชัยประวิตร
๓. นางสาวกณิกนันต์ แสงมหาชัย
๔. นายจรัส วิสุวรรณ
๕. นายพิทักษ์ ปักษานนท์
๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์
๗. พ.ต.อ. นกตล วงษ์น้อม
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัฑ ลวางกูร
๙. รองศาสตราจารย์ น.ท. สุมิตร สุวรรณ
๑๐. นายยิ่งศักดิ์ เพชรนิล
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักขณา บรรพกาญจน์

.....

รายชื่อคณะกรรมการศึกษาวิถึพุทธ

๑.	สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๒.	พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๓.	พระเทพบัณฑิต (ธรรณิศา ชาคโร)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๔.	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	ที่ปรึกษาการศึกษา
๕.	ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์	ที่ปรึกษาการศึกษา
๖.	ศาสตราจารย์พิเศษ จำนง ทองประเสริฐ	ที่ปรึกษาการศึกษา
๗.	พระราชญาณกวี (สวัญชัย ปิยวิฑูโช)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๘.	พระศากยวงศ์วิสุทธิ์ (อนิลมาน ธมฺมสากิโย)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๙.	พระศรีธรรมภาณี (วัลลภ โกวิโล)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๐.	พระมงคลธีรคุณ (อินศร จินตนาปญโญ)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๑.	พระอาจารย์ชยสาโร (ฌอน ชิเวอร์ตัน)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๒.	พระอุดมบัณฑิต (สมศักดิ์ สุทธิญาณเมธี)	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๓.	พระครูปริยัติวิธานารณ	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๔.	พระไพศาล วิสาโล	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๕.	พลเอก พล สง่าเนตร	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๖.	พลอากาศเอก วัจน มณีนิย	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๗.	พลเรือเอก จีรพัฒน์ ปานสุกน	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๘.	พลเอก พอพล มณีรินทร์	ที่ปรึกษาการศึกษา
๑๙.	ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	ที่ปรึกษาการศึกษา
๒๐.	รองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม	ที่ปรึกษาการศึกษา
๒๑.	นางสิริกร มณีรินทร์	ที่ปรึกษาการศึกษา
๒๒.	พระมหาพวงศนรินทร์ ฐิตวิโส	หัวหน้าการศึกษา
๒๓.	พระสังคม ธนปญโญ	การศึกษา
๒๔.	พระเจษฎา สมหาหิต (สิงหรา)	การศึกษา
๒๕.	พระครูสุตเจติยาภิบาล (พระจรูญโรจน์ กวิวิโส)	การศึกษา
๒๖.	พระมหาชินวัฒน์ จกกวโร	การศึกษา
๒๗.	พระมหาพุกิจ ชุตติปญโญ	การศึกษา
๒๘.	พระปลัดคงศิลป์ ภาททราวุโธ	การศึกษา
๒๙.	พระณัฐภพ ขนดีโก	การศึกษา
๓๐.	พระมหาวิชาญ สุวิชาโน	การศึกษา
๓๑.	พระมหาอรุณ ปญญารุโณ	การศึกษา
๓๒.	นางบุปผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์	การศึกษา
๓๓.	นางสุนิสา ชื่นเจริญสุข	การศึกษา
๓๔.	นางสาวอนินทิตา โปษะกฤษณะ	การศึกษา
๓๕.	หม่อมหลวงพวงมาลย์ เกษมศรี	การศึกษา
๓๖.	นางเบญจวรรณ สร้างนิต	การศึกษา

๓๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักขณา บรรพภาณุจัน	คณะทำงาน
๓๘. นายวันชัย บุญทอง	คณะทำงาน
๓๙. นางสาวซัชชนก มณีสุธรรม	คณะทำงาน
๔๐. นางพัชรา อุเทนสุด	คณะทำงาน
๔๑. นางสาววรัญญา อีธรรมมาร	คณะทำงาน
๔๒. นางดวงแข สุรประเสริฐ	คณะทำงาน
๔๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพรัช สู่แสนสุข	คณะทำงาน
๔๔. นางสาวอัมพร หุตะสิทธิ์	คณะทำงาน
๔๕. นายฐิติ สิทธิศักดิ์	คณะทำงาน
๔๖. นายอิทธิพล สงวนดีกุล	คณะทำงาน
๔๗. นางสาวสกุณีนะ บุญญะบัญชา	คณะทำงาน
๔๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกศินี ประทุมสุวรรณ	คณะทำงาน
๔๙. พระวินัย สิริวิฑฒโน	เลขานุการคณะทำงาน
๕๐. นางบรรเจอดพร สู่แสนสุข	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

.....

รายชื่อคณะกรรมการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน

๑. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓. พลเรือเอก จีระพัฒน์ ปานสกุณ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔. นายชูชัย ศุภวงศ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๕. นายประยูร เขียววัฒนา	ประธานคณะทำงาน
๖. พลเอก วุฒินันท์ ลีลายุทธ	รองประธานคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
๗. นายเข้มทัต สุขนธสิงห์	รองประธานคณะทำงาน คนที่สอง
๘. ศาสตราจารย์มาลียา เครือตราชู	คณะทำงาน
๙. รองศาสตราจารย์วันชัย รัตนวงษ์	คณะทำงาน
๑๐. นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล	คณะทำงาน
๑๑. นายชติยา ไกรภาณุจัน	คณะทำงาน
๑๒. นายภวัฒน์ วิฑูรปกรณ์	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวภรณ์ บัวสาย	คณะทำงาน
๑๔. รองศาสตราจารย์ปรีทรรศน์ พันธบุรุษย์	เลขานุการคณะทำงาน
๑๕. นางสาวมูทิตา พานิช	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อคณะทำงานจัดทำสรุปผลการดำเนินงาน

ประธานที่ปรึกษา

- นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร

ประธานกรรมการ

ที่ปรึกษา

๑. พลเอก พหล สง่าเนตร

รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง

๒. พลเอก พอพล มณีรินทร์

รองประธานกรรมการคนที่สองและผู้ช่วยโฆษกกรรมการ

๓. พลอากาศเอก วิชิต มณีน้อย

รองประธานกรรมการ คนที่สาม

๔. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์

รองประธานกรรมการ คนที่สี่

๕. นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐบุทกา

โฆษกกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

๖. นายวินัย ตะห์ลัน

เลขานุการกรรมการ

๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเดช นิลพันธ์ุ

กรรมการ

๘. นายอุทัย เลหาวิเชียร

กรรมการ

๙. นายประยูร เขียววัฒนา

กรรมการ

ผู้จัดทำฐานข้อมูล

๑. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการเรียนรู้

๒. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการจัดการศึกษา

๓. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

๔. คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัย

เพื่อนวัตกรรม

๕. คณะอนุกรรมการจัดทำแผนและแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา (Social Movement)

๖. คณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการคลังเพื่อการศึกษา (ด้านอุปสงค์)

๗. คณะทำงานพิจารณาการรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy)

๘. คณะทำงานพิจารณาความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity)

๙. คณะทำงานพิจารณาการจัดตั้งสถาบันวิทยาศาสตร์ฮาลาลแห่งชาติ

๑๐. คณะทำงานขับเคลื่อนการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา

๑๑. คณะทำงานการศึกษาวิถีพุทธ

๑๒. คณะทำงานการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ประเทศไทยที่ยั่งยืน

๑๓. เจ้าหน้าที่กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา

๑๔. เจ้าหน้าที่กลุ่มงานคณะกรรมการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้รวบรวมและจัดทำ (ร่าง) สรุปผลการดำเนินงาน

- นางสาวสุภาพร อาจเดช

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานคณะกรรมการการศึกษา

.....